

**ZAKŁAD PROJEKTOWO-BUDOWLANY
PRACOWNIA PROJEKTOWO-STUDIALNA
EKO-PLAN
ul. Braci Wieniawskich 1/244
20-844 Lublin**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
USTALEŃ ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY WÓŁKA**

Kierownik Pracowni:
mgr inż. Marek Kozłowski

Autor opracowania:
mgr inż. Ewa Kasprzak

Lublin 2013

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	4
1.1. Podstawa prawna.....	4
1.2. Cel prognozy.....	4
1.3. Zakres prognozy.....	4
1.4. Powiązania prognozy z innymi dokumentami.....	4
1.5. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy.....	5
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU – JEGO CELE I POWIĄZANIE Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	5
2.1 Główne cele projektowanego planu.....	5
2.2 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami.....	6
2.3. Informacje o zawartości projektowanego planu.....	6
3. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	7
3.1. Istniejący stan środowiska.....	7
3.1.1. Położenie.....	7
3.1.2. Budowa geologiczna.....	7
3.1.3. Rzeźba terenu	8
3.1.4. Gleby i surowce mineralne.....	8
3.1.5. Wody.....	10
3.1.6. Warunki klimatyczne.....	11
3.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna.....	13
3.1.8. Zabytki i dobra materialne.....	15
3.1.9. Obiekty i obszary chronione w gminie Wólka (istniejące i projektowane) oraz Przyrodniczy System Gminy.....	18
3.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	22
4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	22
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA W TYM DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE.....	23
6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE.....	25
7. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	27
8. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA.....	27
8.1. Oddziaływanie na ludzi.....	30
8.2. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną.....	31
8.3. Oddziaływanie na wody.....	32
8.4. Oddziaływanie na powietrze i klimat.....	33
8.5. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby, kopaliny i zasoby naturalne.....	34
8.6. Oddziaływanie na krajobraz.....	35
8.7. Oddziaływanie na zabytki.....	36
8.8. Oddziaływanie na dobra materialne.....	36
8.9. Oddziaływanie na obszary chronione w tym Natura 2000.....	37
9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	38
10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	43
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE.....	44
12. PODSUMOWANIE.....	45
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	46
14. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW.....	58

15. Aneks do prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wólka.....	61
---	----

1. WPROWADZENIE

Przedmiotem oceny prognostycznej są ustalenia Zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wólka w granicach oznaczonych na załącznikach graficznych. Analizowane tereny znajdują się w obrębie gminy Wólka leżącej w powiecie lubelskim (środkowa część województwa lubelskiego).

1.1. Podstawa prawna

Podstawę prawną Prognozy oddziaływania na środowisko stanowi:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012r. Nr 0, poz. 647)
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 (Dz. U. 2008 Nr 199 poz. 1227 z późniejszymi zmianami).

1.2. Cel prognozy

Celem Prognozy jest określenie charakteru prawdopodobnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, które mogą być spowodowane realizacją zalecanych lub dopuszczonych przez Plan sposobów zagospodarowania i użytkowania terenu. Opracowanie wskazuje nie tylko potencjalne zagrożenia, których nie udało się wyeliminować w procesie planowania, będącego wynikiem optymalnego pogodzenia celów społeczno-ekonomicznych z ekologicznymi, lecz również możliwości generowania przez Plan pozytywnych przekształceń środowiska. Rolą tego opracowania jest minimalizacja szkodliwych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, które mogą zachodzić w wyniku realizacji ustaleń planu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podjętych w planie.

Prognozę wraz z Planem poddaje się otwartej dyskusji w toku formalno-prawnym poprzez procedurę opiniowania, uzgadniania oraz wyłożenia tych dokumentów do wglądu publicznego.

1.3. Zakres prognozy

Zakres niniejszej prognozy został podyktowany wymaganiami ustawy z dnia 03 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227).

Ponadto został uzgodniony przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie znak pisma RDOŚ-06-WOOS-7041-240-087/10/kko z dnia 21 października 2010 r., oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znak pisma NZ-700/3310 z dnia 5 października 2010 r., w kwestii ustalenia stopnia szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie.

Zakres terytorialny opracowania obejmuje tereny objęte projektem i tereny sąsiednie w obszarze, na którym mogłyby skutkować ustalenia niniejszego planu.

Ileokroć w niniejszym dokumencie jest mowa o „Planie”, rozumie się przez to projekt Zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wólka i analogicznie przez określenie „Prognoza” rozumie się Prognozę oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego gminy Wólka.

1.4. Powiązania prognozy z innymi dokumentami

Dokumentami, w powiązaniu, z którymi została sporządzona Prognoza były:

- projekt Zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wólka;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wólka - Lublin 2001 z późniejszymi zmianami;
- Ekofizjografia Gminy Wólka - Lublin 2006;
- Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Wólka - 1999
- Strategii rozwoju gminy Wólka na lata 2007-2020 - Wólka 2007;
- Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wólka - Wólka 2006
- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016 – Warszawa

2008.

- Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2019 – 2012;
- Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły (MP z 2011 r., Nr 49, poz. 549);
- Dokumentacja określająca warunki hydrogeologiczne opracowana dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Niecka Lubelska” (GZWP Nr 406);
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2017 – Lublin 2012;
- Program Gospodarki Wodnej Województwa Lubelskiego cz. I identyfikacja stanu i problemów – Lublin 2003;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Lublin 2002 z późniejszymi zmianami;
- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020, przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XXXVI/530/05 z dnia 04 listopada 2005r;
- Uzgodnienie zakresu prognozy z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Lublinie znak pisma RDOŚ-06-WOOS-7041-240-087/10/kko z dnia 21 października 2010 r.;
- Uzgodnienie zakresu prognozy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Lublinie znak pisma NZ-700/3310 z dnia 5 października 2010 r.

Wymienione dokumenty zostały przeanalizowane pod kątem stopnia aktualności danych w nich zawartych oraz możliwości wykorzystania ich przy sporządzaniu przedmiotowego opracowania i stwierdzono, że dane w nich zawarte są aktualne na dzień przystąpienia do sporządzenia opracowania.

1.5. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano metody opisowe, analizy jakościowe wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku, na podstawie których wyciągnięto określone wnioski. Prace prognostyczne polegały na przeprowadzeniu studiów dokumentów charakteryzujących strukturę przyrodniczą terenu (stan istniejący i dotychczasowe przekształcenia środowiska) oraz analizy istniejących i projektowanych inwestycji w obszarze Planu i jego sąsiedztwie, mających na celu identyfikację ewentualnych problemów i konfliktów oraz ocenę proponowanych rozwiązań i tendencje dalszych procesów w kontekście obecnego zagospodarowania obszaru. Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń planu na środowisko przyrodnicze. Zakres prac nad Prognozą został dostosowany do charakteru Planu oraz skali i stopnia szczegółowości jego zapisów. Celem ułatwienia oceny jak i prezentacji wyników oddziaływań poszczególnych funkcji terenu na środowisko było wykorzystanie uproszczonej i dostosowanej do potrzeb tego dokumentu analizy macierzowej. Ze względu na dość powszechną ogólność zapisów Planu (nie zawierającego konkretnych ram czasowych ani rozwiązań technologicznych związanych z realizacją jego założeń) brak tu jest informacji o charakterze ilościowym, a Prognoza ma charakter jedynie jakościowy.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU – JEGO CELE I POWIĄZANIE Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1 Główne cele projektowanego planu

Celem regulacji zawartych w ustaleniach planu jest:

- 1) ustalenie przeznaczenia terenów;
- 2) ochrona lokalnych interesów publicznych poprzez unormowanie i podporządkowanie działań inwestycyjnych wymogom zachowania ładu przestrzennego;
- 3) określenie przeznaczenia oraz zasad zagospodarowania poszczególnych terenów, tak aby umożliwić kształtowanie ładu przestrzennego w sposób zapewniający ochronę środowiska i zdrowia ludzi oraz wartości kulturowych gminy.

Plan ustala zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego poprzez określenie zasad kształtowania zabudowy. Plan uwzględnia i sankcjonuje istniejące zagospodarowanie terenu i jednocześnie wyznacza kierunki zmian. Zapisy Planu mają na celu zabezpieczenie interesów publicznych i ochronę środowiska naturalnego, jednocześnie pozwalają na ekonomiczne wykorzystanie przestrzeni.

2.2 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami

Plan sporządzony został w powiązaniu przede wszystkim z:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wólka - Lublin 2001 z późniejszymi zmianami;
- Ekofizjografią Gminy Wólka – Lublin 2006;
- Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2019 – 2012;
- Strategią rozwoju województwa lubelskiego na lata 2006-2020 - Lublin 2005;
- Planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego (ze zmianami) – Lublin.

2.3. Informacje o zawartości projektowanego planu

W planie miejscowym określone zostały:

- przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu i różnych zasadach zagospodarowania,
- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów,
- granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych, w tym terenów i obszarów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem mas ziemnych,
- szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym;
- szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy,
- zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- sposób i termin tymczasowego zagospodarowania i użytkowania terenów,
- stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Obowiązującymi ustaleniami graficznymi na rysunku planu są: granice zmiany planu, linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu i różnych zasadach zagospodarowania, nieprzekraczalne linie zabudowy, oznaczenia terenów o różnym przeznaczeniu i różnych zasadach zagospodarowania.

Główne rodzaje przeznaczenia terenów objętych Planem to:

- 1) tereny zabudowy zagrodowej oznaczone symbolem RM;
- 2) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczone symbolem MN;
- 3) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i tereny usług oznaczone symbolem MN,U;
- 4) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oznaczone symbolem MW;
- 5) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczone symbolem MW,MN;
- 6) tereny zabudowy usługowej oznaczone symbolem U;
- 7) tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oznaczone symbolem P;

- 8)tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i tereny usług oznaczone symbolem P,U;
- 9)terenu usług sportu i rekreacji oznaczone symbolem US;
- 10)tereny zieleni nieurządzonej oznaczone symbolem ZN;
- 11)tereny zieleni izolacyjnej oznaczone symbolem ZI;
- 12)tereny wód powierzchniowych śródlądowych oznaczone symbolem WS;
- 13)tereny rolnicze oznaczone symbolem R;
- 14)tereny obsługi komunikacji, tereny usług oznaczone symbolem KS,U;
- 15)tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyka – stacje transformatorowe oznaczone symbolem E;
- 16)tereny komunikacji oznaczone symbolem KD;

Projekt planu jest zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wólka.

Zapisy projektu Planu są poprawne w kwestii ochrony szeroko rozumianego środowiska (m. in. gospodarki wodno - ściekowej, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, stref ochronnych ujęć wód) zarówno w kwestii ustaleń jak i granic obszarów funkcyjnych.

3. ISTNIEJĄCY STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENT

3.1. Istniejący stan środowiska

3.1.1. Położenie

Gmina Wólka położona jest w centralnej części województwa lubelskiego, na terenie powiatu lubelskiego. Wzdłuż południowej granicy gminy przebiega granica powiatu lubelskiego z sąsiadującym z nim powiatem świdnickim, a od wschodu gmina graniczy z obszarem powiatu łęczyńskiego.

Gmina wiejska Wólka zajmuje powierzchnię 7.265 ha. Graniczy z 6 jednostkami samorządowymi szczebla podstawowego tj:

- od południowego zachodu z miastem Lublinem,
- od południa z miastem Świdnikiem,
- od południowego wschodu z gminą wiejską Mełgiew,
- od wschodu z gminą miejsko-wiejską Łęczna,
- od północnego wschodu z gminą wiejską Spiczyn,
- od północnego zachodu z gminą wiejską Niemce.

Z punktu widzenia geograficznego można stwierdzić, że gmina Wólka leży na styku Równiny Łuszcowskiej i Płaskowyżu Nałęczowskiego, przedzielonych doliną rzeki Bystrzycy.

Osią komunikacyjną gminy jest droga krajowa nr 82 Lublin-Łęczna-Włodawa. Przez zachodni skraj gminy przechodzi linia kolejowa Lublin – Lubartów.

3.1.2. Budowa geologiczna

Na omawianym obszarze występują osady wszystkich formacji geologicznych, poczynając od krystalicznego podłoża prekambryjskiego, na utworach czwartorzędowych kończąc, z tym że utwory przedmezozoiczne nie mają odzwierciedlenia w krajobrazie gminy i nie warunkują sposobu zagospodarowania przestrzennego obszaru (dlatego zrezygnowano z ich charakterystyki).

W mezozoiku zasadnicze znaczenie mają skały jury i kredy, a zwłaszcza skały górnej kredy, stanowiące warstwę stropową mezozoiku. Zalegają one serią o miąższości około 900 m, z czego 250 – 300 m przypada na mastrycht. Wykształcone są jako opoki z wkładkami wapieni, margli i gez. Rzadziej występuje kreda piszcząca. Powierzchnia stropowa mezozoiku jest silnie zerodowana, a skały górnej kredy odsłaniają się w dolinie Bystrzycy.

Kenozoik reprezentowany jest przez utwory trzecio i czwartorzędowe. W obrębie Wyżyny

Lubelskiej utwory trzeciorzędowe są silnie zerodowane i występują jedynie w postaci odizolowanych płatów. Serię osadów trzeciorzędowych budują paleoceńskie gezy z soczewkami wapieni (tzw. seria siwaka), na których zalegają eoceńskie ropy i mułki oraz oligoceńskie piaski i mułki z glaukonitem. Niewielkie płyty trzeciorzędu występują wzdłuż drogi do Łęcznej (Wólka, Długie, Łuszczów) oraz znacznie większe powierzchnie na południe od miejscowości Biskupie. Są to płytko zalegające pod powierzchnią gezy z przewarstwieniami i soczewkami wapieni.

Na skałach górnej kredy zalegają plejstoceńskie osady czwartorzędowe. Po prawej stronie doliny Bystrzycy reprezentowane są przez mułki piaszczyste i piaski pyłowe lessopodobne (na marglach, opokach i gezach kredy górnej). Lewobrzeżną część gminy w granicach Płaskowyżu Nałęczowskiego budują głębokie lessy z okresu ostatniego zlodowacenia. Miąższość pokrywy lessowej waha się w granicach kilkunastu metrów.

Utwory najmłodsze, holocenu, występują w dnach dolin Bystrzycy, Ciemięgi i potoku spod Świdnika, a także w dnach suchych dolin w obszarze lessowym. W dnie doliny Bystrzycy, do Sobianowic, przeważają torfy przejściowe oraz piaski i gliny aluwialne facji powodziowej dolin rzecznych (mady). Natomiast od Sobianowic w dnie doliny Bystrzycy i w dnie doliny Ciemięgi zdecydowanie dominują piaski i gliny aluwialne. W dnach suchych dolin zalegają piaski i pyły deluwialne.

Oceniając warunki podłoża budowlanego dla potrzeb urbanistycznych można przyjąć, iż jest ono korzystne dla wszelkich inwestycji budowlanych na przeważającym obszarze gminy, za wyjątkiem: den dolin i lokalnych podmokłości terenu.

3.1.3. Rzeźba terenu

Ukształtowanie powierzchni terenu jest odzwierciedleniem, głównie czwartorzędowej, przypowierzchniowej budowy geologicznej.

Zachodnia część gminy należąca do Płaskowyżu Nałęczowskiego charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą z licznymi suchymi dolinami rozcinającymi płaskowyż lessowy i uchodzącymi do dolin Bystrzycy i Ciemięgi. Młode rozcięcia erozyjne (wąwozy) występują sporadycznie i tylko w rejonie Pliszczyna i Sobianowic. Deniwelacje terenu w części lessowej zamykają się granicami 40 – 50 m. Najwyżej (do wysokości ok. 214 m n.p.m) położony jest obszar na północno-zachodnim krańcu gminy. Całkowite niemal wylesienie tego obszaru przy intensywnym urzeźbieniu, wywołuje zjawisko erozji gleb, miejscami w stopniu silnym. Ten typ rzeźby obejmuje teren położony po prawej stronie doliny Ciemięgi oraz wąski (ok. 1 km) pas po stronie lewej po linię Ciecierzyn-Sobianowice. Linia ta w postaci słabo rozcinającej się tu krawędzi pomiędzy wyżynami i nizinami wyznacza zasięg pokrywy lessowej.

Obszar na północ od tej linii zaliczany jest do mezoregionu Wysoczyzny Lubartowskiej. Dość wysoko w tym rejonie położona (195-205 m n.p.m) powierzchnia wierzchowinowa wysoczyzny morenowej falistej, jest urozmaicona dolinami nieckowatymi.

Inny typ rzeźby i krajobrazu występuje w prawobrzeżnej części gminy (ok. 50% obszaru), należąca do Równiny Łuszczowskiej (zwanej również Płaskowyżem Świdnickim). Rzeźba terenu jest tu dość monotonna, płaska, cechująca się słabym rozczłonkowaniem powierzchni przy niwelacjach rzędu 20-30 m. Spadki terenu nie przekraczają 5% i tylko lokalnie mogą być większe. Powierzchnię południowej części gminy urozmaicają płytkie zagłębienia o genezie krasowej.

Ośią morfologiczną gminy jest dolina Bystrzycy o przebiegu z południowego zachodu w kierunku północno-wschodnim. Dolina ma asymetryczne zbocza: wysokie i strome lewe (o spadku nawet kilkadziesiąt stopni) oraz niższe i bardziej płaskie prawe. Szerokość współczesnego dna doliny Bystrzycy wynosi od 500 do około 1000 m.

3.1.4. Gleby i surowce mineralne

Pokrywa glebowa gminy Wólka jest słabo zróżnicowana. Pod względem typologicznym niemal na całym obszarze gminy występują gleby płowe w kompleksie z brunatnymi, wytworzone z lessów po zachodniej stronie Bystrzycy oraz wytworzone z utworów lessowatych na pozostałej, wschodniej części gminy. Utwory lessowate występują na glinach i glinach silnie spiaszczonych (rejon Łuszczowa) podścielonych gezami lub marglami kredowymi.

Gleby lessowe, występujące w zachodniej części gminy, są bardzo podatne na erozję.

Intensywność tego procesu uzależniona jest głównie od rzeźby terenu – a więc nachylenia i długości stoków. Rozróżniamy erozję wodną i wietrzną. Wyzwalają ją różne procesy ziemne, wszelkiego rodzaju czynniki ograniczające aktywność biologiczną szaty roślinnej oraz samo rolnictwo. Szczególnie groźna jest erozja wodna, wywołwana gwałtownymi ulewami, podczas których może dochodzić do zmywów powierzchniowych i rozcięć erozyjnych na dużą skalę. Największe zagrożenia występują na zboczach dolin rzecznych Bystrzycy i Ciemięgi. Na omawianym terenie występuje również zagrożenie erozją wąwozową (Pliszczyn, Sopianowice, Bystrzyca).

Bonitacyjnie zdecydowanie przeważa klasa III a i b, zajmując powierzchnię około 2850 ha, co stanowi niemal 50% gruntów ornych. Grunty klasy III przeważają w zachodniej, lessowej części gminy. Duży udział mają gleby klasy IV a i b zajmując łącznie 1256 ha, co stanowi prawie 22% wszystkich gruntów ornych. Zwraca uwagę duży udział gruntów najsłabszych (V i VI klasa), zajmujących powierzchnię łącznie 603 ha (prawie 17%). Są one zgrupowane w rejonie Łuszczowa. Gleby najwyższych klas bonitacyjnych (I i II) zajmują powierzchnie marginalne, które nie przekraczają 1% udziału w bilansie gruntów ornych.

W użytkach zielonych, podobnie jak w gruntach ornych, zdecydowanie dominuje klasa III i IV, zajmując łączną powierzchnię 627 ha (ok. 77%) z dużym udziałem klasy II, która zajmując powierzchnię 94 ha stanowi 11,5% wszystkich użytków zielonych. Użytki zielone w klasie I nie występują, natomiast V i VI klasa zajmuje łącznie około 12% powierzchni zajętych przez użytki zielone.

W gminie zdecydowanie przeważają dwa pierwsze kompleksy przydatności rolniczej gleb (kompleks pszenno-bardzo dobry i kompleks pszenno-dobry), zajmując łącznie niemal 3000 ha, co stanowi prawie 52% wszystkich gruntów ornych. Ich występowanie pokrywa się z zasięgiem gleb najwyższych klas bonitacyjnych. Drugie miejsce, pod względem powierzchni, zajmują kompleksy żytnie (4 żytni bardzo dobry, 5 żytni dobry i 6 żytni słaby). Zajmują one około 2050 ha i mają udział w ogólnym areale gruntów ornych na poziomie 35%. Pozostałe kompleksy przydatności rolniczej gleb stanowią łącznie około 14% wszystkich gruntów ornych.

Wśród użytków zielonych dominuje kompleks 2z, zajmując powierzchnię 627 ha, co stanowi aż 78,2%. Pozostałe kompleksy użytków zielonych 1z (94 ha) i 3z (81 ha) zajmują około 22% ogólnego ich areалу.

Z powyższych danych wynika, iż w gminie Wólka występują gleby o wysokich walorach agroekologicznych i użytkowych. Powinny podlegać ochronie przed zmianą sposobu użytkowania na mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Ochrona gleb, z planistycznego punktu widzenia, powinna polegać na oszczędnym gospodarowaniu zasobami gruntowymi najwyższych klas bonitacyjnych, a zwłaszcza dążeniu do koncentracji i zwartości układu osadniczego. Z prawnego punktu widzenia, podstawę ochrony gleb stanowią klasy bonitacyjne gleb. Wniosek o wyłączenie gleb z użytkowania rolniczego, stanowiący jeden z podstawowych materiałów planistycznych, opracowuje się biorąc za podstawę klasy bonitacyjne gleb.

W podsumowaniu warto podkreślić, iż gmina Wólka, posiadająca wysokie walory przyrodnicze i użytkowe gleb podlega ogromnej presji urbanizacyjnej. Występowanie dobrych gleb nie stanowi okoliczności sprzyjającej dla rozwoju osadnictwa pozarolniczego. Występuje tu zasadnicza kolizja pomiędzy obowiązkiem ochrony gleb a presją urbanizacyjną.

Urozmaicenie budowy geologicznej sprawia, że gmina Wólka jest stosunkowo zasobna w surowce mineralne. Występują tutaj zarówno budowlane surowce skalne, jak i surowce energetyczne. Związane są one z utworami powierzchniowymi, przypowierzchniowymi i głębokimi strukturami geologicznymi (surowce energetyczne).

W granicach gminy występują następujące zasoby surowców naturalnych:

- Skąły krzemionkowe luźne (kruszywo naturalne). Występują na całym obszarze gminy. Pod względem genetycznym są to: piaski i żwiry lodowcowe, wodnolodowcowe, rzeczno-peryglacjalne i rzeczne plejstoceńskie. Największą miąższość osiągają w obrębie i bliskim sąsiedztwie doliny Bystrzycy. Piaski odsłaniają się w skarpie wąwozu w miejscowości Bystrzyca. W przeszłości były eksploatowane do budowy drogi. Obecnie w okolicach Łuszczowa na większą skalę eksploatuje się piaski wodnolodowcowe;
- Wzdłuż doliny Bystrzycy występują złoża piasków rzecznych i rzeczno-peryglacjalnych.

Piaski i żwiry rzeczne budują taras nadzalewowy doliny Bystrzycy, po prawej stronie rzeki w rejonie Łuszczowa. Pomimo niskich parametrów jakościowych były one eksploatowane w kilku punktach. Udokumentowane złoża piasku znajdują się w Łuszczowie I, działka nr 50/1. Złoże jest nieeksploatowane i zdewastowane. Piaski rzeczne na powierzchni odsłaniają się jedynie w dnie doliny Bystrzycy, gdzie budują fragmenty wyższego tarasu zalewowego. Ze względu na zawodnienie (zalegają poniżej poziomu wód gruntowych) nie są eksploatowane. Surowce te eksploatowano w Wólce Lubelskiej i w okolicach Łuszczowa;

- Niemal całą powierzchnię gminy pokrywają piaski pyłowe lessopodobne oraz piaski i pyły deluwialne. Charakteryzują się niską jakością i małą miąższością. W obrębie tych utworów udokumentowano trzy złoża. Są one wyeksploatowane. Piaski te mogą być eksploatowane na innych terenach jedynie dla potrzeb lokalnych. Lessowa część gminy, leżąca w obrębie Płaskowyżu Nałęczowskiego, stanowi zaplecze surowcowe dla przemysłu ceramiki budowlanej. Jedynym punktem eksploatacji lessów do produkcji cegły palonej jest cegielnia Rudnik;
- W obrębie Płaskowyżu Świdnickiego na powierzchni lub płytko pod powierzchnią występują rozległe i głębokie złoża skał węglanowych, głównie margli i opok górno-mastrychty oraz paleoceńskich gez. Margle i opoki były eksploatowane dla celów budowlanych w rejonie Łuszczowa. Skały węglanowe na terenie gminy Wólka nie są obecnie eksploatowane;
- Do surowców energetycznych, związanych z głębokimi strukturami geologicznymi należą: węgiel, ropa naftowa i gaz ziemny. Surowce te występują w starych strukturach paleozoicznych (struktura Świdnika i Ciecierzyna). Z surowców energetycznych gospodarcze znaczenie ma jedynie gaz ziemny, eksploatowany ze złoża „Ciecierzyn”. Nawiercone złoża ropy naftowej już zostały wyeksploatowane. Również węgiel kamienny, z uwagi na głębokość zalegania i miąższość sumaryczną złóż, nie jest przedmiotem zainteresowania gospodarczego. Dla eksploatacji złoża gazu utworzony został obszar górniczy „Ciecierzyn”. Trzeba zaznaczyć, że północno-wschodnia część gminy leży w obrębie Lubelskiego Zagłębia Węglowego;
- Z surowców energetycznych należy wymienić również złoża torfu. Występują one głównie w dolinie Bystrzycy, a także w obniżeniach dolinnych Świdnika Dużego i Łuszczowa.

3.1.5. Wody

Wody podziemne

Na obszarze gminy Wólka występuje jeden podstawowy poziom wodonośny, związany z węglanowymi utworami kredy górnej i kredy paleocenu. Są to wody szczelinowo-warstwowe, krążące w silnie spękanych skałach wieku kredowego. Korzystnym warunkom dla zasilania wód podziemnych sprzyjają wykształcenia litologiczne skał, małe miąższości czwartorzędu i niewielkie spadki terenu, zwłaszcza we wschodnich rejonach gminy. Wody w utworach czwartorzędowych, występują w dolinach rzecznych Bystrzycy i Ciemięgi. Mają charakter wód odnawialnych, a warstwą wodonośną jest głównie piasek lub il. Poziom wód gruntowych w dnach dolin rzecznych, waha się w granicach od 0 do 1 m ppt i jest okresowo zmienny (wiosenne roztopy, deszcze nawalne, długotrwała susza). W strefach oddalonych od dolin rzecznych, miąższość bezwodnego czwartorzędu może przekraczać 20 m.

Gmina Wólka, tak jak i niemal cała Wyżyna Lubelska, leży w obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 406 Niecka Lubelska, w Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd nr 107 (PLGW2300107). Z powodu szczelinowo – porowego charakteru i braku lub tylko częściowej izolacji od powierzchni terenu (w znacznej części obszaru warstwy wodonośnej występują bez żadnego przykrycia bądź przykrywa je tylko cienka warstwa przepuszczalnych lub słabo przepuszczalnych utworów czwartorzędowych i trzeciorzędowych) GZWP narażony jest w wysokim stopniu na zanieczyszczenia antropogeniczne.

Należy podkreślić, iż na terenie gminy Wólka, znajduje się duże ujęcie wód podziemnych w Turce. Ujęcie to eksploatowane przez kilka lat przez Zakłady Metalurgiczne „Ursus” jest obecnie nieczynne i mocno zdewastowane.

Warto również przypomnieć, iż przez wiele lat łąki w dolinie Bystrzycy nawadniane były ściekami z oczyszczalni ścieków w Lublinie (przy ul. Zawilcowej). Wody pościekowe (oczyszczalnia

mechaniczna) zawierały dużo związków metali ciężkich, które osadzały się na terenach nawodnionych.

Wody powierzchniowe

Osią hydrograficzną gminy jest Bystrzyca, największy lewobrzeżny dopływ Wieprza. Rzeka ma przebieg SW – NE. Jej średni przepływ mierzony na przekroju hydrometrycznym w Sobianowicach wynosi 4,73 m³/s, co w skali roku daje wartość ponad 40 mln m³ wody. Dolina jest malownicza krajobrazowo. Szczególne walory to meandrująca wśród łąk rzeka i wysokie, strome lewe zbocze, w wielu miejscach rozcięte suchymi dolinkami oraz zachowane starorzecza. Sama rzeka jest silnie zanieczyszczona. Również koryto rzeki jest zanieczyszczone osadami metali ciężkich osadzających się tam od dziesiątków lat po zrzucie wód pościekowych z oczyszczalni w Lublinie (najpierw przy ul. Zawilcowej, a obecnie na Hajdowie).

Drugą co do wielkości rzeką jest Ciemięga, lewobrzeżny dopływ Bystrzycy uchodzący do niej w Sobianowicach. Tak więc na obszarze gminy znajduje się jej odcinek ujściowy. Jest ona wyjątkowo atrakcyjna krajobrazowo, wcinająca się na 30-40 m w pokrywę lessową i skały pod nią zalegające. Dolina jest dość kręta, z płaskim dnem o zmiennej szerokości 100-500 m, stromymi, a w niektórych odcinkach urwistymi zboczami. W kilku miejscach zbocza te są rozcięte przez wąwozy. W Baszkach i Pliszczynie wypływają obfite źródła podzboczowe. Nie uregulowana na tym odcinku rzeka o znacznym spadku przerzuca się od jednego brzegu do drugiego. Warto podkreślić, iż wskaźniki (poza mikrobiologicznymi) pozwalają zakwalifikować Ciemięgę jako jedną z najczystszych rzek Lubelszczyzny.

Poza tym na terenie gminy, do doliny Bystrzycy uchodzą trzy prawobrzeżne strumyki o przepływie rzędu kilku l/s w Wólce (Potok spod Świdnika Dużego), Turce i Łuszczowie.

Niemal cały obszar gminy, za wyjątkiem niewielkiego fragmentu wschodniej części Lasu Szpitalnego, leży w zlewni Bystrzycy.

Powierzchniowe wody stojące w gminie zajmują znikomą powierzchnię. Poza starorzeczami w dnie doliny Bystrzycy, stanowi je kilka płytkich zagłębień krasowych w okolicy Świdnika Małego oraz kilka sadzawek w dolinkach strumyków uchodzących do doliny Bystrzycy.

Obszary podmokłe, występują w dnach dolin rzecznych Bystrzycy i Ciemięgi oraz małych strug wodnych.

Na obszarze gminy istniało, na początku lat 80-tych minionego wieku, ponad 20 źródeł. Występowały one w Turce, Łuszczowie, Sobianowicach i Pliszczynie. Najbardziej wydajne znajdowały się jednak w dolinie Ciemięgi. W ostatnim piętnastoleciu wydajność źródeł zmniejszyła się o połowę, niektóre zamieniły się w wysięki lub źródła okresowe, a kilka zanikło.

3.1.6. Warunki klimatyczne

Na podstawie szczegółowego podziału klimatycznego województwa lubelskiego opracowanego przez Zinkiewiczów gmina Wólka leży w Lubelsko-Chełmskiej Dziedzinie Klimatycznej.

Decydującą rolę w kształtowaniu pogody na tym obszarze odgrywają przeważające adwekcyjne masy powietrza polarno-morskiego i polarno-kontynentalnego. W ogólnej cyrkulacji stanowią około 90% wszystkich mas powietrza napływających nad omawiany teren. Powietrze polarno-morskie latem przynosi ochłodzenie, zimą zaś ocieplenie, natomiast powietrze polarno-kontynentalne w zimie przynosi znaczne spadki temperatury, a w lecie upały. Masy powietrza arktycznego i zwrotnikowego napływają sporadycznie i są przeważnie przetransformowane. Obszar Lubelszczyzny leży więc w strefie ścierania się wpływów klimatu morskiego i kontynentalnego z dominacją cyrkulacji polarno-morskiej (64% ogólnej frekwencji). Konsekwencją takiego położenia jest duża zmienność stanów pogody. Największy wpływ mają tu fronty atmosferyczne. Średnio w roku przemieniają się one 134 razy. Oznacza to, iż średnio co trzeci dzień jest dniem zmiany pogody pod wpływem przemieszczania się frontów.

Cyrkulacja atmosferyczna (napływające masy powietrza) sterowana jest głównie układami barycznymi (niż islandzki, wyż syberyjski i wyż azorski). Warunkują one również kierunki i prędkość wiatrów z sektora zachodniego (SW, W i NW). Najrzadziej notuje się wiatry z kierunku północnego i północno-wschodniego. Średnia prędkość wiatru wynosi 2,6 m/s. Największe prędkości osiągają wiatry zimą (średnia około 3,5 m/s). W ciągu roku dni bezwietrzne to około

10%.

Stosunki termiczne są kształtowane głównie czynnikiem solarnym, przy znacznym udziale, zwłaszcza w chłodnej porze roku, adwekcji mas powietrza.

Średnia roczna temperatura powietrza w latach 1951 – 1995 wyniosła 8,1°C. W przebiegu rocznym najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 18,7°C, a najchłodniejszym styczeń – 3°C. Okres wegetacyjny (z temperaturą średnią dobową powyżej 5°C) trwa 210-220 dni w roku. Bardzo niekorzystną cechą klimatu dla wegetacji roślin są przymrozki wiosenne. Nasilenie ich przypada na koniec kwietnia i początek maja.

Roczne maksimum usłonecznienia występuje w czerwcu, około 220 godzin, minimum w grudniu około 31 godzin. Najbardziej usłonecznioną porą roku jest lato, około 625 godzin, a najmniej zima – około 128 godzin. Charakterystyczna jest przewaga usłonecznienia wiosennego 437 godzin nad jesiennym 298 godzin. Roczny przebieg zachmurzenia przedstawia się następująco: liczba pogodnych dni w ciągu roku wynosi 46 (ze średnim zachmurzeniem nieba do 20%), a liczba dni pochmurnych (ze średnim zachmurzeniem dobowym powyżej 80%) wynosi 153. Najwięcej dni pogodnych występuje we wrześniu 6,1, najmniej w listopadzie średnio 1,8. Wyraźnie uprzywilejowanymi miesiącami pogodnymi w ciągu roku są: czerwiec (4,2), lipiec (3,8), sierpień (4,9), wrzesień (6,1) i październik (4,5). Warto zwrócić uwagę na maj, w którym występuje tylko 2,7 dni pogodnych. Średnie zachmurzenie w roku wynosi 64,7%, a najniższe we wrześniu 52%.

Z powyższych danych wynika, iż w gminie Wólka najpogodniejszym miesiącem jest wrzesień.

Średnia roczna suma opadów waha się w granicach 560 mm. Przy dużej nieregularności opadów rocznych, wyraźna jest przewaga opadów letnich (około 220 mm) z maksimum w czerwcu i sierpniu (po około 70 mm) i lipcu, około 80 mm. Najniższe opady występują w styczniu i lutym (po około 25 mm). Najbardziej suchym miesiącem w roku jest marzec. Czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi średnio 80 dni.

Na omawianym obszarze, średnio w roku, występuje około 50 dni z mgłą. Najwięcej dni z mgłą przypada na jesień i zimę z maksimum w listopadzie, a minimum w lipcu.

Wilgotność powietrza, z uwagi na obecność łąk, pastwisk i terenów podmokłych, jest średnio wyższa o około 5% i osiąga wartość około 80%.

Decydujący wpływ na kształtowanie się lokalnych cech klimatu, ma rzeźba terenu. W warunkach gminy Wólka jest ona wyraźnie zróżnicowana. Część wschodnia gminy jest płaska. Nie ma tu terenów zdecydowanie uprzywilejowanych pod względem nasłonecznienia (zboża o ekspozycji południowej) i zdecydowanie niekorzystnych (zboża o ekspozycji północnej). Zróżnicowanie hipsometryczne części zachodniej gminy (głęboko wcięta w podłoże lessowe dolina Ciemięgi, dna suchych dolin i rozkrzewione wąwozy) wpływa na warunki klimatu lokalnego. Występują tu większe różnice termiczne, pomiędzy dnami dolin a wierzchowiną, mogące dochodzić do kilku stopni, jest również większe zróżnicowanie wilgotnościowe. Ponadto przeważają tu tereny o ekspozycji południowej i północnej. Wynika to z przebiegu doliny Ciemięgi, zbliżonego do równoleżnikowego.

W dolinach cieków wodnych występuje zjawisko inwersji termicznej. Korzystniejszy klimat jest w obszarze zrównań wierzchowinowych, jednakże ze względu na niewielkie powierzchnie lasów wahania termiczne, wilgotność powietrza i wiatry są większe niż w dolinie. W strefie bioklimatu leśnego łagodnie bodźcowego, korzystnego dla mieszkańców gminy oraz turystów położone są miejscowości w sąsiedztwie większych kompleksów leśnych. Jedną z cech bioklimatu jest oddziaływanie bakteriobójcze olejków eterycznych w strefach przyleśnych.

Rzeźba terenu i udział powierzchni leśnych wpływają na zróżnicowanie warunków topoklimatycznych, w efekcie wyróżnić można obszary o odmiennych cechach:

- tereny wyniesień równinnych o bardzo dobrych warunkach klimatycznych (duże usłonecznienia, bardzo dobre warunki termiczne, dobre warunki wilgotnościowe i opadowe, bardzo dobre warunki nawietrzania oraz aerosanitarne,
- tereny dolin rzecznych i zagłębień bezodpływowych o niekorzystnych warunkach klimatycznych, przeciętnych warunkach solarnych, okresowo niekorzystnych warunkach termiczno - wilgotnościowych (częste inwersje termiczne oraz zwiększona ilość mgieł z tendencją do stagnacji), gorszymi warunkami przewietrzania i rozpraszania zanieczyszczeń,
- tereny lasów podmokłych, o bardzo wysokiej i wysokiej wilgotności względnej powietrza, o

- dużej częstotliwości występowania mgieł i oparów,
- tereny lasów suchych o wyraźnym profilu termicznym i wilgotnościowym, dużym zacienieniu i zaciszeniu,
- tereny położone w sąsiedztwie kompleksów leśnych, cechujący się okresowym zacienieniem i dużym zaciszeniem, co sprzyja utrzymywaniu się wilgoci w glebie.

3.1.7 Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna

Flora

Obszar gminy Wólka pod względem geobotanicznym należy do krainy Wyżyna Lubelska, pod względem przyrodniczo-leśnym do Dzielnicy Wyżyna Zachodniolubelska wchodzącej w skład Krainy Małopolskiej.

W układzie przestrzennym w obszarze gminy Wólka występuje mozaika siedlisk i ekosystemów:

- rolniczych (drobnoprzestrzenne agrocenozy z miedzami i remizami);
- siedlisk kserotermicznych i stepopodobnych w obszarze nieużytków i miedz rozgraniczających oraz na zboczach doliny Bystrzycy i Ciemięgi;
- leśnych;
- łąkowych, pastwiskowych szuwarowych i torfowiskowych w dolinach cieków;
- ruderalnych i segetalnych;
- różne formy roślinności ozdobnej, towarzyszące dawnej zabudowie dworskiej i mieszkaniowej, a także drzewa przydrożne

Na większości obszaru gminy naturalne zbiorowiska roślinne zostały zastąpione przez sztuczne agrocenozy, które charakteryzują się względną krótkotrwałością i małą zdolnością do samoregulacji.

Przeważają agrocenozy polne (65,2%) o niskim potencjale ekologicznym. Agrocenozy łąkowe i pastwiskowe obejmujące nieco ponad 8,7 % powierzchni gminy należą do zbiorowisk o znacznie bogatszej puli genowej i dużym zróżnicowaniu fitosocjologicznym.. Do zbiorowisk roślinnych o charakterze zbliżonym do naturalnego i bardzo wysokim potencjale ekologicznym należą lasy zajmujące zaledwie (ok.12,5%) oraz wody (1%) powierzchni.

Użytki orne zachowywane są w dobrej kulturze rolnej a dominującymi uprawami są zboża oraz rośliny okopowe.

Żyzność gleb spowodowała znaczne wylesienie gminy. Ekosystemy leśne występują głównie w południowo-wschodniej części gminy. Znajduje się tu duży, zwarty kompleks lasów państwowych, z którym od strony północnej łączą się dwa spore lasy prywatne.(Las Poszpitalny). Znacznie lepiej zachowane są lasy państwowe. Lasy prywatne są znacznie uboższe i zdegradowane, poprzedzielane bardzo dużą ilością biegnących równolegle dróg.

Poza tym dużym kompleksem na terenie gminy Wólka zachowały się niewielkie fragmenty lasów łąkowych w obrębie wąwozów lessowych w okolicach Pliszczyna, Sobianowic i Łuszczowa II, a w dolinie Bystrzycy koło Turki zachowały się niewielkie fragmenty olsów i łęgów. W gminie dominują lasy na siedlisku lasu świeżego (Lśw) i las mieszany świeży (LMśw).

Wyraźna dwudzielność gminy ma swoje odzwierciedlenie również w szacie roślinnej. Część zachodnia lessowa to obszar roślinności potencjalnej zwanej łąką, a pozostały obszar gminy to bory świeże i mieszane.

W lasach państwowych gatunkami dominującymi są: dąb – 46,5% i sosna 42%. Wśród pozostałych gatunków znaczący udział ma brzoza – 5,2%, olcha – 2,4% i grab – 1,3%. Udział pozostałych gatunków nie przekracza 1%. Podobna sytuacja występuje w lasach prywatnych, gdzie zdecydowanie dominuje sosna – 58% i dąb – 35%. Udział brzozy wynosi 4%, a grabu 1%.

Na obszarze gminy wyznaczone zostały lasy ochronne (masowego wypoczynku), obejmujące oddziały 46 – 70 lasów państwowych. Lasy ochronne są to obszary leśne, których głównym zadaniem zachowanie nie zmienionych stosunków glebowych, klimatycznych, wodnych, a także estetyczno-krajobrazowych. Wyznaczone lasy ochronne należą do grupy lasów masowego wypoczynku o rozrzedzonym ruchu turystycznym.

W kilku miejscach na stromych zboczach dolin Bystrzycy i Ciemięgi oraz na nasłonecznionych stokach lessowych wąwozów wykształciły się murawy kserotermiczne.

Najcenniejsze gatunki roślin i zwierząt występujące na terenie gminy Wólka związane są ze

środowiskiem wodnym - dolinami rzecznyymi, stawami oraz kompleksami leśnymi i zadrzewieniami. Zbiorowiska synantropijne rozwinęły się na terenach zagospodarowanych przez człowieka i różnicują się na dwie grupy: ruderalną - towarzyszącą zwłaszcza przydrożom, przychaciom, zrębom leśnym oraz segetalną- występującą wśród upraw rolnych (roślin zbożowych i okopowych). Istotne znaczenie ekologiczne mają również skupiska starodrzewu w parkach pałacowych i podworskich, na starych cmentarzach kościelnych i grzebalnych oraz ciągi zadrzewień przydrożnych, zadrzewienia śródpolne i śródłąkowe.

Do siedlisk najbardziej trwałych i szczególnie istotnych dla zachowania różnorodności biologicznej należą lasy. Siedliska kserotermiczne i stepopodobne podlegają sukcesji w kierunku zaroślowym, a następnie leśnym, natomiast siedliska łąkowe i wodno-torfowiskowe w dolinach rzek są bardzo wrażliwe na zmiany stosunków wodnych i w przypadku nadmiernego obniżenia wód następuje proces murszenia torfów, natomiast przy braku odpowiedniej konserwacji urządzeń melioracji szczegółowych oraz zaprzestania użytkowania gospodarczego łąk stosunki wodne podlegają renaturyzacji, a biocenozy renaturyzacji i sukcesji.

Na terenie gminy stwierdzono występowanie 18 chronionych i rzadkich gatunków roślin naczyniowych oraz 1 gat. grzyba objętego ścisłą ochroną prawną, w tym 9 taksonów jest objętych ochroną ścisłą, 8-częściową. Za najcenniejsze uznaje się kosaćca bezlistnego, wiśnię karłowatą oraz miłkę wiosenną.

Niżej zamieszczono wykaz gatunków objętych ochroną ścisłą i częściową oraz gatunki lokalnie rzadkie.

Gatunki objęte ochroną ścisłą:

- Wiśnia karłowata – kilkadziesiąt okazów występuje w rejonach: Zawadów– Łysa Góra, Sobianowice – zbocza doliny,
- Barwinek pospolity – występuje pospolicie w rejonie Wąwozu Poprzelczne Doły,
- Pluskwica europejska – kilka okazów w rejonie Wąwozu Poprzelczne Doły,
- Parzydło leśne – kilkadziesiąt okazów w rejonie Wąwozu Poprzelczne Doły i między Łysakowem a Zawadowem,
- Miłkę wiosenną – licznie spotykany w rejonie Rudnika na zboczu kserotermicznym,
- Naparstnica zwyczajna – kilkanaście okazów w lasach państwowych na siedlisku grądowym,
- Lilia złotogłów – kilka okazów w lasach na północ od Świdnika (Las Szpitalny),
- Kosaciec bezlistny – kilka okazów w rejonie Łysej Góry,
- Sromotnik bezwstydy – licznie występuje w Wąwozie Poprzelczne Doły i w Lesie Szpitalnym.

Gatunki objęte ochroną częściową:

- Kruszyna pospolita – występuje licznie w lasach na terenie gminy,
- Kalina koralowa – jest częsta w lasach i zaroślach,
- Kopytnik pospolity – jest częsty w lasach grądowych,
- Pierwiosnka lekarska – kilkanaście okazów w Wąwozie Poprzelczne Doły,
- Marzanka wonna – jest częsta w lasach,
- Centuria pospolita – kilkanaście okazów w okolicach Sobianowic, Pliszczyna i Łysakowa, a także w rejonie Bystrzyca – Uroczysko Dunaj,
- Kocanki piaskowe – kilkadziesiąt okazów w okolicach Pliszczyna, Sobianowic i Łysej Góry,
- Konwalia majowa – licznie w Lesie Szpitalnym.

Gatunki lokalnie rzadkie:

- Paprotnik kolczysty – kilkanaście kęp w rejonie Wąwozu Poprzelczne Doły,
- Paprotnica krucha – występuje licznie w rejonie Pliszczyna w wąwozie lessowym.

Fauna

Najcenniejsze gatunki zwierząt występujące na terenie gminy Wólka związane są ze środowiskiem wodnym - dolinami rzecznyymi i stawami oraz kompleksami leśnymi i zadrzewieniami. Miejscem nagromadzenia najrzadszych gatunków jest dolina Bystrzycy z dawnymi lagunami osadów pościekowych z oczyszczalni ścieków na Hajdowie. Występuje tu, między innymi, derkacz i kilka cennych gatunków siewkowców. Ponadto, na obrzeżach doliny spotyka się: pustułkę, dzięcioła zielonego, jarzębatkę, pęzaczka ogrodowego i remiza. W rejonie byłych składowisk osadów pościekowych, odnotowano stanowiska

błotniaka stawowego, perkozów i mewy śmieszki. Skarpy wyrobisk poeksploatacyjnych piasku zamieszkuje jaskółka brzegówka. Lasy są ostoją głównie ptaków leśnych, w tym drapieżnych.

Podczas inwentaryzacji przyrodniczej, wykonanej przez Narodową Fundację Ochrony Środowiska w 1999r. stwierdzono występowanie 23 gatunków prawnie chronionych, a wśród nich 12 gniazdujących. Do gatunków chronionych, występujących w gminie, zalicza się: perkoz, perkoz rdzawoszyi, bocian biały, cyranka, błotniak stawowy, pustułka, derkacz zielony, dzięcioł białoszyi, brzegówka, kłaskawka, białorzytka, trzcinia, jarzębatka, remiz, pęzacz ogrodowy, ortolan.

Wśród zwierzyny łownej najliczniej występują (stan na 1999r.): bażanty, kuropatwy i zające. A w dalszej kolejności: dzikie kaczki, lisy, sarny i kuny.

Do gatunków specjalnej troski należą:

- Derkacz – jest najrzadszym gatunkiem, występującym w dolinie Bystrzycy i w całej gminie. Jest to gatunek zagrożony w całej Europie;
- Bocian biały – kilka gniazd znajduje się wzdłuż doliny Bystrzycy. Żerowiskiem dla bocianów są łąki w dolinie Bystrzycy. Zagrożeniami dla gatunku są: kurczenie się żerowisk, niekorzystne warunki atmosferyczne w czasie przebywania młodych na gnieździe i inne.

W podsumowaniu należy podkreślić, iż fauna na obszarze gminy jest dość urozmaicona, pomimo iż lista zwierząt uznawanych za rzadkie jest dość skromna i charakteryzuje się cechami typowymi dla środowisk zurbanizowanych (w bezpośrednim sąsiedztwie Lublin i Świdnik). Cechą charakterystyczną jest mała liczba gatunków uznawanych w Polsce i Europie za rzadkie, cenne i zagrożone.

Występowanie fauny na obszarze gminy związane jest z rozmieszczeniem podstawowych siedlisk o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, obecnym stanem środowiska przyrodniczego i historią terenu w ostatnich okresach geologicznych. Występuje tu:

- fauna polna z gatunkami charakterystycznymi dla tego typu środowisk;
- fauna leśna związana z kompleksami leśnymi i strefą brzeżną lasu;
- fauna łąkowo-zaroślowa i wodno - błotna, związana z ciągami siedliskowymi dolin rzecznych;
- fauny segetalnej i synurbijnej.

Różnorodność biologiczna

Bliskie sąsiedztwo Lublina i Świdnika oraz związana z tym duża liczba mieszkańców, gęsta sieć dróg, linia kolejowa, a także głównie rolniczy charakter gminy sprawiły, że tylko niektóre rejony zachowały w miarę wysokie walory przyrodnicze. W skali gminy największa różnorodność siedliskowa i gatunkowa występuje w dolinach Bystrzycy i Ciemięgi. Mniej zróżnicowane są obszary muraw kserotermicznych w obszarach zboczy doliny oraz wśród agrocenoz wierzchowinowych. Duże znaczenie dla walorów przyrodniczych, posiadają starodrzewy i zadrzewienia śródpolne, które wzbogacają ubogie przyrodniczo agroekosystemy.

Teren objęty planem miejscowym obejmuje przede wszystkim obszary rolne wraz z przecinającymi je rowami melioracyjnymi oraz zgrupowania zabudowy. Ze względu na niewielkie zróżnicowanie siedliskowe, nieliczna i mało urozmaicona jest szata roślinna a co za tym idzie świat zwierząt.

Naturalny układ ekologiczny gminy rozcięty jest na kilkanaście części siecią utwardzonych dróg, z których największe znaczenie ma bardzo ruchliwa droga krajowa Lublin-Włodawa. Rolę silnej bariery ekologicznej pełni również linia kolejowa Lublin - Łuków przebiegająca przez południowo-zachodni skraj gminy.

3.1.8. Zabytki i dobra materialne

Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego znajdujących się w obszarze gminy Wólka:

Miejscowość	Gmina	Powiat	Obiekt	Nr rejestru
Bystrzyca	Wólka	lubelski ziemski	- kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP z wystrojem architektonicznym i wyposażeniem w zabytki ruchome, ogrodzenie cmentarza kościelnego z bramkami, teren cmentarza kościelnego z pomnikiem rodziny Wierzbickich oraz drzewostanem	A/563
Bystrzyca	Wólka	lubelski ziemski	- zespół dworsko-parkowy: dwór, park, zespół budynków gospodarczych: spichlerz, pozostałości obory,	A/742
Łuszczów	Wólka	lubelski ziemski	- kościół parafialny pw. św. Barbary z wyposażeniem wnętrza, ogrodzenie z dzwonnica-bramą i trzema dzwonami, figura Chrystusa na cmentarzu kościelnym, drzewostan w obrębie tego cmentarza	A/638
Pliszczyn	Wólka	lubelski ziemski	- zespół dworsko-parkowy: dwór, park,	A/741
Sobianowice	Wólka	lubelski ziemski	- zespół dworsko-parkowy: dwór, kuźnia, park,	A/767
Świdnik Duży	Wólka	lubelski ziemski	- dwór z otaczającym drzewostanem,	A/970/1-3/
Turka	Wólka	lubelski ziemski	- zespół dworsko-parkowy: dwór, dwie stajnie (obory), park z fragmentami alei dojazdowej,	A/761

Wykaz zabytków nieruchomych ujętych w wojewódzkiej ewidencji – nie wpisanych do rejestru zabytków woj. lubelskiego, wskazanych do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków:

- Zabytki architektury i budownictwa:

Miejscowość	Gmina	Powiat	Obiekt
Bystrzyca	Wólka	lubelski ziemski	Plebania w zespole kościelnym
Bystrzyca	Wólka	lubelski ziemski	Kaplica grobowa ks. Ambrożego Wadowskiego (na cmentarzu parafialnym „nowym”)
Bystrzyca	Wólka	lubelski ziemski	Pawilon w zespole dworsko - parkowym
Jakubowice Murowane	Wólka	lubelski ziemski	Młyn wodny, obecnie elektryczny
Jakubowice Murowane	Wólka	lubelski ziemski	Dom młynarza
Sobianowice	Wólka	lubelski ziemski	Lamus w zespole dworsko - parkowym
Sobianowice	Wólka	lubelski ziemski	Lodownia
Sobianowice	Wólka	lubelski ziemski	Dawna karczma
Świdnik Duży	Wólka	lubelski ziemski	Czworak w zespole dworsko- parkowym
Turka	Wólka	lubelski ziemski	Młyn wodny w zespole dworsko - parkowym
Turka	Wólka	lubelski ziemski	Spichlerz młynarski w zespole dworsko - parkowym

Turka	Wólka	lubelski ziemski	Dawny chlew na folwarku w zespole dworskim
-------	-------	------------------	--

- Cmentarze, mogiły:

Miejscowość	Gmina	Powiat	Obiekt
Bystrzyca	Wólka	lubelski ziemski	Cmentarz parafialny nowy
Długie	Wólka	lubelski ziemski	Mogiła, dawne cmentarzysko „z wojen tureckich”
Łuszczów	Wólka	lubelski ziemski	Cmentarz parafialny

- Krzyże, figury i kapliczki:

Miejscowość	Gmina	Powiat	Obiekt
Sobianowice - Kolonia	Wólka	lubelski ziemski	Kapliczka słupowa z figurą św. Jana Nepomucena
Wólka	Wólka	lubelski ziemski	Kapliczka przydrożna

Ponadto w obszarze gminy Wólka zinwentaryzowano pojedyncze stanowiska archeologiczne oraz ich skupiska tworzące strefy ograniczonej obserwacji archeologicznej.

Zabytki proponowane do objęcia ochroną ze względu na posiadane cechy zabudowy z końca XIX i 1 połowy XX wieku oraz znaczenie dla krajobrazu kulturowego gminy Wólka Lubelska należy je włączyć do obiektów chronionych. Są to:

- lodownia na terenie zespołu dworsko-parkowego w Sobianowicach, wpisanego do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr A/676. Lodownia zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie dworu. Komora podziemna zabytku założona została na rzucie koła. Obiekt ten kwalifikuje się do wpisu do rejestru zabytków;
- leśniczówka w Świdniku Dużym – wraz z otoczeniem, powstała ok. 1925r., zachowana w dobrym stanie technicznym bez znacznych przekształceń architektonicznych. Wyjątkowy charakter nadaje obiektowi położenie na skraju lasów oraz istnienie 9 pomnikowych dębów. Należy utrzymać dotychczasowy wygląd i charakter obiektu. Na w/w terenie zakazuje się lokalizowania wtórnej zabudowy, która zniszczyłaby układ kompozycyjny pierwotnego założenia;
- zespół zabudowy Urzędu Gminy w Wólce Lubelskiej – stanowi jeden z nielicznie zachowanych na terenie województwa kompleksu zabudowy użyteczności publicznej, powstałej w latach 20-tych i pod koniec XX wieku. W skład wchodzi: budynek Urzędu. Na zapleczu głównego budynku powstaje obecnie nowy budynek administracyjny. Jego nowoczesna forma w żaden sposób nie nawiązuje do historycznych cech zabudowy Wólki. Po zakończeniu budowy stanie się on dominującym budynkiem w miejscowości;
- cmentarz „nowy” w Bystrzycy - założony w 1892 r. Na cmentarzu znajduje się kaplica grobowa historyka, autora znanej publikacji „Kościoły lubelskie” – ks. Ambrożego Wadowskiego, który był proboszczem parafii w l. 1876-95;
- Kapliczka słupowa w Sobianowicach-Kolonii - położona przy skrzyżowaniu dróg, po przeciwnej stronie zespołu dworsko-parkowego w Sobianowicach. Słupowa: na ceglany, otynkowanym słupie niewielka kamienna figura św. Jana Nepomucena. Kapliczka w otoczeniu gęstej kępy bzów;
- Krzyż drewniany w Łysakowie – reprezentujący ukształtowany w okresie 20-lecia międzywojennego typ lubelsko-łęczyński. Krzyże te występują na obszarze gminy Wólka, oraz gmin sąsiednich: Łęcznej, Mełgwi i Ostrowa Lubelskiego. Stanowią bardzo cenny przykład sztuki ludowej na terenie w/w gmin. Charakterystyczną jego cechą jest element dekoracyjny w formie tzw. „aureoli”, otaczającej figurę Chrystusa. W dolnej części krzyża znajduje się drewniana kapliczka, umieszczona tutaj wtórnie – nieco późniejsza. Krzyże lubelsko-łęczyńskie, ze względu na wyjątkową wartość plastyczną, winny uzyskać odrębne opracowanie, z dokładnym wskazaniem lokalizacji oraz z inwentaryzacją fotograficzną i

ewentualnie rysunkową. Obiekty do bezwzględneho zachowania i wręcz kontynuacji miejscowej tradycji. Ochroną należy objąć zabytkowy drzewostan, zachowany szczególnie w północno – wschodniej części założenia.

3.1.9. Obiekty i obszary chronione w gminie Wólka (istniejące i projektowane) oraz Przyrodniczy System Gminy

Z istniejących, prawnych form ochrony przyrody na obszarze gminy Wólka znajdują się:

- **Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemięgi”** - obejmuje niewielki skrawek obszaru – wzdłuż rzeki Ciemięgi od granicy gminy do jej ujścia do Bystrzycy. Jest to ujściowy fragment doliny Ciemięgi. Pozostała, zachodnia część obszaru chronionego krajobrazu obejmuje fragment gmin Niemce i Jastków. Całkowita powierzchnia OCK wynosi 2627 ha. Przedmiotem ochrony jest dolina Ciemięgi, stanowiąca oś hydrograficzną i krajobrazową obszaru z terenami bezpośrednio przyległymi. W rzeźbie terenu wyróżniają się, oprócz głęboko wciętego w lessowe podłoża, dna doliny i silnie rozgałęzione stromościenne wąwozy lessowe. Największe z nich osiągają około 2 km długości i kilkanaście metrów głębokości. Do najbardziej cennych walorów florystycznych należą fragmenty wilgotnych łąk i łągów w dnie doliny Ciemięgi oraz ciepłolubne murawy, wykształcone na nasłonecznionych zboczach doliny (ekspozycja południowa) i wąwozów. OCK charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazu lessowego i nieco mniejszymi walorami faunistycznymi. Dolina Ciemięgi, z uwagi na bliskość Lublina i wysokie walory krajobrazowe, podlega dużej presji rekreacyjnej, objawiającej się dużą penetracją turystyczną i dużą presją budowlaną (budownictwo jednorodzinne i letniskowe).

Na jego terenie obowiązują przepisy określone Rozporządzeniem Nr 42 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemięgi”

- **specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 PLH 060096 – Bystrzyca Jakubowicka** o powierzchni 456,2ha. Wysokości terenu: minimalna 159m n.p.m., maksymalna 164m n.p.m. i średnia 161m n.p.m. Ostoja położona jest na Wyżynie Lubelskiej, na północny wschód od miasta Lublina. Obejmuje fragment doliny Bystrzycy, przyujściowy odcinek doliny Ciemięgi wraz z widłami obu rzek, a także fragmenty stoków ich dolin.

Rzeka Bystrzyca - dopływ rzeki Wieprz, drenuje centralną część Wyżyny Lubelskiej. Powierzchnia jej zlewni wynosi 1315,5 km², a całkowita długość 70,3 km. Na obszarze ostoji tworzy dosyć szeroką dolinę wysłaną cienkimi pokładami torfów, ograniczoną stromymi skarpami. W północnej części występują utwory lessowe, w których wytworzyły się głębokie wąwozy, w południowej natomiast margle kredowe.

Lewobrzeżne zbocza Bystrzycy i Ciemięgi porośnięte są murawami kserotermicznymi. rzeki tworzą liczne meandry. Płaskie dno doliny pokryte jest siecią kanałów melioracyjnych, o różnym stopniu drożności. Zachowały się tu też pojedyncze starorzecza. Obszar ostoji pokryty jest przeważnie łąkami. Gdziekolwiek występują ponadto kępy zakrzaczeń oraz płaty zbiorowisk łągowych. Przy ujściu Ciemięgi, w powiązaniu z kompleksem stawów hodowlanych, znajduje się jaz. W tym rejonie obserwuje się znaczne podniesienie poziomu wód gruntowych, pozytywnie wpływające na obszar i przyległy płat łąk zmiennowilgotnych.

Dolina Bystrzycy w rejonie ostoji przecięta jest w poprzek trzema drogami na nasypach, z czego jedna z nich biegnie przez ostoję, a druga stanowi jej północno – wschodnią granicę. Obszar doliny niemal pozbawiony jest zabudowy, jednak otaczające dolinę rejonu zajęte są przez nią w znacznej części. Tworzą je wsie: Bystrzyca, Sopianowice, Zawadów, Łysaków, Turka oraz Osiedle Borek. Narastająca presja budownictwa mieszkaniowego, zwłaszcza ze strony dynamicznie rozwijających się przedmieści miasta Lublina.

Typami siedlisk wymienionymi w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG występującymi na tym obszarze są:

- Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion;
- Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (Koelerion glaucae);
- Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków;
- Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion);
- Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium);

- Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion*).

Bystrzyca Jakubowicka jest ważną ostoją staroduba łąkowego (*Ostericum palustre*) z wysoką liczebnością, jedną z najwyższych w województwie. Ponadto obszar jest ważnym siedliskiem dla populacji czterech motyli z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej:

- Modraszek teleius (*Maculinea teleius*)
- Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*)
- Modraszek nausitous (*Maculinea nausithous*)
- Czerwończyk fioletek (*Lycaena helle*)
- Szłaczkoń szafrańiec (*Colias myrmidone*)

Liczebność ich populacji również należy do największych w województwie lubelskim. Wśród bezkręgowców wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej znajdują się również ważki:

- Trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*);
- Zalotka większa (*Leucorrhinia pectoralis*).

Na terenie obszaru znajduje się ponadto stanowisko kumaka nizinnego (*Bombina bombina*).

Obszar ostoi pokryty jest przez sześć rodzajów siedlisk z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Największe znaczenie mają tu łąki zmiennowilgotne i niżowe łąki użytkowane ekstensywnie, będące siedliskiem staroduba łąkowego, a ponadto murawy kserotermiczne. Na terenie Bystrzycy Jakubowickiej znajdują się również niewielkie populacje chronionych gatunków roślin:

- Miłek wiosenny (*Adonis vernalis*);
- Kosaciec bezlistny (*Iris aphylla*);
- Goździk pyszny (*Dianthus superbus*);
- Kostrzewa (*Festuca pseudovina*).

Teren ostoi przedstawia ponadto wysokie wartości krajobrazowe. Otwarte przestrzenie i ekstensywne użytkowanie sprawiają, iż obszar stanowić może potencjalny obszar wypoczynkowy dla miasta Lublina.

Status ochrony tego obszaru:

- Trzy pomniki przyrody, chroniące płaty murawy kserotermicznej ze stanowiskiem miłka wiosennego (*Adonis vernalis*) zlokalizowane na skarpie rzeki Bystrzyca w pobliżu wsi Łysaków.
- Projektowany rezerwat przyrody „Łysa Góra” pod wsią Sobianowice o powierzchni 1,0 ha, mający na celu ochronę cennych płatów murawy kserotermicznej ze stanowiskiem kosańca bezlistnego (*Iris aphylla*).
- Projektowany rezerwat stepowo – krajobrazowy „Skarpa Jakubowicka” o pow. ok. 20 ha.
- Projektowany rezerwat przyrodniczo – krajobrazowy „Derkaczowi Łąki” o pow. ok. 150 ha.

Zagrożeniem dla ostoi jest przede wszystkim ograniczenie ekstensywnego użytkowania obszaru. Zaprzestaje się koszenia oraz wypasu. W związku z tym postępuje sukcesja w kierunku zaroślowym i leśnym. Powoduje to kurczenie się potencjalnych siedlisk dla chronionych gatunków motyli oraz roślin muraw kserotermicznych. Dodatkowo teren ten jest miejscem składowania odpadów przez okolicznych mieszkańców. Zaśmieczany jest prawy brzeg rzeki Bystrzyca. Dwa niewielkie dzikie wysypiska (po około 10 m² każde) zlokalizowane są bezpośrednio na terenie ostoi. Kolejnym zagrożeniem jest zanieczyszczenie rzeki Bystrzyca. Do cieku zrzucane są ścieki z oczyszczalni „Hajdów” obsługującej miasto Lublin. Pomimo oczyszczenia ładunek substancji odprowadzonych jest stosunkowo duży. Obszar znajduje się poza obszarem objętym opracowaniem planu.

- **pomniki przyrody** – na obszarze gminy znajdują się pomniki przyrody, posiadające status ochrony prawnej. Są to:

- płat roślinności stepowej o powierzchni 0,16 ha, położony w Wólce Łysaków, na działce nr 1091/1;
- płat roślinności stepowej o powierzchni 0,05 ha, położony w Wólce Łysaków na działce o nr geod. 1092;
- płat roślinności stepowej o pow. 0,17 ha, położony w Wólce Łysaków na działce o nr geod. 1094
- jałowiec pospolity o obwodzie pnia 45 cm, położony w zabytkowym zespole dworsko-parkowym w

Sobianowicach.

- 14 dębów szypułkowych o obwodach pni od 312 do 470 cm, rosnących przy leśniczówce w Świdniku Dużym.
- lipa drobnolistna o obwodzie pnia 490 cm, rosnąca w Bystrzycy, w pasie drogowym drogi relacji Bystrzyca – Charleń w pobliżu cmentarza.
- 3 lipy drobnolistne o obwodzie pnia 300 i 390 cm, rosnące w zabytkowym zespole dworsko-parkowym w Bystrzycy.
- jesion wyniosły (odmiana zwisła) o obwodzie pnia 360 cm, rosnący w zabytkowym zespole dworsko-parkowym w Bystrzycy.
- szpaler grabów pospolitych, znajdujący się w zabytkowym zespole dworsko-parkowym w Bystrzycy.
- dąb szypułkowy o obwodzie pnia 392 cm, rosnący w zabytkowym zespole dworsko-parkowym w Pliszczynie.
- aleja 10 lip drobnolistnych o obwodzie pni 165 - 385 cm, znajdująca się w zabytkowym zespole dworsko-parkowym w Pliszczynie.
- sosna wejmutka o obwodzie pnia 220 cm, rosnąca w zabytkowym zespole dworsko-parkowym w Sobianowicach.
- szpaler grabów pospolitych, znajdujący się w zabytkowym zespole dworsko-parkowym w Sobianowicach.
- modrzew polski o obwodzie pnia 290cm, rosnący w zabytkowym zespole pałacowo – parkowym w Jakubowicach Murowanych.
- jesion wyniosły o obwodzie pnia 410cm, rosnący w zabytkowym zespole pałacowo – parkowym w Jakubowicach Murowanych
- dąb szypułkowy o obwodzie pnia 396cm, rosnący przy drodze asfaltowej w Świdniku Dużym
- wiąz polny o obwodzie pnia 330cm, rosnący w zabytkowym zespole pałacowo – parkowym w Jakubowicach Murowanych.

Na terenie gminy Wólka istnieje cały szereg obiektów i terenów zasługujących na ochronę prawną:

Do obiektów o wysokich walorach przyrodniczych, kwalifikujących się do objęcia ochroną prawną należą:

- rezerwat przyrody „Łysa Góra”,
- 6 użytków ekologicznych,
- powiększenie OCK „Dolina Ciemięgi” o tereny doliny Bystrzycy jako przedłużenie istniejącego obszaru w kierunku wschodnim,
- 8 pomników przyrody.

- projektowany rezerwat przyrody „Łysa Góra” - Obiekt kwalifikuje się do ochrony prawnej w celu zachowania stanowiska rzadkich gatunków kserotermicznych, w tym między innymi kosańca syberyjskiego. Na omawianym terenie stwierdzono występowanie 152 gatunków roślin naczyniowych, w większości gatunków typowych dla ciepłolubnych zbiorowisk murawowych i zaroślowych Wyżyny Lubelskiej. Projektowana powierzchnia rezerwatu – 0,99 ha.

- projektowany rezerwat stepowy „Skarpa Jakubowicka” - rezerwat stepowy o pow. ok. 20ha

- projektowane użytki ekologiczne

- projektowany użytek ekologiczny o pow. 4,56 ha w rejonie Sobianowic, obejmujący zespół wąwozów lessowych o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, porośniętych zadrzewieniami i zakrzewieniami o charakterze łąkowym. Proponowana nazwa – Poprzeczne Doły;
- projektowany użytek ekologiczny „System suchej doliny Rudnika”, obejmujący system krętych suchych dolin, rozcinający pokrywę lessową;
- projektowany użytek ekologiczny „Trześniów”, obejmujący suchą dolinę lessową z zachowanymi na zboczu skarpami rolnymi, pochodzącymi z okresu użytkowania rolniczego;
- projektowany użytek ekologiczny „Uroczysko Dunaj” w rejonie Bystrzycy, obejmujący suchą stromościenną dolinę, rozcinającą piaski fluwioglacjalne ze żwirami;

- projektowany użytek ekologiczny „Dolinka odwadniana”, obejmujący dolinkę na zboczu doliny Bystrzycy. Jest ona odwadniana przez strumyk, zasilany kilkoma niewielkimi źródłami (na wschód od Turki);
- projektowany użytek ekologiczny „Ciąg założeń lessowych”, obejmujący kilka rozległych, płytkich zagłębień krasowych z wodą w rejonie Świdnika Małego.

- **projektowane powiększenie OCK „Dolina Ciemięgi”** - Proponuje się, aby obecny OCK powiększyć o fragment doliny Bystrzycy od linii kolejowej Lublin – Łuków do Charłęża. Proponowany do objęcia ochroną prawną fragment doliny Bystrzycy, charakteryzuje się dużymi walorami krajobrazowymi. Szerokie płaskie dno doliny posiada asymetryczne zbocza, a płynąca dnem doliny Bystrzyca wykształciła liczne meandry. Jest ono siedliskiem występowania zbiorowisk roślinności wodnej oraz rzadkich gatunków ptaków. Należy jednak pamiętać, iż wody Bystrzycy są znacznie zanieczyszczone (V klasa).

- **projektowane pomniki przyrody** - W ramach prac inwentaryzacyjnych wytypowano 8 obiektów do objęcia ochroną prawną w formie pomników przyrody. Są to:

- klon zwyczajny o obwodzie pnia 290 cm, rosnący na Rudniku przy posesji koło stacji kolejowej;
- dwa modrzewie europejskie o obwodzie pni 280 i 300 cm, rosnące w Bystrzycy na terenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego;
- lipa drobnolistna o obwodzie pnia 280 cm, rosnąca w Bystrzycy przy szosie obok kościoła i nowej plebanii,
- dąb szypułkowy o obwodzie pnia 385 cm, rosnący w Turce na terenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego w części parku nazywanej Dębinka,
- dąb szypułkowy o obwodzie pnia 322 cm, rosnący w Turce na terenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego w części parku nazywanej Dębinka,
- dąb szypułkowy o obwodzie pnia 375 cm, rosnący w Turce, na terenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego w części parku nazywanej Dębinka,
- dąb szypułkowy o obwodzie pnia 376 cm, rosnący w Turce na terenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego w części parku nazywanej Dębinka,
- lipa drobnolistna o obwodzie pnia 340 cm, rosnąca w Turce na terenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego w części parku nazywanej Dębinka.

Wyżej wymienione obszary i obiekty przed uzyskaniem statusu ochrony prawnej, muszą uzyskać zgodę właścicieli gruntów i samorządu gminy na zaproponowany status ochrony prawnej.

Na **Przyrodniczy System Gminy Wólka (PSG)** składają się:

1) Korytarze ekologiczne.

- wzdłuż doliny Bystrzycy wyodrębniono korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym pod nazwą „Dolina Bystrzycy”. Łączy on ważne ogniwa regionalnego systemu przyrodniczego województwa: Kraśnicki Obszar Chronionego Krajobrazu, Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemięgi” i Nadwieprzański Park Krajobrazowy.
- ważnym korytarzem ekologicznym o znaczeniu regionalnym jest dolina Ciemięgi.
- na terenie gminy Wólka Lubelska można wyróżnić również ciągi ekologiczne o znaczeniu lokalnym. Biegają one dolinkami prawostronnych dopływów Bystrzycy, które stanowią połączenie doliny Bystrzycy z Lasem Poszpitalnym.

2) Węzły ekologiczne.

Pomimo bliskiego sąsiedztwa Lublina i Świdnika obszar gminy Wólka Lubelska zachował w miarę wysokie walory przyrodnicze. Zwłaszcza w dolinach Bystrzycy i Ciemięgi zachowały się liczne gatunki roślin i zwierząt.

- w dolinie Bystrzycy można wyróżnić dwa węzły ekologiczne łąkowe – w Długim i Turce oraz leśno-łąkowy w Bystrzycy;
- dolina Ciemięgi odznacza się szczególnym bogactwem w rejonie Pliszczyna, gdzie znajduje się węzeł ekologiczny leśno-łąkowy;
- na bocznych dopływach Bystrzycy można wyróżnić węzły ekologiczne łąkowe znajdujące się w Łuszczowie i Świdniku Dużym;
- oprócz dolin rzecznych ważnym elementem gminy jest Las Poszpitalny – stanowiący ważny leśny

węzeł ekologiczny z cennymi gatunkami roślin rzadkich i chronionych;

- ponadto w strukturze ekologicznej wyodrębniono węzeł ekologiczny leśny na wąwozach w Sobianowicach.

Zielony Pierścień (Green Belt) - teren gminy niemal w całości położony jest w obszarze tzw. "zielonego pierścienia", obszaru, którego specyfiką jest rozstrzygnięcie dotyczące ostatecznych przesądzeń zagospodarowania przestrzennego i relacji pomiędzy rejonami zurbanizowanymi i otwartymi, biologicznie czynnymi. Elementami zielonego pierścienia na terenie gminy są wszystkie tereny o dużej prężności ekologicznej, a szczególnie:

- doliny rzeczne,
- większe kompleksy leśne,
- agrocenozy, z zachowanym harmonijnym krajobrazem.

3.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W przypadku niezrealizowania postulatów projektowanego dokumentu nie wystąpią istotne zmiany stanu środowiska oraz aktualnego użytkowania. Tereny objęte planem pozostaną w dotychczasowym przeznaczeniu. Przeważająca część obszaru objętego planem miejscowym ze względu na korzystne uwarunkowania glebowe wykorzystywana jest rolniczo, głównie jako grunty orne. Ustalone w planie funkcje rolne nie wprowadzą istotnych zmian w tym względzie. Niezależnie od stanu realizacji planu miejscowego będzie miała miejsce kontynuacja użytkowania rolniczego. Wpłynie to na podtrzymanie dotychczasowych przekształceń środowiska przyrodniczego, związanych z zabiegami agrotechnicznymi i chemizacją gleb – oddziaływanie chwilowe i krótkoterminowe, lokalne na powierzchnię ziemi, wody podziemne, a nawet powierzchniowe w momencie intensywnego spływu powierzchniowego.

Następować będzie dalsze zajmowanie terenów otwartych pod funkcje budowlane na podstawie obowiązującego planu w skali 1:10 000, wiążące się z lokalnym, ale stałym ubytkiem powierzchni biologicznie czynnej i przekształceniami powierzchni ziemi, a nawet chwilowymi zanieczyszczeniami wód i powietrza.

Następować może ponadnormatywna krótkoterminowa lub długoterminowa, lokalna emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, emisja hałasu i promieniowania elektromagnetycznego do atmosfery, wprowadzanie ścieków do wód i do ziemi, składowanie odpadów, przymywanie obornika i kiszzonek na powierzchnię ziemi, co będzie miało również pośredni, skumulowany, negatywny wpływ na człowieka.

W związku z antropopresją może wystąpić wylesienie oraz przekształcenie naturalnych zbiorowisk leśnych co stanowić będzie lokalne, ale długotrwałe lub stałe, negatywne oddziaływania na stan siedlisk, skład gatunkowy i bioróżnorodność oraz pośrednie na krajobraz.

Skutkiem nie wprowadzenia funkcji związanych z infrastrukturą drogową i techniczną będzie zachowanie istniejącego stanu tych terenów użytkowanych rolniczo. Jednocześnie nastąpi obniżenie jakości życia mieszkańców związane z trudnościami w komunikacji lokalnej oraz ograniczenie dostępu do mediów.

W sytuacji braku realizacji zapisów Planu („wariant zerowy”) przypuszczać należy, że na terenie gminy w wyniku oddziaływania istniejących obecnie funkcji następować będzie dalsza, powolna antropopresja i przekształcenia środowiska naturalnego.

4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Na obszarze objętym opracowaniem Plan nie przewiduje lokalizacji przedsięwzięć, które na podstawie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zaliczane są do kategorii przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Obszar planu miejscowego znajduje się w całości w strefie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 406 Niecka Lubelska. W tym obszarze plan zakłada zakaz lokalizacji inwestycji znacząco oddziałujących na wody podziemne i powierzchniowe ze względu na

wytwarzane ścieki i odpady oraz emitowane pyły i gazy, w rozumieniu przepisów odrębnych. Przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań, rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, istotnego zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, generalnie istotnych barier dla migracji gatunków kluczowych i chronionych, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tego obszaru. Również mało prawdopodobne jest znaczące negatywne oddziaływanie na najbliższe obszary chronione w tym obszary Natura 2000.

Szczegółowy opis i wpływ projektowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska został zaprezentowany w rozdziale 8. Przewidywane oddziaływania.

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA W TYM DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE

Do obecnych **zagrożeń ochrony środowiska** w gminie m. in. istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu należą między innymi:

- możliwość awarii oraz zanieczyszczenia gleby i wód w przypadku awarii zakładowych oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnych;
- tworzenie lei depresyjnych, przez eksploatację ujęcia wód podziemnych o możliwości poboru powyżej 10m³/h i sieć wodociagową;
- możliwość przenikania zanieczyszczeń z czynnych cmentarzy grzebalnych do wód podziemnych;
- emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, zanieczyszczanie gleb, wód powierzchniowych i podziemnych, emisja hałasu komunikacyjnego z dróg publicznych;
- zagrożenie powodziowe w dolinie Bystrzycy i Ciemięgi;
- sukcesji naturalnej w kierunku zbiorowisk zaroślowych i leśnych w obszarze gruntów ornych, na których zaprzestano produkcji rolnej oraz w obszarze nieużytkowanych łąk z zaniedbanymi systemami melioracyjnymi;
- znikome przeznaczanie terenów pod zalesienia

Najistotniejsze obecne zagrożenia ochrony środowiska w gminie związane są naturalnymi procesami degradacji środowiska jak i też działalnością człowieka. Do istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu należą:

Zagrożenia powierzchni ziemi oraz gleb:

- erozja wodna w obszarach stokowych powodująca przeobrażenia w rzeźbie terenu oraz degradację fizyczną i chemiczną gleb;
- „dzika” eksploatacja odkrywkowa surowców naturalnych;
- przeznaczanie obszarów z glebami chronionymi pod inwestycje i budownictwo mieszkaniowe;
- zanieczyszczanie gleb związkami chemicznymi, w tym metalami ciężkimi w terenach zabudowanych, wzdłuż dróg oraz w obszarach intensywnie użytkowanych rolniczo;
- składowanie odpadów w miejscach do tego nie wyznaczonych i nie przygotowanych;
- zanieczyszczanie gleb ściekami bytowymi odprowadzanymi do ziemi w obszarach osadnictwa wiejskiego nie posiadających systemów kanalizacyjnych;
- zanieczyszczenie gleb odciekami z obornika lub kiszzonek przymowanych na nieuszczelnionym podłożu,
- zanieczyszczenia gleb wodami deszczowymi z koron dróg.

Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych:

- niepełne objęcie jednostek osadniczych zbiorowymi systemami odprowadzania i oczyszczania ścieków;
- całkowity brak bezodpływowych zbiorników na ścieki lub ich nieszczelność w części budynków mieszkalnych wyposażonych w wewnętrzne systemy kanalizacyjne;
- przypadki zamiany studni kopanych po zwodociągowaniu na szamba lub śmietniki;
- niewłaściwe rolnicze użytkowanie ścieków, w szczególności gnojowicy;
- składowanie odpadów w miejscach do tego nie wyznaczonych i nie urządzonych, "dzikie"

- wysypiska głównie w wyrobiskach poeksploatacyjnych;
- przymywanie obornika i kiszzonek na nieuszczelnionym podłożu;
- spływ nieoczyszczonych ścieków zawierających ropopochodne i metale ciężkie z dróg do rowów przydrożnych i infiltracja w głąb lub odprowadzenie do rowów melioracyjnych;
- infiltracja w głąb i spływ do wód powierzchniowych soli używanej do zwalczania zimowej śliskości jezdni;
- niewłaściwe stosowanie nawozów i środków chemicznej ochrony roślin.

Zagrożenia powietrza:

- brak w obszarach o niskim stopniu urbanizacji scentralizowanych źródeł ciepła,
- zwiększanie się liczby emitorów niskich w wyniku rozwoju budownictwa mieszkaniowego i usługowego i brak wyposażenia małych kotłowni w urządzenia oczyszczające powietrze;
- brak zainteresowania pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych takich jak: energia wiatru, wody, słońca, geotermalna, biomasa;
- przestarzałe systemy grzewcze;
- niedostateczna termoizolacja większości budynków.

Zagrożenia roślin, zwierząt oraz funkcjonowania systemu ekologicznego:

- wzrost natężenia ruchu na drogach publicznych;
- intensyfikacja rolnictwa i gospodarki leśnej;
- zamiany użytków zielonych na pola orne oraz zakładanie plantacji wierzby energetycznej,
- scalanie gruntów;
- zalesianie nieużytków z roślinnością kserotermiczną;
- bariery utrudniające lub uniemożliwiające funkcjonowanie przyrody, zwłaszcza w obrębie korytarzy ekologicznych jak drogi przecinające poprzecznie doliny rzeczne.

Problemami ochrony środowiska wynikające z przeznaczenia terenu pod planowane funkcje (mogą, ale nie muszą zaistnieć) są:

- izolacja naturalnych płatów roślinności wskutek insulacji na drodze wprowadzania nowej zabudowy i towarzyszącej jej infrastruktury;
- płytko zalegające wody gruntowe, narażone na zanieczyszczenia antropogeniczne (pochodzenia rolniczego lub bytowego), położenie w zasięgu porowego, odkrytego GZWP nr 406, niejednokrotnie zaniebane systemy melioracyjne oraz ograniczone środki samorządów na realizację zadań infrastrukturalnych;
- lokalna intensyfikacja procesów murszenia gleb organicznych i generalnie zwiększona eutrofizacja ekosystemów łąkowych spowodowane trwałym obniżeniem zwierciadła wód podziemnych w wyniku drenażu;
- przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu, zmiany w krajobrazie;
- intensywne przeznaczenie terenów pod budownictwo a tym samym zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej;
- zwiększona penetracja terenów cennych przyrodniczo związana z wypoczynkiem weekendowym - penetrowanie siedlisk przez ludzi i zwierzęta domowe;
- wciąż duży udział paliw węglowych w produkcji energii cieplnej i wzrost emisji gazów związanych ze wzrostem natężenia ruchu drogowego (mimo nie przekraczania dopuszczonych norm);
- hałas wzdłuż ciągów komunikacyjnych – ciągle brak jest rozwiązań technicznych ograniczających oddziaływania hałasu na otoczenie. Również niska jest też sama świadomość podmiotów gospodarczych o szkodliwym wpływie hałasu na środowisko;
- przeobrażenia gleb terenów zurbanizowanych (alkalizacja, koncentracja metali ciężkich czy przesuszenie), co znacznie obniża warunki edaficzne biotopów;
- wytwarzanie odpadów komunalnych;
- ryzyko wystąpienia poważnych awarii;

Na terenie gminy Wólka znajdują się następujące obszarowe formy ochrony przyrody (na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody):

- **Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemięgi”** - zagrożeniem jest zarówno intensyfikacja (nawożenie i stosowanie pestycydów) i zmniejszenie intensywności użytkowania rolniczego obszaru lub zarzucanie gospodarki łąkarskiej i pastwiskowej (sukcesja roślinności zaroślowej),

wypalanie roślinności, zmiana stosunków wodnych w wyniku melioracji, wyrąb starodrzewu i drzew dziuplastych. Z uwagi na bliskość Lublina i wysokie walory krajobrazowe obszar podlega dużej presji rekreacyjnej, objawiającej się dużą penetracją turystyczną i dużą presją budowlaną (budownictwo jednorodzinne i letniskowe) zatem zagrożeniem jest zarówno hałas jak i penetrowanie siedlisk przez ludzi i zwierzęta domowe. w OCK „Dolina Ciemięgi Plan wprowadza tereny zabudowy, które nie powinny wprowadzać oddziaływań negatywnych tj. powodujących zmianę określonych parametrów jakości środowiska.

– **specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 PLH 060096 – Bystrzyca Jakubowicka**

- zagrożeniem dla ostoi jest przede wszystkim ograniczenie ekstensywnego użytkowania obszaru. Zaprzestaje się koszenia oraz wypasu. W związku z tym postępuje sukcesja w kierunku zaroślowym i leśnym. Powoduje to kurczenie się potencjalnych siedlisk dla chronionych gatunków motyli oraz roślin muraw kserotermicznych. Dodatkowo teren ten jest miejscem składowania odpadów przez okolicznych mieszkańców. Zaśmiecany jest prawy brzeg rzeki Bystrzyca. Kolejnym zagrożeniem jest zanieczyszczenie rzeki Bystrzyca. Do cieku zrzucane są ścieki z oczyszczalni „Hajdów” obsługującej miasto Lublin. Pomimo oczyszczenia ładunek substancji odprowadzonych jest stosunkowo duży. Obszar znajduje się poza obszarem objętym opracowaniem planu.

- **pomniki przyrody** – zagrożeniem może być uszkodzenie lub zniszczenie, zanieczyszczenie gleby w pobliżu pomników, w przypadku roślinności stepowej sukcesja roślinności zaroślowej

6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, które zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu jest ochrona zasobów środowiska (wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt i roślin).

Aby ochrona zasobów środowiska mogła być prawidłowo realizowana w projekcie planu uwzględniono wymagania aktualnie obowiązujących ustaw, w tym ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz innych aktów prawnych i przepisów związanych z procesami inwestycyjnymi. Do takich przepisów należy wymóg przeprowadzenia procedury z zakresu oceny oddziaływania na środowisko, jako gwarancji zachowania standardów jakości środowiska. Przeprowadzenie procedur środowiskowych – oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko – zapewnieni realizację działań stanowiących przeciwdziałanie ubytkom czy pogorszeniu stanu przyrody w szczególności cennych siedlisk gatunków chronionych lub uzyskanie i wykonanie działań rekompensujących straty.

Akty prawa krajowego uwzględniają wytyczne, cele i zasady określone w aktach międzynarodowych w tym prawie Wspólnoty Europejskiej. W szczególności dotyczy to objęcia ochroną prawną siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w ramach sieci obszarów NATURA 2000. Istotną zasadą realizowaną na mocy prawa krajowego zgodnie z wytycznymi UE jest wprowadzanie takich procedur i rozwiązań prawnych, aby z jednej strony zachować przyrodę w stanie nienaruszonym, a z drugiej umożliwić rozwój przy poszanowaniu interesu i opinii społeczności lokalnych.

Mimo iż Plan stanowi dokument o znaczeniu lokalnym, to przy jego sporządzaniu uwzględniono cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym dotyczące głównie:

● ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych, tj.:

- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.;
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- Europejska Konwencja Krajobrazowa – Florencja 2000;

● utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych, tj.:

- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;

● ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonej w przepisach szczegółowych, tj.:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi;
- Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2019 – 2012;
- Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r.;
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- Dyrektywa powodziowa 2007/60/WE;
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2003;
- ochrony powietrza określonych w przepisach szczegółowych, tj.:
 - Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2019 – 2012;
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.:
 - Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych, tj.:
 - Ustawa 27 kwietnia 2001 o odpadach;
 - Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2019 – 2012;
 - Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2011;
- ochrony korytarzy ekologicznych - zachowania i kształtowania ich drożności ekologiczno-przestrzennej zgodnie z :
 - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego;
 - Ustawa o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004r;
- utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, różnorodności biologicznej, ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami oraz utrzymania i przywracania do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych zgodnie z:
 - Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
 - Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.;
 - Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013;
 - Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem;
 - Konwencja o różnorodności biologicznej Rio de Janeiro z 1992;
- ochrony dzikiej fauny i flory oraz siedlisk naturalnych:
 - Dyrektywa Rady Europy w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków (2009/147/EW);
 - Dyrektywa Rady Europy w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (92/43/EWG);
 - Dyrektywa Rady w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (79/409/EWG);
 - Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk;
 - Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt - Bonn 1979;
 - Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – Ramsar 1971;
- lokalizacji obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, optymalizacji potrzeb transportowych, wykorzystywania odnawialnych źródeł energii i zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi zgodnie z:
 - Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008;
 - Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie;
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
 - Dyrektywa 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko;

- Konwencja z Espoo z 1991r. o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście, transgranicznym.

7. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Realizacja zapisów Planu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko z uwagi na:

- położenie terenów gminy nie w znacznej odległości od granic państwa (odległość miejscowości gminnej od wschodniej granicy kraju wynosi około 70 km);
- niewielką łączną powierzchnię terenów objętych Planem;
- plan nie wprowadza funkcji przemysłu ciężkiego czy działalności emitującej szkodliwe substancje do gruntu, wód czy atmosfery oraz funkcji zmieniających warunki siedliskowe i gruntowo-wodne na tak dużą skalę;
- brak lokalizacji inwestycji mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko na dużą skalę.

W związku z powyższym nie prognozuje się dalekosiężnych (sięgających poza granice kraju) transgranicznych oddziaływań na środowisko.

8. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA

Przeznaczenie terenów pod planowane funkcje będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, w tym może powodować uciążliwości rozumiane jako wszelkie zjawiska wpływające ujemnie (negatywnie) na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia ludzi. Ten dyskomfort, niedogodności czy dysfunkcje środowiska są najczęściej wynikiem przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów, charakteryzujących stan środowiska. Ostatecznej oceny dokonać należy w Rapocie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, przy czym należy brać pod uwagę fakt, iż żadna inwestycja nie może być oddana do użytkowania, jeśli nie spełnia standardów jakości środowiska

W analizowanym dokumencie przeważają tereny o dominującej funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz różnego rodzaju usługi. W niewielkim stopniu wprowadzana jest zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, usługi sportu i rekreacji. Na pojedynczych obszarach wprowadza się tereny obiektów produkcyjnych, składów magazynów. Całości towarzyszy niezbędna infrastruktura. Potencjalnie z tymi terenami mogą być związane negatywne oddziaływania:

- emisja zanieczyszczeń do atmosfery (wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza);
- emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych;
- wytwarzanie odpadów komunalnych;
- wprowadzenie ścieków i innych zanieczyszczeń do wód lub do gruntu;
- przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu;
- zmiany w krajobrazie;
- zmiany szaty roślinnej i składu gatunkowego fauny;
- ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

Przeznaczenie terenów pod planowane funkcje może nieznacznie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska. Jednak pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych i prowadzeniu stałego, rzetelnego monitoringu poinwestycyjnego przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne.

W poniższej tabeli przedstawiono, potencjalne oddziaływanie realizacji wyznaczonych w projektowanym dokumencie funkcji.

W tabeli wykorzystano następujące symbole oznaczając funkcję terenu

1. tereny zabudowy zagrodowej oznaczone symbolem RM;
2. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczone symbolem MN;
3. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i tereny usług oznaczone symbolem MN,U;

4. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oznaczone symbolem MW;
5. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczone symbolem MW,MN;
6. tereny zabudowy usługowej oznaczone symbolem U;
7. tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oznaczone symbolem P;
8. tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i tereny usług oznaczone symbolem P,U;
9. tereny usług sportu i rekreacji oznaczone symbolem US;
10. tereny zieleni nieurządzonej oznaczone symbolem ZN;
11. tereny zieleni izolacyjnej oznaczone symbolem ZI;
12. tereny wód powierzchniowych śródlądowych oznaczone symbolem WS;
- 17) tereny rolnicze oznaczone symbolem R;
13. tereny obsługi komunikacji, tereny usług oznaczone symbolem KS,U;
14. tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyka – stacje transformatorowe oznaczone symbolem E;
15. tereny komunikacji oznaczone symbolem KD;

Tabela 1. Przewidywane oddziaływania

	Podział oddziaływań ze względu na:											
	Rodzaj				Czas					Ocena oddziaływania		
	BEZPOŚREDNIE	POŚREDNIE	WTÓRNE	SKUMULOWANE	KRÓTKOTERMINOWE	ŚREDNIOTERMINOWE	DŁUGOTERMINOWE	STAŁE	CHWILOWE	POZYTYWNE	NEUTRALNE	NEGATYWNE
Ludzie	RM MN, MN,U MW MW,MN U P P,U US ZI KS,U E KD	R WS ZN			RM MN, MN,U MW MW,MN U		RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US US ZN ZI WS R KS,U E KD	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US US ZN ZI WS R KS,U E KD	KD	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US US ZN ZI WS R KS,U E KD	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US US ZN ZI WS KS,U E KD	KS,U E KD
Rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczna	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US US ZN ZI WS R KS,U E KD						RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US US ZN ZI WS R KS,U E KD	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US US ZN ZI WS R KS,U E KD		R ZN ZI WS	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US	KD KS,U
Wody	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US	WS		KD	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US		RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US		R WS	ZN E	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US

	ZN ZI WS R KS,U E KD				WS KS,U KD		ZN ZI WS R KS,U E KD	ZN ZI WS R KS,U E KD				KS,U KD
Powietrze i klimat	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US ZN ZI WS R KS,U E KD	ZI ZN		KS,U KD		KS,U KD	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US WS R KS,U KD	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US WS R KS,U KD	KS,U KD	R ZI ZN	E	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U KS,U KD
Powierzchnia ziemi, gleby, kopaliny i zasoby naturalne	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US ZN ZI WS R KS,U E KD	ZI ZN WS					RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US ZN ZI WS R KS,U E KD	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US ZN ZI WS R KS,U E KD		R ZI ZN WS	ZN	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US WS KS,U E KD
Krajobraz	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US ZN ZI WS R KS,U E KD						MN MN,U MW MW,MN U P P,U US ZN ZI WS R KS,U E KD	MN MN,U MW MW,MN U P P,U US ZN ZI WS R KS,U E KD		R ZI ZN WS	MN MN,U MW MW,MN U P P,U US KS,U E KD	
Zabytki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dobra materialne	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US ZN ZI WS R KS,U E KD						RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US ZN ZI WS R KS,U E KD	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US ZN ZI WS R KS,U E KD		RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US ZN ZI WS R KS,U E KD		
Obszary chronione w tym Natura 2000	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US ZN ZI WS						RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US ZN ZI WS	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US ZN ZI WS		R ZI WS	RM MN MN,U MW MW,MN U P P,U US KS,U E KD	

	R KS,U E KD						R KS,U E KD	R KS,U E KD				
--	----------------------	--	--	--	--	--	----------------------	----------------------	--	--	--	--

8.1. Oddziaływanie na ludzi

Pozytywnym aspektem usankcjonowania Planu będzie lokalny wzrost aktywizacji gospodarczej (wprowadzenie różnego rodzaju usług, obiektów produkcyjnych itp.), a tym samym np. nowych miejsc pracy.

Proponowane kierunki zagospodarowania terenów nie wprowadzą dodatkowych, bezpośrednich zagrożeń dla zdrowia ludzi czy funkcji mogących stanowić źródło poważnych awarii (odn. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – Dz. U. Nr 58, poz. 535 z późniejszymi zmianami).

Z fazą realizacji (zabudowa i zagospodarowanie nowych terenów czy stworzeniem niezbędnej do ich funkcjonowania infrastruktury) powstaną uciążliwości hałasowe, które będą miały charakter bezpośredni, ale jedynie chwilowy lub krótkoterminowy i lokalny.

Potencjalnym źródłem zagrożenia na tym terenie może być transport drogowy związany z transportem ludzi, materiałów budowlanych i elementów konstrukcyjnych, oraz pracami realizacyjnymi (stan techniczny pojazdów przewożących m. in. towary niebezpieczne, drogami o różnej nawierzchni). Uciążliwości związane z transportem samochodowym, takie jak: zanieczyszczenie powietrza spalinami i zwiększenie zapylenia, hałas oraz zagrożenia wypadkowe będą ograniczone przestrzennie (okolice dróg, place budowy) i czasowo (okres budowy). Dzięki modernizacji istniejących i budowie nowych dróg wzrośnie bezpieczeństwo i komfort podróżowania oraz zwiększy się dostępność komunikacyjna obszaru. Jednocześnie wraz ze wzrostem ruchu drogowego nastąpi wzrost natężenia hałasu i zanieczyszczenie powietrza, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie dróg. Potencjalną przyczyną awarii mogą być incydentalne wypadki drogowe (szczególnie z udziałem przewoźników materiałów niebezpiecznych). Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały.

Realizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, warunkuje się zachowaniem procedur określonych w przepisach odrębnych. Obowiązuje zagospodarowanie w sposób nie powodujący przekroczeń standardów jakości środowiska w terenach sąsiednich, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz istniejące i projektowane zagospodarowanie terenu nie może powodować przekroczeń standardów jakości powietrza. Ponadto zakazuje się lokalizowania obiektów mieszczących w sobie funkcje mieszkaniową. Ostatecznej oceny czy dana lokalizacja zostanie wprowadzona dokonać należy w Raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, przy czym należy brać pod uwagę fakt, iż żadna inwestycja nie może być oddana do użytkowania, jeśli nie spełnia standardów jakości środowiska. Powyższe zapisy mają na celu ochronę zdrowia i życia ludzi. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Realizacja zabudowy wielorodzinnej, jednorodzinnej i zagrodowej wraz z towarzyszącymi im usługami i infrastrukturą techniczną i drogową służą zaspokojeniu potrzeb bytowych mieszkańców gminy. Tereny te zlokalizowane są w dużym stopniu w miejscach istniejących, już ciągów jako wypełnienie terenów niezainwestowanych, lub w terenach gdzie takie ciągi zaczynają się wytwarzać przez koncentrację zabudowy rozproszonej. Zabudowa i tereny usługowe będą miały punktowy wpływ na otaczającą ją przestrzeń. Rozwój zabudowy w układzie skupionym ułatwia obsługę infrastrukturą techniczną. Rozwój sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i elektroenergetycznej przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców. Dodatkowo umożliwienie korzystania z sieci gazowej może przyczynić się do zmiany sposobu ogrzewania mieszkań, co z kolei wpłynie na ograniczenie zanieczyszczeń powietrza pochodzących ze spalania. Warunki i jakość życia mieszkańców w sąsiedztwie terenów nowopowstającej zabudowy nie ulegnie pogorszeniu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Tereny zieleni izolacyjnej wprowadzone są w celu poprawy jakości życia mieszkańców w zabudowie położonej w pobliżu terenów przemysłowych. Stanowiąc będzie bufor przed

ewentualnymi zanieczyszczeniami. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Tereny zieleni nieurządzonej (pola załadowania osadów ściekowych) w Jakubowicach Murowanych są w fazie rekultywacji poprzez proces samosiewnej sukcesji roślinnej w kierunku zieleni łąkowej. Obszar ten nie powoduje powstawania uciążliwości akustycznych i zapachowych zatem nie powinien mieć negatywnego wpływu na życie i zdrowie ludzi. Po pełnej rekultywacji obszar ten wkomponuje się w naturalne zagospodarowanie doliny Bystrzycy. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Projektowane zagospodarowanie terenu nie powinno, zatem wprowadzić dodatkowych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi (na terenie objętym projektem oraz na terenach pozostających w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji jego ustaleń), pod warunkiem wyegzekwowania wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Stałym, pozytywnym pośrednim oddziaływaniem ustaleń Planu będzie natomiast poprawa jakości życia, poprawa stanu infrastruktury, nowe miejsca pracy oraz dostępność do nowych usług i przestrzeni o lepszym standardzie zagospodarowania.

Oddziaływanie terenów rolniczych pozostanie na dotychczasowym poziomie. Pozostawienie terenów otwartych jest zjawiskiem korzystnym. Oddziaływania będą miały charakter pośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

8.2. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Oddziaływanie związane z zagospodarowaniem osadniczym, terenami obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz terenami infrastruktury technicznej będzie miało bardzo niewielki zakres na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną. Tereny zabudowy zlokalizowane są w dużym stopniu w miejscach, gdzie znajduje się istniejąca zabudowa oraz w miejscach dotychczasowej zabudowy rozproszonej, która zaczyna kształtować się w ciągu zabudowy. Plan wprowadza zabudowę w dużej mierze na zasadzie kontynuacji terenów już istniejących. Zabudowa i tereny usługowe będą miały punktowy wpływ na otaczającą ją przestrzeń. Możliwość dogęszczenia zabudowy przyczyni się do dalszego zmniejszenia powierzchni terenów nieurbanizowanych, czyli biologicznie czynnych, jednak ze względu, że położone są one w obszarach występowania zbiorowisk segetalnych, nie będą naruszać cennych walorów florystycznych i faunistycznych. Mimo utraty istniejących siedlisk nie prognozuje się istotnych negatywnych strat dla bioróżnorodności, gdyż przedmiotowe zmiany Planu dotyczą niewielkich fragmentów przestrzeni. Są to stosunkowo niewielkie zmiany, które w skali gminy nie zmieniają stopnia rozdrobnienia powierzchni biologicznie czynnej, nie zaburzają dotychczasowego funkcjonowania środowiska oraz nie przekształcają siedlisk na dużą skalę. Z tworzeniem nowej zabudowy związane jest to, że w wyniku prac budowlanych zostanie zniszczona częściowo szata roślinna (która następnie może zostać odbudowana po zakończeniu procesu budowlanego) ponadto prace budowlane będą powodowały wypłaszanie drobnych zwierząt. Obowiązek pozostawienia na działce minimalnej powierzchni biologicznie czynnej zapewnia utrzymanie standardów ochrony środowiska. Biorąc pod uwagę niewielką powierzchnię zabudowy wielorodzinnej, jednorodzinnej, zagrodowej, usług i towarzyszącej jej infrastruktury technicznej, oddziaływanie to będzie miało niewielki zasięg i siłę. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Oddziaływanie związane z terenami komunikacyjnymi będzie miało charakter zbliżony do oddziaływania osadniczego, a ponadto wystąpi zagrożenie dla zwierząt migrujących, które będą ginęły pod kołami samochodów, co wpłynie również na bioróżnorodność. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

Tereny zieleni nieurządzonej (pola załadowania osadów ściekowych) w Jakubowicach Murowanych są w fazie rekultywacji poprzez proces samosiewnej sukcesji roślinnej w kierunku zieleni łąkowej. Z czasem obszar ten wkomponuje się w istniejące zagospodarowanie doliny Bystrzycy. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Pozytywnym aspektem Planu jest utrzymanie przyrodniczych form ochrony (jak np. obszarów SOO Natura 2000, obszaru chronionego krajobrazu) czy korytarza ekologicznego, co z kolei umożliwi egzystencję wielu gatunków. Brak jest też przesłanek w zapisach Planu, by prognozować

wprowadzanie zawsze znacząco negatywnych przedsięwzięć czy generowanie substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (w myśl: Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i Rozporządzenia MŚ z dnia 9 grudnia 2003r. w sprawie substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska).

Oddziaływanie terenów rolniczych pozostanie na dotychczasowym poziomie. Pozostawienie terenów otwartych jest zjawiskiem korzystnym, pozwalającym na migrację zwierząt pomiędzy terenami zwartej zabudowy. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Ustalenia projektu Planu w pełni sankcjonują aspekty środowiska przyrodniczego jako priorytetowych elementów kształtowania przestrzeni.

8.3. Oddziaływanie na wody

Realizacją nowego zainwestowania osadniczego oraz przemysłowo-usługowego spowoduje zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych oraz zwiększenie zapotrzebowania na wodę, co będzie powodowało odwadnianie terenu i okresowe przesuszanie. Infiltracja wód opadowych na fragmentach uszczelnionych (składy, tereny produkcyjne, usługowe, czy komunikacyjne) nie będzie miała znaczenia dla użytkowania lokalnych zasobów wód podziemnych. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

Pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim, długoterminowym i stałym będzie zaopatrzenie w wodę z systemów wodociągowych, co ograniczy realizację indywidualnych, niekontrolowanych ujęć wód. Istnieje obowiązek podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej po jej realizacji, a do czasu jej realizacji obowiązek stosowania indywidualnych systemów kanalizacyjnych – zbiorników bezodpływowych na ścieki lub przydomowych oczyszczalni ścieków, co pozwoli zmniejszyć ilość ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych oraz gruntu. Plan wprowadza również zakaz odprowadzenia nieoczyszczonych ścieków do gruntu, cieków powierzchniowych oraz wód podziemnych. Wody opadowe i roztopowe pochodzące z powierzchni silnie zanieczyszczonych: terenów przemysłowych i składowych, baz transportowych, parkingów o powierzchni powyżej 0,1 ha oraz obiektów magazynowania i dystrybucji paliw powinny być oczyszczone zgodnie z odrębnymi przepisami.

Wśród oddziaływań należy wspomnieć o możliwości wystąpienia incydentalnie zanieczyszczenia np. podczas prac budowlanych, awarii czy wypadków pojazdów przewożących substancje niebezpieczne - zanieczyszczenia prawdopodobnie przejawiać się również chwilowo w stanie wód podziemnych (gruntowych), co jest oddziaływaniem skumulowanym.

Przeznaczenie na tereny zieleni izolacyjnej poprzez przeciwdziałanie przenikaniu zanieczyszczeń do wód będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny. Oddziaływanie terenów wód powierzchniowych poprzez nakaz wykonywanie konserwacji i bieżącego utrzymania w stanie umożliwiającym swobodny przepływ wód, będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Tereny zieleni nieurządzonej (poła załadowania osadów ściekowych) w Jakubowicach Murowanych nie powinny mieć wpływu na wody podziemne i powierzchniowe. Z uwagi na pełne uszczelnienie kwater osadowych podwójną warstwą folii polietylenowej i warstwą ochronną z piasku możliwość infiltracji odcieków i uszkodzenia mechanicznego jest niewielka. Również zagrożenie uszkodzenia wału otaczającego laguny przez wody Bystrzycy jest mało prawdopodobne ze względu na różnicę poziomów oraz kontrolowanie wód rzeki poprzez urządzenia wodne na Zalewie Zemborzyckim i we młynie w Jakubowicach Murowanych. Oddziaływania będą miały charakter neutralny.

Obszar planu miejscowego znajduje się w całości w strefie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 406 Niecka Lubelska. – w odniesieniu do planowanych inwestycji obowiązuje wymóg, aby nie oddziaływały one znacząco na wody powierzchniowe i podziemne. Ochrona planistyczna GZWP Nr 406 polega na zakazie wznoszenia obiektów budowlanych oraz wykonywania robót lub innych czynności, mogących spowodować zanieczyszczenie gruntu i wód. W związku z tym nie przewiduje się wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań na wody podziemne.

Zasady zagospodarowania terenów w Planie są zgodne z nakazami, zakazami i zaleceniami przy

użytkowaniu terenów położonych w Lubelskim Obszarze Szczegółnej Ochrony wód podziemnych, zawartymi w „Dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne opracowanej dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Niecka Lubelska” (GZWP Nr 406).

Zapisy planu są korzystne jeśli chodzi o ochronę istniejących zasobów wodnych w gminie Wólka.

Ustalenia Planu są zgodne z celami środowiskowymi Planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły (MP z 2011 r., Nr 49, poz. 549), gdzie:

- cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych ustalonych na mocy art. 4 RDW zostały oparte na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. W obu przypadkach w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;

- cele środowiskowe dla wód podziemnych ustalonych na mocy art. 4 RDW:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,

- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW),

- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,

- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego na skutek działalności człowieka.

Celem ochrony wód jest utrzymywanie lub poprawa jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym.

Ustalenia projektu Planu nie stwarzają zagrożenia dla jakości i ilości kredowych GZWP Nr 406 Niecka Lubelska oraz wód powierzchniowych a tym samym nie stwarzają zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych dla Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd nr 107 (PLGW2300107) i Jednolitej Części Wód Powierzchniowych.

Nie przewiduje się:

- pogorszenia stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego albo zagrożenia nieosiągnięciem dobrego stanu bądź potencjału ekologicznego dla wód powierzchniowych,

- pogorszenia stanu ilościowego i chemicznego albo zagrożenia nieosiągnięciem dobrego stanu ilościowego i chemicznego dla wód podziemnych.

Zapisy Planu gwarantują ochronę wód przed wprowadzaniem do nich zanieczyszczeń co zapobiegnie pogorszeniu stanu wód. Plan zapewnia równowagę między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. Wprowadzenie obowiązku podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej po jej realizacji, a do czasu jej realizacji obowiązek stosowania indywidualnych systemów kanalizacyjnych – zbiorników bezodpływowych na ścieki lub przydomowych oczyszczalni ścieków, co pozwoli zmniejszyć ilość ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych oraz gruntu co jest działaniem niezbędnym dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia zanieczyszczenia powstałego na skutek działalności człowieka.

Oddziaływanie terenów rolniczych pozostanie na dotychczasowym poziomie. Pozostawienie terenów otwartych jest zjawiskiem korzystnym. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Oddziaływania te charakteryzowane są jako zarówno bezpośrednie jak i pośrednie, o różnym rozmieszczeniu czasowym, ale zawsze lokalnej skali.

8.4. Oddziaływanie na powietrze i klimat

W przypadku wprowadzenia nowej zabudowy mieszkaniowej (zagrodowej, jednorodzinnej i wielorodzinnej), usługowo-produkcyjno-inwestycyjnej przewidywane jest zwiększenie rozmiarów emisji zanieczyszczeń atmosfery (gazów cieplowniczych, spalin, pyłów) wiążące się z funkcjonowaniem nowych obiektów budowlanych oraz natężeniem ruchu samochodowego. Powstanie pewna ilość (uzależniona od ilości i rodzaju powstających obiektów budowlanych)

nowych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza, a zatem stan jego czystości może w bardzo niewielkim, praktycznie niezauważalnym stopniu pogorszyć się w stosunku do stanu istniejącego. Dla terenów osadniczych wprowadzono obowiązek aby istniejące i projektowane zagospodarowanie terenu nie powodowało przekroczeń standardów jakości powietrza. Biorąc pod uwagę te ustalenia oraz niewielki stopień rozszerzenia terenów budowlanych ponad już istniejące zagospodarowanie nie przewiduje się znacznego zwiększenia oddziaływań niż te, które występują obecnie. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Realizacja infrastruktury technicznej związanej z zaopatrzeniem w gaz przyczyni się do zmiany źródeł zaopatrzenia w paliwa stosowane do celów grzewczych, a co za tym idzie zmniejszy emisję zanieczyszczeń z indywidualnych źródeł ciepła. Oddziaływania będą miały charakter pośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Wprowadzenie zieleni izolacyjnej i zieleni nieurządzonej może w niewielkim stopniu pozytywnie wpłynąć na topoklimat w najbliższym otoczeniu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Budowa dróg utwardzonych może nieznacznie przyczynić się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego, a to z kolei spowoduje wzmożoną emisję hałasu oraz zanieczyszczeń do atmosfery. Jednakże biorąc pod uwagę, iż w części są to drogi już istniejące, w dużej mierze obsługujące ruch lokalny zmiany będą nieznaczne. Może się wręcz poprawić jakość życia okolicznych mieszkańców ze względu na poprawę stanu drogi. Zanieczyszczenia pochodzące z silników maszyn używanych podczas prac budowlanych i przejeżdżających drogami samochodów mają zasięg bardzo ograniczony. W sytuacji maksymalnie niekorzystnej ze względu na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń, tj. stała równowaga atmosfery, równoczesna praca kilku maszyn w tym samym miejscu spaliny stanowią znaczącą uciążliwość jedynie w najbliższym otoczeniu źródeł tj. do ok. 5m. Wraz z odległością ich uciążliwość szybko maleje i w odległości ok. 80 m od miejsca ich pracy stężenie jest porównywalne z wielkością tła. Tak, więc nie przewiduje się przekroczeń dopuszczalnych norm stężeń zanieczyszczeń pyłowo-gazowych w rejonie najbliższej zabudowy mieszkalnej. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, średnioterminowy, chwilowy, negatywny. Biorąc pod uwagę niewielki istniejący ruch komunikacyjny nie przewiduje się oddziaływania skumulowanego w tym zakresie.

W rejonie inwestycji brak jest dominujących źródeł hałasu. Głównym istniejącym źródłem zanieczyszczenia akustycznego jest hałas drogowy. Rolniczy charakter gminy sprawia, że dodatkowymi źródłami hałasu są pracujące maszyny rolnicze.

Zaliczane do skumulowanych zmiany w klimacie lokalnym będą minimalne i nieodczuwalne dla człowieka oraz świata biotycznego i ograniczą się do nieznacznych zmian warunków termiczno - wilgotnościowych i anemologicznych spowodowanych zwiększeniem powierzchni sztucznych i wprowadzeniem obiektów kubaturowych. Nieznaczny wzrost poziomu hałasu można będzie prawdopodobnie zaobserwować w fazie realizacji jak i eksploatacji w obrębie ciągów komunikacji i terenów usług oraz produkcji, których działalność wymaga częstych dostaw.

Oddziaływanie terenów rolniczych pozostanie na dotychczasowym poziomie. Pozostawienie terenów otwartych jest zjawiskiem korzystnym umożliwiającym "przewietrzanie" terenów zwartej zabudowy. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Mimo rozwoju różnych funkcji terenu nie przewiduje się znaczącego wzrostu ruchu samochodowego, a nasadzenia zieleni powinny niwelować ewentualne, wymienione wyżej szkodliwe oddziaływania. Będą to zatem głównie oddziaływania bezpośrednie, skumulowane (różne funkcje), krótkoterminowe i długoterminowe lub stałe, ale należące do mało szkodliwych.

8.5. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby, kopaliny i zasoby naturalne

W planie miejscowym wprowadza się zagospodarowanie osadnicze obejmujące tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny komunikacyjne oraz tereny infrastruktury technicznej związane z zaopatrzeniem w gaz, wodę, energię elektryczną i odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków. Najistotniejszym, negatywnym oddziaływaniem na gleby będzie ich bezpośrednie i stałe zajmowanie pod trwałe zainwestowanie budynkami mieszkalno-usługowo-produkcyjnymi. Najwyższą formę degradacji powierzchni ziemi stanowi zabudowa

techniczna, która nie tylko redukuje powierzchnię glebową, ale również ogranicza wymianę gazową i wodną między atmosferą a pedosferą. W związku z realizacją nowego zainwestowania, oddziaływania wystąpią głównie na etapie inwestycyjnym. Dotyczyć będą: zmiany lokalnego ukształtowania terenu oraz przypowierzchniowych warstw geologicznych w wyniku prac realizacyjnych związanych z posadowieniem budynków, prowadzeniem ciągów komunikacyjnych oraz sieci uzbrojenia terenu, likwidacji i przekształcenia fizycznego pokrywy glebowej, zmianą aktualnego użytkowania gruntów i likwidacji istniejącej roślinności, głównie agrocenoz. Aby ograniczyć negatywne skutki tych prac powinno się powierzchniową warstwę gleby, zdjętą podczas prac budowlanych, powtórnie wykorzystać np. do niwelacji terenów drogowych, zagospodarowania całości terenu po zakończeniu budowy, w uprawie roślinnej, bądź przy zakładaniu zieleni urządzonej. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

Część dróg wyznaczonych w planie miejscowym to drogi istniejące, które zapewniają obsługę komunikacyjną obszaru objętego zmianą planu, dlatego też ich oddziaływanie nie zmieni się względem obecnego. Nowo powstałe drogi przeznaczone są do obsługi nowych terenów. Ich oddziaływanie będzie polegało na trwałym usunięciu wierzchniej warstwy litosfery i zastąpieniu jej przez powierzchnię sztuczną. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

Tereny zieleni nieurządzonej (pola załadowania osadów ściekowych) w Jakubowicach Murowanych nie powinny mieć wpływu na gleby. Z uwagi na pełne uszczelnienie kwater osadowych podwójną warstwą folii polietylenowej i warstwą ochronną z piasku możliwość infiltracji odcieków i uszkodzenia mechanicznego jest niewielka. Oddziaływania będą miały charakter neutralny.

Zakładając zastosowanie wszystkich zasad ochrony środowiska wyznaczonych w Planie nie przewiduje się znaczących przekroczeń standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi. Nie przewiduje się wielkoskalowych przemieszczeń gruntu i istotnej zmiany ukształtowania powierzchni ziemi. Nie przewiduje się tu wytwarzania odpadów niebezpiecznych, których magazynowanie byłoby szkodliwe dla podłoża gruntowego.

Oddziaływanie terenów rolniczych pozostanie na dotychczasowym poziomie. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Zaplanowane funkcje nie mają wpływu na budowę geologiczną, kopaliny i zasoby naturalne.

Dla terenów położonych w ustanowionych obszarach i terenach górniczych:

- 1) „Ciecierzyn” utworzony Decyzją Ministra Środowiska Nr 20/2001 z dnia 28.12.2001 r.
- 2) „Mełgiew” utworzony Decyzją Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Nr 30/99 z dnia 23.07.1999 r.,

obowiązują przepisy odrębne.

8.6. Oddziaływanie na krajobraz

W planie miejscowym uwzględniono zagospodarowanie osadnicze obejmujące tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, obszary rozwojowe obejmujące tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny komunikacyjne oraz tereny infrastruktury technicznej związane z zaopatrzeniem w gaz, wodę i energię elektryczną. Wprowadzenie wyżej wymienionych funkcji spowoduje powstanie nowych form kubaturowych lub zmianę parametrów już istniejących. Jednakże będzie to miało niewielką skalę i będzie nawiązywać do zagospodarowania już istniejącego. Plan wprowadza wskaźniki intensywności zabudowy, maksymalną powierzchnię zabudowy oraz narzuca gabaryty dla nowopowstających budynków dzięki czemu nie będą tworzyły się dominanty krajobrazowe. Nowa zabudowa będzie wkomponowana w już istniejące zagospodarowanie. Plan nakazuje zagospodarowanie terenów w jak najwyższych standardach architektonicznych, w nawiązaniu do lokalnej tradycji budowlanej, z poszanowaniem podstawowych zasad ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju, a w szczególności ochrony krajobrazu oraz ochrony środowiska. Zmiany funkcji terenów określone w niniejszym Planie nie mogą powodować przekroczeń standardów jakości środowiska. We wszystkich terenach przeznaczanych pod zabudowę mieszkaniową, bądź związaną z usługami i wytwórczością należy kształtować tereny zieleni wpływającej pozytywnie na krajobraz oraz klimat w otoczeniu obiektów. W celu poprawy wizerunku poszczególnych miejscowości, w stosunku do

istniejącej zabudowy plan dopuszcza remonty i modernizację (unowocześnienie i poprawę stanu technicznego obiektów budowlanych) oraz rozbudowę (roboty budowlane prowadzące do powiększenia kubatury istniejących obiektów). Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Istniejące projektowane tereny zieleni izolacyjnej i zieleni nieurządzonej będą miały pozytywne oddziaływanie. Co prawda w niewielkim stopniu, ale będą miały wpływ na zróżnicowanie krajobrazu, nadadzą krajobrazowi cechy bardziej naturalnego, ulepszą otoczenie, wpływają na jego pozytywną percepcję. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Większość dróg wyznaczonych w planie miejscowym to drogi istniejące, które zapewniają obsługę komunikacyjną obszaru objętego analizą, dlatego też ich oddziaływanie nie zmieni się względem obecnego. Nowo powstałe drogi przeznaczone są do obsługi nowych terenów. Droga jako element płaski jest słabo widoczna w krajobrazie, z kolei charakter liniowy zwiększa jej wyrazistość. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Oddziaływanie terenów rolniczych pozostanie na dotychczasowym poziomie. Pozostawienie niezabudowanego obszaru jest zjawiskiem korzystnym. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

W celu ochrony walorów krajobrazowych gminy Plan utrzymuje istnienie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemięgi” i postuluje o jego dalsze rozszerzenie. W „Zielonym Pierścieniu” wokół miasta Lublina utrzymuje szereg obostrzeń, które korzystnie będą wpływać m. in. na krajobraz.

8.7. Oddziaływanie na zabytki

Nie przewiduje się znaczącego, negatywnego wpływu ustaleń na zabytki - Plan nie wchodzi bezpośrednio w obszary gdzie znajdują się obiekty i tereny wpisane do rejestru zabytków i ewidencji dóbr kultury. Jedynie w Bystrzycy teren 19 MN znajduje się bezpośrednio przy zespole dworsko – parkowym. Plan w tym obszarze wprowadza obostrzenia co do parametrów działki i zakłada, że charakter zabudowy winien być rozluźniony w typie „willa w ogrodzie” poprzez wzbogacenie jej zielenią ozdobną.

Wszelkie prace ziemne prowadzone w obrębie stanowiska archeologicznego wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych w formie nadzoru. Na badania te należy uzyskać pozwolenie Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wszelkie zamierzenia inwestycyjne na tych obszarach m. in. związane z realizacją nowych budynków i inwestycji liniowych (dróg, sieci, melioracji, infrastruktury technicznej) którym towarzyszą prace ziemne i przekształcanie naturalnego ukształtowania terenu - muszą być zgłaszane do wojewódzkiego konserwatora zabytków w celu uzyskania warunków, wytycznych i uzgodnienia.

Oddziaływanie związane z zagospodarowaniem osadniczym, usługowym, terenami obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz terenami infrastruktury technicznej nie będzie miało wpływu na zabytki znajdujące się na terenie gminy Wólka ponieważ plan zakłada priorytet wymagań konserwatorskich we wszystkich działaniach planistycznych, projektowych i realizacyjnych.

8.8. Oddziaływanie na dobra materialne

Oceniając dobro materialne, jako wszystkie środki, które mogą być wykorzystane, bezpośrednio lub pośrednio, do zaspokojenia potrzeb ludzkich stwierdzić należy jednoznacznie, że zapisy Planu służą ogólnemu rozwojowi gminy, a więc wzbogaceniu dóbr materialnych przez np. tereny zabudowane, mieszkaniowo-usługowe w nowym standardzie architektonicznym, tereny sportu i rekreacji itp.

Realizacja planu winna respektować prawo własności oraz prawo władania terenami, w stosunku do których plan wprowadza zmiany użytkowania.

Rozwój zagospodarowania osadniczego, usług, terenów obiektów produkcyjnych, składów i magazynów spowoduje wzrost dochodów samorządu z tytułu podatków od nieruchomości, podatków od osób fizycznych i prawnych oraz potencjalnie od opłaty planistycznej. Będą to więc w przewadze pozytywne oddziaływania bezpośrednie, długotrwałe i stałe.

Budowa nowych dróg oraz rozbudowa i modernizacja już istniejących przyczynią się do poprawy ich standardów a co za tym idzie będą miały korzystny wpływ na dobra materialne. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Realizacja terenów infrastruktury technicznej związanej z zaopatrzeniem w gaz, wodę i energię elektryczną oraz budowa dróg przyczynią się z jednej strony do wzrostu wydatków budżetowych samorządu z drugiej jednak podniosą standard życia mieszkańców gminy. Dlatego oddziaływania te również trzeba rozpatrywać jako pozytywne i długotrwałe.

8.9. Oddziaływanie na obszary chronione w tym Natura 2000

Plan akceptuje istniejące formy ochrony przyrody, które zostały wprowadzone w gminie Wólka: Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemięgi” i obszar Natura 2000, co jest pozytywnym jego ustaleniem. Ponadto wprowadza szereg obostrzeń dotyczących tych form, które przyczynią się do zachowania i ochrony walorów tych obszarów.

Żaden z analizowanych terenów nie wchodzi w specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 PLH 060096 – Bystrzyca Jakubowicka. W pobliżu tego terenu w planie miejscowym uwzględniono zagospodarowanie osadnicze obejmujące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej tereny komunikacyjne oraz tereny infrastruktury technicznej związane z zaopatrzeniem w gaz, wodę, energię elektryczną i odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków. Nowa zabudowa kubaturowa wprowadzona jest głównie na zasadzie dogęszczania i kontynuacji istniejących jednostek osadniczych. Tereny te zlokalizowane są w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących ciągów. Wprowadzone są one przeważnie na wniosek osób prywatnych. Zabudowa będzie miała punktowy wpływ na otaczającą ją przestrzeń. Analizowane tereny nie spowodują fragmentacji krajobrazu ponieważ znajdują się na istniejących, już zainwestowanych ciągach, lub w terenach gdzie takie ciągi zaczynają się wytwarzać przez koncentrację zabudowy rozproszonej. Położone są one w obszarach występowania zbiorowisk segetalnych, zatem nie będą naruszać cennych walorów florystycznych i faunistycznych i nie będą miały znaczącego negatywnego wpływu na przedmiot ochrony obszarów Natura 2000. Wprowadzenie nowych terenów zainwestowanych i utrzymanie istniejącego zagospodarowania nie koliduje z przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000. Tereny te w przypadku wprowadzenia rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko zaproponowanych w Planie nie będą powodować znaczącego oddziaływania na środowisko i nie spowodują pogorszenia walorów środowiska przyrodniczego. Plan zakłada dotrzymanie standardów jakości środowiska, dopuszcza się wyłącznie lokalizowanie obiektów o uciążliwości nie wykraczającej poza granice władania terenem przez inwestora.

Zmiana przeznaczenia terenu ustanowiona w planie nie wpłynie również na zachwianie spójności i integralności obszarów Natura 2000, oraz korytarzy ekologicznych gdyż nie będzie ograniczała drożności szlaków migracji ani wpływała w ten sposób pośrednio na łączność między wyznaczonymi obszarami Natura 2000. Inwestycje znajdujące się w analizowanych terenach mogą być realizowane i nie będą wywierały istotnego negatywnego wpływu na przedmioty ochrony, spójność i integralność obszarów Natura 2000. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

W pobliżu obszaru Natura 2000 nie planuje się wprowadzenia terenów obiektów produkcyjnych, składów, magazynów oraz terenów obsługi komunikacji.

Oddziaływanie związane z terenami komunikacyjnymi będzie miało charakter zbliżony do oddziaływania osadniczego, ewentualnie może wystąpić zagrożenie dla zwierząt migrujących, które będą ginęły pod kołami samochodów. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

Planowane zainwestowanie nie będzie kolidować z ustaleniami obowiązującymi dla terenów położonych w „Zielonym Pierścieniu” wokół miasta Lublina, ponieważ nie ingeruje w wartości, zasoby i walory ekologiczne środowiska przyrodniczego oraz krajobraz dolin rzecznych.

Teren 1 US w Świdniku Dużym znajduje się w terenie projektowanego użytku ekologicznego. Planuje się tam lokalizację boiska sportowego wraz z trybunami i budynkiem administracyjno-socjalnym. Zabudowa będzie miała punktowy wpływ na otaczającą ją przestrzeń. Tereny te w przypadku wprowadzenia rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko zaproponowanych w Planie

nie będą powodować znaczącego oddziaływania na środowisko i nie spowodują pogorszenia walorów środowiska przyrodniczego. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny.

Rozwój zabudowy w układzie skupionym może również wpływać w sposób korzystny na tereny chronione poprzez ułatwienie obsługi infrastruktury technicznej. Jako element służący ochronie ustala rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Zapisy te pozwolą ograniczyć problem nieszczelnych szamb, z których zanieczyszczenia przedostają się do wód podziemnych oraz zmniejszą ilość ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych oraz gruntu. Rozwój sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i elektroenergetycznej przyczyni się do poprawy czystości środowiska. Dodatkowo umożliwienie korzystania z sieci gazowej może przyczynić się do zmiany sposobu ogrzewania mieszkań, co z kolei wpłynie na ograniczenie zanieczyszczeń powietrza pochodzących ze spalania.

Przeznaczenie na tereny zieleni nieurządzonej, zieleni izolacyjnej, tereny wód powierzchniowych poprzez zakaz lokalizacji obiektów kubaturowych zapewnią ochronę bioróżnorodności i będą stanowić miejsce bytowania dla zwierząt. Tereny te zapewnią łączność między obszarami cennymi przyrodniczo w tym wyznaczonymi obszarami Natura 2000. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Ustalenia Planu nie wpłyną znacząco na utratę siedlisk korytarza ekologicznego, ponieważ biegnie on dolinnymi fragmentami gminy, w części pokrywając się z wyznaczonym obszarem Natura 2000. Drożne pozostają zarówno korytarze ekologiczny, jak i elementy łącznikowe, gdyż wprowadzone zmiany lokowane są poza PSG. Plan nie ingeruje w istniejącą zieleń (łąki, zadrzewienia) co nie wpłynie na stan istniejących łączników ekologicznych. Dla terenów położonych w obrębie korytarza ekologicznego doliny Bystrzycy plan ustala: obowiązek zachowania drożności ekologiczno - przestrzennej, zakaz tworzenia nasypów ziemnych, usytuowanych poprzecznie do osi korytarza, składowania odpadów komunalnych, przemysłowych i energetycznych, zmiany stosunków wodnych wskazuje restytucję użytków zielonych kosztem gruntów ornych, zmiany stosunków wodnych.

Oddziaływanie terenów rolniczych pozostanie na dotychczasowym poziomie. Pozostawienie otwartego terenu w zwartej zabudowie jest zjawiskiem korzystnym. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Wprowadzone w planie obostrzenia powinny być wystarczające dla zabezpieczenia środowiska przed ewentualnymi skutkami funkcjonowania dotychczasowego i wprowadzenia nowego zainwestowania w pobliżu obszarów Natura 2000.

Ustalenia Planu w pełni sankcjonują aspekty środowiska przyrodniczego jako priorytetowych elementów kształtowania przestrzeni.

Postanowienia projektu planu nie wpłyną znacząco negatywnie na istniejące w pobliżu korytarze ekologiczne oraz na powiązania przyrodnicze pomiędzy obszarami Natura 2000.

W związku z powyższym nie prognozuje się, aby planowane funkcje mogły oddziaływać na obszary chronione w tym obszary Natura 2000.

9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W celu minimalizowania uciążliwości funkcji proponowanych w Planie należy stosować przy ich realizacji najnowsze dostępne technologie i wysokiej jakości urządzenia i materiały. Ogólnie wymagana jest zgodność z zasadami rozwoju zrównoważonego i przepisami odrębnymi, a zmiany funkcji terenu wprowadzane planem nie mogą powodować przekroczeń standardów jakości środowiska.

Ustalenia planu zakładają ochronę lokalnych interesów publicznych poprzez unormowanie i podporządkowanie działań inwestycyjnych wymogom zachowania ładu przestrzennego oraz ukształtowanie prawidłowego układu komunikacyjnego z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań. Zaproponowane przeznaczenie oraz zasady zagospodarowania poszczególnych terenów umożliwiają kształtowanie ładu przestrzennego w sposób zapewniający ochronę środowiska,

zdrowia ludzi oraz wartości kulturowych gminy.

W celu ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego plan:

- określa zasady scalania i podziału nieruchomości;
- określa parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy, powierzchnię biologicznie czynną;
- wyznacza granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych;
- określa szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- określa zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- określa sposób i termin tymczasowego zagospodarowania i użytkowania terenów;
- zakłada budowę i rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej na terenach obecnego i przyszłego zainwestowania, a dla terenów położonych poza zasięgiem zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej ustala stosowanie szczelnych zbiorników bezodpływowych i wywóz ścieków w sposób zorganizowany do oczyszczalni lub realizację przydomowych oczyszczalni ścieków po wykazaniu braku przeciwwskazań do ich lokalizacji w dokumentacji hydrogeologicznej;
- ustala się, że wody opadowe z nawierzchni jezdni będą odprowadzane przez rowy odwadniające, w szczególnych przypadkach gdy nie ma możliwości odprowadzenia wody za pomocą urządzeń do powierzchniowego odwodnienia przez kanalizację deszczową lub gdy wymagają tego przepisy odrębne;
- tereny nieutwardzone stanowią naturalny odbiornik wód opadowych;
- ustala usuwanie odpadów poprzez indywidualny system gromadzenia i wywozu na składowisko odpadów;
- ustala, że źródłem zaopatrzenia w ciepło będą paliwa niskoemisyjne, niezbędna jest przy tym racjonalizacja systemów grzewczych w obiektach istniejących i nowo budowanych;
- zakłada projektowanie i wykonawstwo linii elektroenergetycznych w sposób zapewniający zachowanie walorów krajobrazowych środowiska oraz ochronę środowiska przed szkodliwym oddziaływaniem,

Plan zakłada następujące zasady ochrony mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko:

W zakresie ochrony środowiska:

- 1) dopuszcza się wyłącznie lokalizowanie obiektów o uciążliwości nie wykraczającej poza granice władania terenem przez inwestora;
- 2) wprowadza się nakaz zachowania istniejącej wartościowej zieleni, wycinkę drzew wyłącznie w przypadkach szczególnych, związanych z pielęgnacją drzewostanu lub realizacją inwestycji dopuszczonych w planie;
- 3) dla poszczególnych terenów obowiązuje zagospodarowanie w sposób nie powodujący przekroczeń norm hałasu w terenach sąsiednich, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 4) w wyznaczonych na rysunkach zmiany planu strefach ochronnych wprowadza się zakaz lokalizacji funkcji wymagających ochrony przed hałasem przekraczającym 60 dB porze dziennej i 50 dB w porze nocnej;
- 5) istniejące i projektowane zagospodarowanie terenu nie może powodować przekroczeń standardów jakości środowiska;
- 6) istniejące i projektowane zagospodarowanie terenu nie może powodować przekroczeń standardów jakości powietrza;
- 7) zakaz wprowadzenia nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi;
- 8) zakazuje się wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu w dnach dolin, w których okresowo następuje spływ wód opadowych lub roztopowych w taki sposób, który może powodować zmianę stosunków wodnych na sąsiednich nieruchomościach (zalewanie wodami opadowymi działek sąsiednich);

- 9) Obszar zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy znajduje się w całości w strefie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 406 Niecka Lubelska. Ochrona polega na zakazie lokalizacji inwestycji znacząco oddziałujących na wody podziemne i powierzchniowe ze względu na wytwarzane ścieki i odpady oraz emitowane pyły i gazy w rozumieniu przepisów odrębnych;
- 10) Dla terenów położonych w obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią – zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie 1% i 0,5%, ustala się:
- a) zakaz sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk;
 - b) zakaz zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód;
 - c) obowiązuje zapewnienie swobodnego spływu wód wezbraniowych.
- 11) W strefach sanitarnych cmentarzy, w odległości mniejszej niż 50 m od granicy cmentarza zakazuje się lokalizacji nowych budynków korzystających z wody; w odległości mniejszej niż 150 m od granicy cmentarza realizacja zabudowań mieszkalnych, obiektów związanych z produkcją artykułów żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności jest możliwa wyłącznie pod warunkiem podłączenia do sieci wodociągowej;
- 12) Ochronie na podstawie przepisów odrębnych podlegają udokumentowane złoża gazu ziemnego i ropy naftowej objęte zmianą planu.

W zakresie ochrony przyrody:

- 1) Dla terenów położonych w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemięgi” obowiązują przepisy określone Rozporządzeniem Nr 42 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemięgi”;
- 2) W projektowanych granicach powiększenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemięgi” zagospodarowanie terenu nie może powodować pogorszenia walorów środowiska przyrodniczego;
- 3) Dla terenów położonych w obrębie projektowanego użytku ekologicznego.
 - a) Wprowadza się następujące zakazy:
 - niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
 - wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
 - uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
 - dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
 - likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
 - wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
 - wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
 - umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
 - zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
 - umieszczania tablic reklamowych.
 - b) Zakazy, o których mowa w ust. 4 nie dotyczą:
 - prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
 - realizacji inwestycji celu publicznego po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
 - zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;

- likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.
- 4) Dla terenów położonych w „Zielonym Pierścieniu” wokół miasta Lublina, ustala się następujące zasady zagospodarowania dotyczące ochrony i kształtowania środowiska:
- 1) Zielony pierścień traktuje się jako strefę czynnej ochrony fizjonomii krajobrazu, co oznacza konieczność wzbogacania przyrodniczego tych terenów znajdujących się w jego obrębie. W obszarze zielonego pierścienia ustala się:
- a) ochronę wartości, zasobów i walorów ekologicznych środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu dolin rzecznych;
 - b) utrzymanie zdolności ekosystemów do odtwarzania zasobów przyrody;
 - c) ochrona istniejącego układu naturalnych powiązań przyrodniczych, jako warunek ciągłości przestrzennej i przepływu materii żywej;
 - d) przywracanie równowagi ekologicznej środowiska obszarów przekształconych lub zdegradowanych na drodze dostosowania ekosystemów do lokalnych warunków siedliskowych;
 - e) konieczność wzbogacenia przyrodniczego poprzez zadrzewienia i zakrzewienia (fitomelioracje) oraz rozwój małej retencji;
 - f) wzmacnianie naturalnej odporności środowiska poprzez utrzymanie i wzbogacenie bioróżnorodności ekosystemów;
 - g) dążenie do zapewnienia zgodności między przydatnością, chłonnością i odpornością środowiska a rodzajem i intensywnością zagospodarowania i użytkowania;
 - h) przeciwdziałanie czynnikom antropopresji i minimalizowanie ich negatywnego wpływu na środowisko;
 - i) poprawa warunków życia mieszkańców i funkcjonowania systemów przyrodniczych obszarów zainwestowanych;
 - j) racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska.
- 5) Dla terenów położonych w korytarzu ekologicznym doliny Bystrzycy.
- a) Ustanawia się wymóg zachowania drożności ekologiczno - przestrzennej korytarza ekologicznego doliny Bystrzycy, obowiązują następujące zakazy:
 - składowania odpadów komunalnych, przemysłowych i energetycznych;
 - wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i podziemnych;
 - tworzenia nasypów ziemnych, usytuowanych poprzecznie do osi korytarza;
 - lokalizacji obiektów, eksploatacji surowców mineralnych;
 - zmiany stosunków wodnych.
 - b) Wskazana restytucja użytków zielonych kosztem gruntów ornych.
- 6) Dla terenów położonych w Ekologicznym Systemie Obszarów Chronionych.
- a) Zasady gospodarowania w ESOCH muszą respektować funkcje ekologiczne. Do działań preferowanych w tym kierunku zalicza się:
 - dolesienia i przebudowę drzewostanów na najbardziej odporne;
 - zadrzewienia śródpolne, śródłąkowe, obudowę biologiczną cieków;
 - rewaloryzację terenów zdegradowanych.
 - b) W systemie ESOCH zakazuje się:
 - składowania odpadów komunalnych, przemysłowych i energetycznych;
 - tworzenia nasypów ziemnych, usytuowanych poprzecznie do przebiegu dolin rzecznych;
 - zmiany stosunków wodnych;
 - lokalizacji agresywnych i monolitycznych form zabudowy.

W zakresie krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków:

Strefa ochrony archeologicznej:

- 1) Ochronie konserwatorskiej podlegają stanowiska archeologiczne oznaczone na rysunkach zmiany planu.
- 2) Wszelkie zamierzenia inwestycyjne na tych obszarach m. in. związane z realizacją nowych budynków i inwestycji liniowych (drog, sieci, melioracji, infrastruktury technicznej) którym towarzyszą prace ziemne i przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu - muszą być

zgłaszane do wojewódzkiego konserwatora zabytków w celu uzyskania warunków, wytycznych i uzgodnienia.

- 3) Wszelkie prace ziemne prowadzone w obrębie stanowiska archeologicznego wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych w formie nadzoru. Na badania te należy uzyskać pozwolenie Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- 4) Obowiązuje ochrona przypadkowo dokonanych odkryć zabytków i obiektów archeologicznych, wstrzymanie robót w miejscu odkrycia i zabezpieczenie znaleziska na miejscu jego odkrycia, a także jego zgłoszenie do Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Ewentualne negatywne oddziaływanie (którego wykrycie na etapie prognozy nie było możliwe) dla nowo wprowadzonych czy też zintensyfikowanych funkcji (wszelkiej zabudowy i działalności gospodarczej) na florę i faunę, różnorodność biologiczną i poszczególne elementy systemu przyrodniczego gminy powinno się łagodzić poprzez wprowadzenie następujących działań:

- gwarantowanie, a w przypadku modernizacji istniejących obiektów czy dróg także przywracanie łączności pomiędzy fragmentami korytarzy ekologicznych rozdzielonych nimi (estakady, przejścia dla zwierząt, tunele, ochrona dolin rzek i strumyków);
- ograniczanie śmiertelności zwierząt na drogach (np. poprzez budowę przepustów i tuneli oraz ogradzanie dróg);
- zapewnianie sztucznego zasilania osłabionych populacji (jako działanie kompensacyjne);
- ograniczanie prowadzenia prac realizacyjnych do pory dziennej (w szczególności w przypadkach możliwej kolizji z obszarami ochrony ptaków);
- zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia wszelkich prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych zasilających w wodę chronione obszary;
- rekompensowanie utraty fragmentu korytarzy poprzez odtworzenie go w innym miejscu i dowiązanie do sieci korytarzy poprzez tzw. „obwodnicę”;
- odtwarzanie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych np. przesadzenie szczególnie cennych roślin, przeniesienie fragmentów (np. z dziuplami) ściętych drzew stanowiących siedlisko występowania cennych gatunków bezkręgowców lub porostów w miejsca, gdzie będą mogły znaleźć siedliska zastępcze;
- tworzenie stref ekotonowych na styku droga – las, pas zabudowy - las, las - pole (optymalna 30m strefa przejściowa);
- dopuszczenie usuwania drzew i krzewów wyłącznie poza sezonem lęgowym gniazdujących na nich ptaków (wrzesień - marzec).

W celu uniknięcia negatywnych oddziaływań na klimat akustyczny np. drogowych:

- preferuje się nasadzenia gatunków o największych zdolnościach tłumienia hałasu jak klon jawor, czy lipa drobnolistna (możliwie z pominięciem mocowania ekranów akustycznych);
- w fazie realizacji ze względu na dużą dynamikę zmian w natężeniu hałasu nie stosuje się tymczasowych urządzeń ochronnych;
- zaleca się prowadzenie nowych prac budowlanych w sąsiedztwie zabudowy mieszkalnej tylko w porze dnia;
- zaleca się optymalizację czasu pracy, tak by ograniczyć liczbę przejazdów ciężkich, samochodów i maszyn.

W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania na glebę (a w konsekwencji też na wody podziemne) inwestycji drogowych, na etapie ich budowy i eksploatacji stosować można całą gamę działań prośrodowiskowych, m. in.:

- projektować i budować rozproszone odwodnienia drogi do otaczającego terenu (np. poprzez ograniczanie stosowania krawężników zwiększających okresową koncentrację zanieczyszczeń);
- chronić teren przed zanieczyszczeniami substancjami ropopochodnymi i smarami używanymi w urządzeniach mechanicznych i pojazdach, poprzez zastosowanie mas bitumicznych i innych (właściwych) materiałów budowlanych;
- unikać nadmiernego niszczenia warstwy gleby, nie dopuszczać do naruszania stateczności skarp, czy niszczenia urządzeń melioracyjnych;

- stosować urządzenia proekologiczne i dbać o utrzymanie ich sprawności i właściwego funkcjonowania;
- używać środków chemicznych w sposób zapewniający właściwe działanie, a jednocześnie nie powodujący nadmiernego zanieczyszczenia środowiska.

Niepożądaną ingerencję w strukturę krajobrazu, powodującą częstokroć zasadnicze zmiany jego kształtu i walorów można złagodzić na etapie realizacji poprzez m. in.:

- wprowadzanie ogrodzeń drewnianych zamiast betonowych;
- dostosowanie odpowiedniej kolorystyki i parametrów budynków;
- maskowanie zielenią elementów dysharmonijnych;
- odtworzenie czystego przedpola ekspozycyjnego, estetycznego tła przy pomocy działań porządkujących;
- usuwanie elementów dysharmonijnych, zasłaniających;
- utworzenie właściwości ekspozycyjnych np. przez przeprowadzenie nowej trasy komunikacyjnej przez miejsca, które umożliwia ekspozycję nie istniejącego dotychczas punktu czy ciągu widokowego;
- nakaz rekultywacji obszarów sąsiednich zniszczonych w trakcie realizacji przedsięwzięcia.

W przypadku konieczności ograniczenia, nie przewidzianego obecnie negatywnego oddziaływania inwestycji budowlanych na wody powierzchniowe i podziemne priorytetem powinna być skuteczna ochrona ujęć wód podziemnych i źródeł, użytkowych zbiorników wód podziemnych, w szczególności GZWP oraz ich obszarów ochronnych, ale także zbiorników lokalnych.

W celu zapewnienia ochrony zasobów wody konieczne jest:

- identyfikacja lokalnych ujęć wody położonych w pobliżu realizowanych inwestycji i ustalenie dla nich stref ochronnych (ze szczególnym uwzględnieniem zakazu lokalizowania w tych strefach zaplecza budowy, czy miejsc obsługi sprzętu budowlanego i pojazdów);
- wyposażenie zaplecza budowy w system odbioru i odprowadzania ścieków bytowych;
- stosowanie sprawnych technicznie maszyn i środków transportu podczas etapu budowy;
- zabezpieczenie/uszczelnienie terenu zaplecza budowy;
- wyposażanie systemów odprowadzania wód opadowych w osadniki, piaskowniki i separatory substancji ropopochodnych;
- wyposażanie rowów szczelnych w zastawki jako zabezpieczenie przed przedostaniem się zanieczyszczeń do wód podziemnych w przypadkach poważnych awarii;
- w miarę możliwości budowanie dróg na nasypach a nie w wykopach;
- rekultywacja terenów narażonych na zmianę i degradację;
- racjonalne stosowanie środków do zwalczania śliskości w okresie zimowym i używanie środków chemicznych (np. owadobójczych i chwastobójczych) w sposób zapewniający właściwe działanie, a jednocześnie nie powodujący nadmiernego zanieczyszczenia środowiska;
- ustalenie obowiązku podczyszczania wód opadowych z terenów, gdzie może dochodzić do np. mycia pojazdów chemikaliami i splukiwania niebezpiecznych substancji) przed odprowadzeniem jej do systemu kanalizacji deszczowej.

Zastosowanie się do wszystkich ustaleń projektowanego dokumentu i powyższych propozycji powinno znacznie ograniczyć lub nawet wykluczyć część negatywnych oddziaływań na środowisko.

Kontroli realizacji projektowanego dokumentu oraz jego wpływu na otoczenie służy prowadzenie monitoringu poszczególnych elementów środowiska.

Dokładne środki techniczne, technologiczne i organizacyjne oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska należy przedstawić na etapie Raportu oddziaływania na środowisko.

10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Projekt planu określa zasady, które pozwolą na dokonanie oceny i monitorowania efektów jego realizacji. Podano w nim wskaźniki ilościowe i jakościowe, które pozwolą określić stopień realizacji

poszczególnych działań i związane z tym zmiany w środowisku.

Wskaźnikami uwzględnionymi i opisanymi w projekcie planu odnoszącymi się bezpośrednio do ochrony środowiska i zdrowia mieszkańców są między innymi:

- maksymalny procent zabudowy działki,
- wskaźnik intensywności zabudowy,
- powierzchnia biologicznie czynna,
- nakaz zachowania istniejącej wartościowej zieleni,
- zakaz przekroczeń norm hałasu w terenach sąsiednich, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- zakaz kształtowania istniejącego i projektowanego zagospodarowanie terenu w sposób, który może powodować przekroczenia standardów jakości powietrza.

Przyjęte w projekcie planu wskaźniki monitorowania są rozbudowane i nie wymagają uzupełnienia. Pozwoli to na przeprowadzenie bardzo dokładnej oceny efektywności realizacji planu miejscowego, będąc jednocześnie dobrym punktem wyjścia do analizy i opracowania sprawozdania z jego realizacji. Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012r., nr 0, poz. 647) organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (wójt, burmistrz lub prezydent) zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji rady na przeprowadzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

Do metod analizy skutków realizacji postanowień planistycznych należy zaliczyć:

- prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę i gromadzenie materiałów z nimi związanych;
- rejestrowanie wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne bądź zmiany funkcji terenu;
- ocenę zgodności wydanych decyzji i pozwoleń budowlanych z projektem;
- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych;
- oceny rozwoju gospodarczego (przedsiębiorczości, rozwoju budownictwa, przemian struktury agrarnej, powierzchni urządzonych terenów zieleni i wzrostu lesistości).

Szczegółowe warunki monitoringu powinny być opracowywane na etapie przygotowania dokumentacji dla poszczególnych elementów infrastruktury, zagospodarowania terenu, w tym szczególnie dla przedsięwzięć mających wpływ na środowisko. Powinny także zawierać zestaw odpowiednich wskaźników umożliwiających nadzór nad prawidłową realizacją zadania oraz źródeł ich pozyskania i wykonywania oceny. Zbiór takich indykatorów powinien obejmować wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania. Jednostkami odpowiedzialnymi za prowadzenie takiego monitoringu powinny być instytucje związane z gospodarką wodną, zarząd dróg, urząd gminy, starostwo powiatowe, szczególnie w zakresie ochrony przyrody, Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. PPN, IMGW, WWF i inne. Pośrednio efekty i skutki środowiskowe realizacji planu mogą znaleźć odzwierciedlenie w kolejnych raportach instytucji odpowiedzialnych za monitorowanie stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego w województwie, np.: WIOŚ w zakresie hałasu, ochrony powietrza i wód, Państwowego Instytutu Geologicznego (wody podziemne) i innych.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie planu (w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000).

W przypadku zmiany planu miejscowego lokalizacja projektowanych funkcji wynika z konkretnych sugestii samorządu lokalnego, inwestorów i właścicieli poszczególnych działek. Część z terenów

zabudowanych (głównie mieszkaniowych) została wprowadzona na zasadzie akceptacji stanu istniejącego. Pozostałe tereny objęte zmianami obejmują konkretne obszary, na których było zapotrzebowanie na zmianę funkcji. Wpływ na zakres, funkcje i kształt wprowadzonych terenów miały również ograniczenia wynikające m. in. z uwarunkowań przyrodniczych - istniejące i projektowane (obszarowe i punktowe), liczne formy ochrony prawnej, czy elementy systemu przyrodniczego. Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wólka został dostosowany do zaistniałych potrzeb społeczeństwa i ściśle określonych lokalizacji.

W związku z powyższym przedstawienie rozwiązań alternatywnych jest utrudnione.

Można rozpatrywać wariant zerowy czyli niepodjęcie przedsięwzięcia przedstawionego w planie przedsięwzięcia. Zaniechanie realizacji inwestycji nie wpłynęłoby na środowisko – pozostałoby ono w stanie nienaruszonym. Jednocześnie nie nastąpiłaby poprawa jakości życia, poprawa stanu infrastruktury, nie powstałyby nowe miejsca pracy oraz nie polepszyłaby się dostępność do nowych usług i przestrzeni o lepszym standardzie zagospodarowania. Wprowadzane zmiany mają na celu zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców gminy i rezygnacja z realizacji inwestycji mogłaby spotkać się z ogólnym niezadowoleniem ludzi.

Można również rozpatrzyć wariant pomniejszony, czyli wyznaczenie mniejszej ilości terenów zainwestowanych co jest mało użyteczne, ponieważ plan został stworzony przyszłościowo. Nie od razu nastąpi zagospodarowanie całości terenów wyznaczonych w planie tylko będzie się to odbywało w miarę zapotrzebowania. Realizacja postanowień planu jest procesem długofalowym i przekształcanie „wolnych przestrzeni” będzie odbywało się przez wiele lat i być może część terenów pozostanie w dotychczasowym użytkowaniu.

Reasumując rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści (zwłaszcza dla mieszkańców gminy) i jednocześnie nie będą miały wpływu lub będą w niewielkim stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i obszary Natura 2000.

12. PODSUMOWANIE

Prognoza składająca się z części opisowej stanowi dokument oceniający i weryfikujący projekt Planu w kontekście zasad ochrony środowiska. Wyróżnić tu jednak można:

- zagospodarowanie oddziałujące znacząco pozytywnie na środowisko (np. tereny wód, obszar chronionego krajobrazu, korytarz ekologiczny, „Zielony Pierścień” wokół miasta Lublina);
- zagospodarowanie niekolizyjne (tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, tereny zabudowy usługowej, usługi sportu i rekreacji);
- zagospodarowanie, które może być częściowo kolizyjne w stosunku do obecnego stanu środowiska (tereny produkcyjne, składy i magazyny).

W wyniku przeprowadzonych badań i obserwacji terenu wysnuto szereg wniosków, które powinny być wzięte pod uwagę przy planowaniu zagospodarowania przestrzennego przedstawionego fragmentu gminy Wólka.

Zaproponowane w projektowanym dokumencie funkcje i wybrane lokalizacje zapewniają możliwość ochrony trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz warunków odnawialności zasobów środowiska. Można stwierdzić, że planowane inwestycje rozmieszczone zostały w sposób eliminujący lub ograniczający do minimum zagrożenia i negatywne oddziaływania, co potwierdził szczegółowo przeanalizowany stan i cechy elementów przyrodniczych oraz określenie wielkości i zasięgów zagrożeń dla przyrody, geoekosystemu i ludzi. Zgodnie z obowiązującym prawem organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji Rady Gminy na przeprowadzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

Po zastosowaniu wszystkich, wymienionych działań łagodzących i ograniczających niepożądany wpływ na środowisko plan miejscowy nie powinien oddziaływać w sposób znacząco negatywny. Rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści (zwłaszcza dla mieszkańców gminy) i jednocześnie nie będą miały wpływu na środowisko i obszary Natura 2000.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem oceny prognostycznej są ustalenia Zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wólka w granicach oznaczonych na załącznikach graficznych. Analizowane tereny znajdują się w obrębie gminy Wólka leżącej w powiecie lubelskim (środkowa część województwa lubelskiego).

Celem Prognozy jest określenie charakteru prawdopodobnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, które mogą być spowodowane realizacją zalecanych lub dopuszczonych przez Plan sposobów zagospodarowania i użytkowania terenu. Opracowanie wskazuje nie tylko potencjalne zagrożenia, których nie udało się wyeliminować w procesie planowania, będącego wynikiem optymalnego pogodzenia celów społeczno-ekonomicznych z ekologicznymi, lecz również możliwości generowania przez Plan pozytywnych przekształceń środowiska. Rolą tego opracowania jest minimalizacja szkodliwych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, które mogą zachodzić w wyniku realizacji ustaleń planu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podjętych w planie.

Prognozę wraz z Planem poddaje się otwartej dyskusji w toku formalno-prawnym poprzez procedurę opiniowania, uzgadniania oraz wyłożenia tych dokumentów do wglądu publicznego.

Podstawę prawną Prognozy oddziaływania na środowisko stanowi:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012r. Nr 0, poz. 647)

- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 (Dz. U. 2008 Nr 199 poz. 1227 z późniejszymi zmianami).

Zakres niniejszej prognozy został podyktowany wymaganiami ustawy z dnia 03 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227).

Ponadto został uzgodniony przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Lublinie znak pisma RDOŚ-06-WOOS-7041-240-087/10/kko z dnia 21 października 2010 r., oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znak pisma NZ-700/3310 z dnia 5 października 2010 r., w kwestii ustalenia stopnia szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie.

Zakres terytorialny opracowania obejmuje tereny objęte projektem i tereny sąsiednie w obszarze, na którym mogłyby skutkować ustalenia niniejszego planu.

Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano metody opisowe, analizy jakościowe wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku, na podstawie których wyciągnięto określone wnioski. Prace prognostyczne polegały na przeprowadzeniu studiów dokumentów charakteryzujących strukturę przyrodniczą terenu (stan istniejący i dotychczasowe przekształcenia środowiska) oraz analizy istniejących i projektowanych inwestycji w obszarze Planu i jego sąsiedztwie, mających na celu identyfikację ewentualnych problemów i konfliktów oraz ocenę proponowanych rozwiązań i tendencje dalszych procesów w kontekście obecnego zagospodarowania obszaru. Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń planu na środowisko przyrodnicze. Zakres prac nad Prognozą został dostosowany do charakteru Planu oraz skali i stopnia szczegółowości jego zapisów. Celem ułatwienia oceny jak i prezentacji wyników oddziaływań poszczególnych funkcji terenu na środowisko było wykorzystanie uproszczonej i dostosowanej do potrzeb tego dokumentu analizy macierzowej. Ze względu na dość powszechną ogólność zapisów Planu (nie zawierającego konkretnych ram czasowych ani rozwiązań technologicznych związanych z realizacją jego założeń) brak tu jest informacji o charakterze ilościowym, a Prognoza ma charakter jedynie jakościowy.

W prognozie uwzględniono szereg aktów prawnych ustanowionych na szczeblu międzynarodowym (konwencje), europejskim (dyrektywy) i krajowym (ustawy, polityki, strategie).

Plan ustala zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego poprzez określenie zasad kształtowania zabudowy. Plan uwzględnia i sankcjonuje istniejące zagospodarowanie terenu i jednocześnie wyznacza kierunki zmian. Zapisy Planu mają na celu zabezpieczenie interesów

publicznych i ochronę środowiska naturalnego, jednocześnie pozwalają na ekonomiczne wykorzystanie przestrzeni.

W planie miejscowym określone zostały:

- przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu i różnych zasadach zagospodarowania,
- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów,
- granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych, w tym terenów i obszarów górniczych, a także narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem mas ziemnych,
- szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym;
- szczegółne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy,
- zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- sposób i termin tymczasowego zagospodarowania i użytkowania terenów,
- stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Obowiązującymi ustaleniami graficznymi na rysunku planu są: granice zmiany planu, linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu i różnych zasadach zagospodarowania, nieprzekraczalne linie zabudowy, oznaczenia terenów o różnym przeznaczeniu i różnych zasadach zagospodarowania.

Główne rodzaje przeznaczenia terenów objętych Planem to:

- 1)tereny zabudowy zagrodowej oznaczone symbolem RM;
- 2)tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczone symbolem MN;
- 3)tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i tereny usług oznaczone symbolem MN,U;
- 4)tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oznaczone symbolem MW;
- 5)tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczone symbolem MW,MN;
- 6)tereny zabudowy usługowej oznaczone symbolem U;
- 7)tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oznaczone symbolem P;
- 8)tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i tereny usług oznaczone symbolem P,U;
- 9)terenu usług sportu i rekreacji oznaczone symbolem US;
- 10)tereny zieleni nieurządzonej oznaczone symbolem ZN;
- 11)tereny zieleni izolacyjnej oznaczone symbolem ZI;
- 12)tereny wód powierzchniowych śródlądowych oznaczone symbolem WS;
- 13)tereny rolnicze oznaczone symbolem R;
- 14)tereny obsługi komunikacji, tereny usług oznaczone symbolem KS,U;
- 15)tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyka – stacje transformatorowe oznaczone symbolem E;
- 16)tereny komunikacji oznaczone symbolem KD;

Projekt planu jest zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wólka.

Zapisy projektu Planu są poprawne w kwestii ochrony szeroko rozumianego środowiska (m. in. gospodarki wodno - ściekowej, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony wód

podziemnych i powierzchniowych, stref ochronnych ujęć wód) zarówno w kwestii ustaleń jak i granic obszarów funkcyjnych.

Gmina Wólka położona jest w centralnej części województwa lubelskiego, na terenie powiatu lubelskiego. Wzdłuż południowej granicy gminy przebiega granica powiatu lubelskiego z sąsiadującym z nim powiatem świdnickim, a od wschodu gmina graniczy z obszarem powiatu łęczyńskiego.

Na omawianym obszarze występują osady wszystkich formacji geologicznych, poczynając od krystalicznego podłoża prekambryjskiego, na utworach czwartorzędowych kończąc.

W mezozoiku zasadnicze znaczenie mają skały jury i kredy, a zwłaszcza skały górnej kredy. Zalegają one serią o miąższości około 900 m. Wykształcone są jako opoki z wkładkami wapieni, margli i gez. Rzadziej występuje kreda piszcząca. Powierzchnia stropowa mezozoiku jest silnie zerodowana, a skały górnej kredy odsłaniają się w dolinie Bystrzycy.

Kenozoik reprezentowany jest przez utwory trzecio i czwartorzędowe. Utwory trzeciorzędowe są silnie zerodowane i występują jedynie w postaci odizolowanych płatów. Niewielkie płyty trzeciorzędu występują wzdłuż drogi do Łęcznej (Wólka, Długie, Łuszczów) oraz znacznie większe powierzchnie na południe od miejscowości Biskupie. Są to płytko zalegające pod powierzchnią gezy z przewarstwieniami i soczewkami wapieni.

Osady czwartorzędowe po prawej stronie doliny Bystrzycy reprezentowane są przez mułki piaszczyste i piaski pyłowate lessopodobne. Lewobrzeżną część gminy w granicach Płaskowyżu Nałęczowskiego budują głębokie lessy z okresu ostatniego zlodowacenia. Miąższość pokrywy lessowej waha się w granicach kilkunastu metrów.

Utwory najmłodsze, holocenu, występują w dnach dolin Bystrzycy, Ciemięgi i potoku spod Świdnika, a także w dnach suchych dolin w obszarze lessowym.

Zachodnia część gminy należąca do Płaskowyżu Nałęczowskiego charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą z licznymi suchymi dolinami rozcinającymi płaskowyż lessowy i uchodzącymi do dolin Bystrzycy i Ciemięgi. Młode rozcięcia erozyjne (wąwozy) występują sporadycznie w rejonie Pliszczyna i Sobianowic. Deniwelacje terenu wynoszą 40 – 50 m. Najwyżej (do wysokości ok. 214 m n.p.m) położony jest obszar na północno-zachodnim krańcu gminy. Całkowite niemal wylesienie, przy intensywnym urzeźbieniu, wywołuje zjawisko erozji gleb, miejscami w stopniu silnym. Ten typ rzeźby występuje po prawej stronie doliny Ciemięgi oraz wąski (ok. 1 km) pas po stronie lewej po linię Ciecierzyn-Sobianowice. Linia ta w postaci słabo rozcinającej się tu krawędzi pomiędzy wyżynami i nizinami wyznacza zasięg pokrywy lessowej.

Obszar na północ od tej linii należy do mezoregionu Wysoczyzny Lubartowskiej. Dość wysoko w tym rejonie położona powierzchnia wierzchowinowa wysoczyzny morenowej falistej (195-205 m n.p.m), jest urozmaiconą dolinami nieckowatymi.

Prawobrzeżna część gminy (ok. 50% obszaru), należy do Równiny Łuszczowskiej. Rzeźba terenu jest tu dość monotonna, płaska, cechująca się słabym rozczłonkowaniem powierzchni przy niwelacjach rzędu 20-30 m. Spadki terenu nie przekraczają 5% i tylko lokalnie mogą być większe. Powierzchnię południowej części gminy urozmaicają płytkie zagłębienia o genezie krasowej.

Ośią morfologiczną gminy jest dolina Bystrzycy o przebiegu z południowego zachodu w kierunku północno-wschodnim. Dolina ma asymetryczne zbocza: wysokie i strome lewe oraz niższe i bardziej płaskie prawe. Szerokość dna doliny Bystrzycy wynosi od 500 do około 1000 m.

Pokrywa glebowa gminy Wólka jest słabo zróżnicowana. Pod względem typologicznym niemal na całym obszarze gminy występują gleby płowe w kompleksie z brunatnymi, wytworzone z lessów po zachodniej stronie Bystrzycy oraz wytworzone z utworów lessowatych na pozostałej, części gminy.

Gleby lessowe, występujące w zachodniej części gminy, są bardzo podatne na erozję. Intensywność tego procesu uzależniona jest głównie od rzeźby terenu. Największe zagrożenia występują na zboczach dolin rzecznych Bystrzycy i Ciemięgi. Na omawianym terenie występuje również zagrożenie erozją wąwózową (Pliszczyn, Sobianowice, Bystrzyca).

Gmina Wólka jest stosunkowo zasobna w surowce: zarówno budowlane surowce skalne, jak i surowce energetyczne. W granicach gminy występują następujące zasoby surowców naturalnych:

- Skały krzemionkowe luźne (kruszywo naturalne). Występują na całym obszarze gminy.

- Wzdłuż doliny Bystrzycy występują złoża piasków rzecznych i rzecznoperyglacjalnych.
- Dużą część gminy pokrywają piaski pyłowate lessopodobne oraz piaski i pyły deluwialne.
- W obrębie Płaskowyżu Świdnickiego występują rozległe i głębokie złoża skał węglanowych, głównie margli i opok górnego masyfytu oraz paleoceńskich geol.
- Z surowców energetycznych gospodarcze znaczenie ma jedynie gaz ziemny, eksploatowany ze złoża „Ciecierzyn”. Węgiel kamienny, z uwagi na głębokość zalegania i miąższość sumaryczną złóż, nie jest przedmiotem zainteresowania gospodarczego.
- Złoża torfu występują w dolinie Bystrzycy, a także w obniżeniach dolinnych Świdnika Dużego i Łuszczowa.

Na obszarze gminy Wólka występuje jeden podstawowy poziom wodonośny, związany z węglanowymi utworami kredy górnej i kredy paleocenu. Są to wody szczelinowo-warstwowe, krążące w silnie spękanych skałach wieku kredowego. Wody w utworach czwartorzędowych, występują w dolinach rzecznych Bystrzycy i Ciemięgi. Mają charakter wód odnawialnych, a warstwą wodonośną jest głównie piasek lub ił. Poziom wód gruntowych w dnach dolin rzecznych, waha się w granicach od 0 do 1 m ppt i jest okresowo zmienny.

Gmina Wólka leży w obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 406 Niecka Lubelska. Z powodu szczelinowo – porowego charakteru i braku lub tylko częściowej izolacji od powierzchni teren GZWP narażony jest w wysokim stopniu na zanieczyszczenia antropogeniczne.

Ośią hydrograficzną gminy jest Bystrzyca, największy lewobrzeżny dopływ Wieprza. Rzeka ma przebieg SW – NE. Drugą co do wielkości rzeką jest Ciemięga, lewobrzeżny dopływ Bystrzycy uchodzący do niej w Sobianowicach. Na terenie gminy, do doliny Bystrzycy uchodzą trzy prawobrzeżne strumyki: w Wólce (Potok spod Świdnika Dużego), Turce i Łuszczowie.

Niemal cały obszar gminy, za wyjątkiem niewielkiego fragmentu wschodniej części Lasu Szpitalnego, leży w zlewni Bystrzycy.

Powierzchniowe wody stojące w gminie zajmują znikomą powierzchnię. Poza starorzeczami w dnie doliny Bystrzycy, stanowi je kilka płytkich zagłębień krasowych w okolicy Świdnika Małego oraz kilka sadzawek w dolinkach strumyków uchodzących do doliny Bystrzycy.

Decydującą rolę w kształtowaniu pogody na tym obszarze odgrywają przeważające adwekcyjne masy powietrza polarno-morskiego i polarno-kontynentalnego. Masy powietrza arktycznego i zwrotnikowego napływają sporadycznie i są przeważnie przetransformowane.

Na większości obszaru gminy naturalne zbiorowiska roślinne zostały zastąpione przez sztuczne agrocenozy, które charakteryzują się względną krótkotrwałością i małą zdolnością do samoregulacji. Przeważają agrocenozy polne (65,2%) o niskim potencjale ekologicznym. Agrocenozy łąkowe i pastwiskowe obejmujące nieco ponad 8,7 % powierzchni gminy należą do zbiorowisk o znacznie bogatszej puli genowej i dużym zróżnicowaniu fitytosocjologicznym.. Do zbiorowisk roślinnych o charakterze zbliżonym do naturalnego i bardzo wysokim potencjale ekologicznym należą lasy zajmujące zaledwie (ok.12,5%) oraz wody (1%) powierzchni.

Ekosystemy leśne występują głównie w południowo-wschodniej części gminy. Znajduje się tu duży, zwarty kompleks lasów państwowych, z którym od strony północnej łączą się dwa spore lasy prywatne.(Las Poszpitalny). Poza tym zachowały się niewielkie fragmenty lasów grądowych w obrębie wąwozów lessowych w okolicach Pliszczyna, Sobianowic i Łuszczowa II, a w dolinie Bystrzycy koło Turki zachowały się niewielkie fragmenty olsów i łęgów.

W kilku miejscach na stromych zboczach dolin Bystrzycy i Ciemięgi oraz na nasłonecznionych skłonach lessowych wąwozów wykształciły się murawy kserotermiczne.

Najcenniejsze gatunki roślin i zwierząt występujące na terenie gminy Wólka związane są ze środowiskiem wodnym - dolinami rzeczными, stawami oraz kompleksami leśnymi i zadrzewieniami. Zbiorowiska synantropijne rozwinęły się na terenach zagospodarowanych przez człowieka i różnicują się na dwie grupy: ruderalną - towarzyszącą zwłaszcza przydrożom, przychaciom, zrębom leśnym oraz segetalną- występującą wśród upraw rolnych (roślin zbożowych i okopowych). Istotne znaczenie ekologiczne mają również skupiska starodrzewu w parkach pałacowych i podworskich, na starych cmentarzach kościelnych i grzebalnych oraz ciągi zadrzewień przydrożnych, zadrzewienia śródpolne i śródłąkowe.

Występowanie fauny na obszarze gminy związane jest z rozmieszczeniem podstawowych siedlisk

o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, obecnym stanem środowiska przyrodniczego. Można tu spotkać gatunki należące do: fauny polnej, leśnej, łąkowo - zaroślowej i wodno - błotnej, kserotermicznej, segetalnej i synurbijnej. Najcenniejsze gatunki zwierząt występujące na terenie gminy Wólka związane są ze środowiskiem wodnym - dolinami rzecznyymi i stawami oraz kompleksami leśnymi i zadrzewieniami.

Z istniejących, prawnych form ochrony przyrody na obszarze gminy Wólka znajdują się:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemięgi” - obejmuje niewielki skrawek obszaru – wzdłuż rzeki Ciemięgi od granicy gminy do jej ujścia do Bystrzycy.
- specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 PLH 060096 – Bystrzyca Jakubowicka obejmuje fragment doliny Bystrzycy, przyujściowy odcinek doliny Ciemięgi wraz z widłami obu rzek, a także fragmenty stoków ich dolin.
- pomniki przyrody

Na większości obszaru gminy wyznaczony został Zielony Pierścień (Green Belt).

Do obiektów o wysokich walorach przyrodniczych, kwalifikujących się do objęcia ochroną prawną należą:

- rezerwat przyrody „Łysa Góra”,
- rezerwat stepowy „Skarpa Jakubowicka”
- 6 użytków ekologicznych,
- powiększenie OCK „Dolina Ciemięgi” o tereny doliny Bystrzycy jako przedłużenie istniejącego obszaru w kierunku wschodnim,
- 8 pomników przyrody.

Przyrodniczy (ekologiczny) system gminy budują głównie korytarze ekologiczne: doliny Bystrzycy i Ciemięgi, ciągi ekologiczne oraz leśne i łąkowe węzły ekologiczne.

Tereny objęte zmianami obejmują konkretne obszary, na których było zapotrzebowanie na zmianę funkcji, dlatego zmiany planu miejscowego zostały dostosowane do zaistniałych potrzeb społeczeństwa i ściśle określonych lokalizacji. Wpływ na rozmieszczenie poszczególnych funkcji miały również już istniejące obszary zainwestowania urbanistycznego i uwarunkowań ekofizjograficznych. Wpływ na to mają również ograniczenia wynikające m. in. z uwarunkowań przyrodniczych - istniejące i projektowane (obszarowe i punktowe), formy ochrony prawnej, czy elementy systemu przyrodniczego.

Analiza istniejącego stanu środowiska w kontekście proponowanych kierunków zagospodarowania dała podstawy do wyodrębnienia zarówno pozytywnych pod względem ekologicznym jak i negatywnych kierunków zagospodarowania, mogących w efekcie przynieść pogorszenie stanu środowiska.

Problemami ochrony środowiska istotnymi z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu są naturalne procesy degradacji środowiska jak i też działalność człowieka.

Proponowane kierunki zagospodarowania terenów nie wprowadzą zagrożeń dla zdrowia ludzi czy funkcji mogących stanowić źródło poważnych awarii.

Potencjalnym źródłem zagrożenia na tym terenie może być transport drogowy związany z transportem ludzi, materiałów budowlanych i elementów konstrukcyjnych, oraz pracami realizacyjnymi. Uciążliwości związane z transportem, takie jak: zanieczyszczenie powietrza spalinami i zwiększenie zapylenia, hałas oraz zagrożenia wypadkowe będą ograniczone przestrzennie (okolice dróg, place budowy) i czasowo (okres budowy). Dzięki modernizacji istniejących i budowie nowych dróg wzrośnie bezpieczeństwo i komfort podróżowania oraz zwiększy się dostępność komunikacyjna. Wraz ze wzrostem ruchu drogowego nastąpi wzrost natężenia hałasu i zanieczyszczenie powietrza, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie dróg. Potencjalną przyczyną awarii mogą być incydentalne wypadki drogowe (np. z udziałem przewoźników materiałów niebezpiecznych).

Na terenach przemysłowych realizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, warunkuje się zachowaniem procedur określonych w przepisach odrębnych. Obowiązuje zagospodarowanie w sposób nie powodujący przekroczeń standardów jakości środowiska w terenach sąsiednich. Istniejące i projektowane zagospodarowanie terenu nie

może powodować przekroczeń standardów jakości powietrza. Ponadto zakazuje się lokalizowania obiektów mieszczących w sobie funkcje mieszkaniową. Oceny czy dana lokalizacja zostanie wprowadzona dokonać należy w Raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, przy czym należy brać pod uwagę fakt, iż żadna inwestycja nie może być oddana do użytkowania, jeśli nie spełnia standardów jakości środowiska.

Realizacja zabudowy wielorodzinnej, jednorodzinnej i zagrodowej wraz z towarzyszącymi im usługami i infrastrukturą techniczną i drogową służyć zaspokojeniu potrzeb bytowych mieszkańców gminy i jednocześnie będą miały punktowy wpływ na otaczającą ją przestrzeń. Rozwój zabudowy w układzie skupionym ułatwia obsługę infrastrukturą techniczną. Rozwój sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i elektroenergetycznej przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców. Dodatkowo umożliwienie korzystania z sieci gazowej może przyczynić się do zmiany sposobu ogrzewania mieszkań, co z kolei wpłynie na ograniczenie zanieczyszczeń powietrza pochodzących ze spalania. Warunki i jakość życia mieszkańców w sąsiedztwie terenów nowopowstającej zabudowy nie ulegnie pogorszeniu.

Tereny zieleni izolacyjnej wprowadzone są w celu poprawy jakości życia mieszkańców w zabudowie położonej w pobliżu terenów przemysłowych. Stanowiąc będzie bufor przed ewentualnymi zanieczyszczeniami.

Tereny zieleni nieurządzonej w Jakubowicach Murowanych są w fazie rekultywacji poprzez proces samosiewnej sukcesji roślinnej. Obszar ten nie powoduje powstawania uciążliwości akustycznych i zapachowych zatem nie powinien mieć negatywnego wpływu na życie i zdrowie ludzi.

Projektowane zagospodarowanie terenu nie powinno, zatem wprowadzić zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, pod warunkiem wyegzekwowania ustaleń zawartych w Planie.

Pozytywnym oddziaływaniem ustaleń Planu będzie poprawa jakości życia, poprawa stanu infrastruktury, nowe miejsca pracy oraz dostępność do nowych usług i przestrzeni o lepszym standardzie zagospodarowania.

Oddziaływanie związane z zagospodarowaniem osadniczym, terenami obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz terenami infrastruktury technicznej będzie miało bardzo niewielki zakres na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną. Plan wprowadza zabudowę na zasadzie kontynuacji terenów już istniejących. Zabudowa i tereny usługowe będą miały punktowy wpływ na otaczającą ją przestrzeń. Możliwość dogęszczenia zabudowy przyczyni się do dalszego zmniejszenia powierzchni terenów nieurbanizowanych, czyli biologicznie czynnych, jednak ze względu, że położone są one w obszarach występowania zbiorowisk segetalnych, nie będą naruszać cennych walorów florystycznych i faunistycznych. Mimo utraty istniejących siedlisk nie prognozuje się istotnych negatywnych strat dla bioróżnorodności, gdyż przedmiotowe zmiany Planu dotyczą niewielkich fragmentów przestrzeni. Są to stosunkowo niewielkie zmiany, które w skali gminy nie zmieniają stopnia rozdrobnienia powierzchni biologicznie czynnej, nie zaburzają dotychczasowego funkcjonowania środowiska oraz nie przekształcą siedlisk na dużą skalę. Z tworzeniem nowej zabudowy związane jest to, że w wyniku prac budowlanych zostanie zniszczona częściowo szata roślinna (która następnie może zostać odbudowana po zakończeniu procesu budowlanego) ponadto prace budowlane będą powodowały wypłaszanie drobnych zwierząt. Obowiązek pozostawienia na działce minimalnej powierzchni biologicznie czynnej zapewnia utrzymanie standardów ochrony środowiska. Biorąc pod uwagę niewielką powierzchnię zabudowy wielorodzinnej, jednorodzinnej, zagrodowej, usług i towarzyszącej jej infrastruktury technicznej, oddziaływanie to będzie miało niewielki zasięg i siłę.

Oddziaływanie związane z terenami komunikacyjnymi będzie miało charakter zbliżony do oddziaływania osadniczego, a ponadto wystąpi zagrożenie dla zwierząt migrujących, które będą ginęły pod kołami samochodów, co wpłynie również na bioróżnorodność.

Tereny zieleni nieurządzonej w Jakubowicach Murowanych są w fazie rekultywacji poprzez proces samosiewnej sukcesji roślinnej w kierunku zieleni łąkowej. Z czasem obszar ten wkomponuje się w istniejące zagospodarowanie doliny Bystrzycy.

Pozytywnym aspektem Planu jest utrzymanie przyrodniczych form ochrony (jak np. obszarów SOO Natura 2000, obszaru chronionego krajobrazu) czy korytarza ekologicznego, co z kolei umożliwi egzystencję wielu gatunków. Brak jest też przesłanek w zapisach Planu, by prognozować wprowadzanie zawsze znacząco negatywnych przedsięwzięć czy generowanie substancji

stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.

Ustalenia projektu Planu w pełni sankcjonują aspekty środowiska przyrodniczego jako priorytetowych elementów kształtowania przestrzeni.

Realizacją nowego zainwestowania osadniczego oraz przemysłowo-usługowego spowoduje zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych oraz zwiększenie zapotrzebowania na wodę, co będzie powodowało odwadnianie terenu i okresowe przesuszanie. Infiltracja wód opadowych na fragmentach uszczelnionych (składy, tereny produkcyjne, usługowe, czy komunikacyjne) nie będzie miała znaczenia dla użytkowania lokalnych zasobów wód podziemnych.

Pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim, długoterminowym i stałym będzie zaopatrzenie w wodę z systemów wodociągowych, co ograniczy realizację indywidualnych, niekontrolowanych ujęć wód. Istnieje obowiązek podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej po jej realizacji, a do czasu jej realizacji obowiązek stosowania indywidualnych systemów kanalizacyjnych – zbiorników bezodpływowych na ścieki lub przydomowych oczyszczalni ścieków, co pozwoli zmniejszyć ilość ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych oraz gruntu. Plan wprowadza również zakaz odprowadzenia nieoczyszczonych ścieków do gruntu, cieków powierzchniowych oraz wód podziemnych. Wody opadowe i roztopowe pochodzące z powierzchni silnie zanieczyszczonych: terenów przemysłowych i składowych, baz transportowych, parkingów o powierzchni powyżej 0,1 ha oraz obiektów magazynowania i dystrybucji paliw powinny być oczyszczone zgodnie z odrębnymi przepisami.

Wśród oddziaływań należy wspomnieć o możliwości wystąpienia incydentalnie zanieczyszczenia np. podczas prac budowlanych, awarii czy wypadków pojazdów przewożących substancje niebezpieczne - zanieczyszczenia prawdopodobnie przejawiają się również chwilowo w stanie wód podziemnych (gruntowych), co jest oddziaływaniem skumulowanym.

Przeznaczenie na tereny zieleni izolacyjnej poprzez przeciwdziałanie przenikaniu zanieczyszczeń do wód będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny. Oddziaływanie terenów wód powierzchniowych poprzez nakaz wykonywanie konserwacji i bieżącego utrzymania w stanie umożliwiającym swobodny przepływ wód, będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Tereny zieleni nieurządzonej (poła załadowania osadów ściekowych) w Jakubowicach Murowanych nie powinny mieć wpływu na wody podziemne i powierzchniowe. Z uwagi na pełne uszczelnienie kwater osadowych podwójną warstwą folii polietylenowej i warstwą ochronną z piasku możliwość infiltracji odcieków i uszkodzenia mechanicznego jest niewielka. Również zagrożenie uszkodzenia wału otaczającego laguny przez wody Bystrzycy jest mało prawdopodobne ze względu na różnicę poziomów oraz kontrolowanie wód rzeki poprzez urządzenia wodne na Zalewie Zemborzyckim i we młynie w Jakubowicach Murowanych.

Obszar planu miejscowego znajduje się w całości w strefie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 406 Niecka Lubelska. – w odniesieniu do planowanych inwestycji obowiązuje wymóg, aby nie oddziaływały one znacząco na wody powierzchniowe i podziemne. Ochrona planistyczna GZWP Nr 406 polega na zakazie wznoszenia obiektów budowlanych oraz wykonywania robót lub innych czynności, mogących spowodować zanieczyszczenie gruntu i wód. W związku z tym nie przewiduje się wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań na wody podziemne.

Zasady zagospodarowania terenów w Planie są zgodne z nakazami, zakazami i zaleceniami przy użytkowaniu terenów położonych w Lubelskim Obszarze Szczególnej Ochrony wód podziemnych, zawartymi w „Dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne opracowanej dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Niecka Lubelska” (GZWP Nr 406).

Zapisy planu są korzystne jeśli chodzi o ochronę istniejących zasobów wodnych w gminie Wólka.

Ustalenia Planu są zgodne z celami środowiskowymi Planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły (MP z 2011 r., Nr 49, poz. 549), gdzie:

- cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych ustalonych na mocy art. 4 RDW zostały oparte na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody,

odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. W obu przypadkach w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego;

- cele środowiskowe dla wód podziemnych ustalonych na mocy art. 4 RDW:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego na skutek działalności człowieka.

Celem ochrony wód jest utrzymywanie lub poprawa jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym.

Ustalenia projektu Planu nie stwarzają zagrożenia dla jakości i ilości kredowych GZWP Nr 406 Niecka Lubelska oraz wód powierzchniowych a tym samym nie stwarzają zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych dla Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd nr 107 (PLGW2300107) i Jednolitej Części Wód Powierzchniowych.

Nie przewiduje się:

- pogorszenia stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego albo zagrożenia nieosiągnięciem dobrego stanu bądź potencjału ekologicznego dla wód powierzchniowych,
- pogorszenia stanu ilościowego i chemicznego albo zagrożenia nieosiągnięciem dobrego stanu ilościowego i chemicznego dla wód podziemnych.

Zapisy Planu gwarantują ochronę wód przed wprowadzaniem do nich zanieczyszczeń co zapobiegnie pogorszeniu stanu wód. Plan zapewnia równowagę między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. Wprowadzenie obowiązku podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej po jej realizacji, a do czasu jej realizacji obowiązek stosowania indywidualnych systemów kanalizacyjnych – zbiorników bezodpływowych na ścieki lub przydomowych oczyszczalni ścieków, co pozwoli zmniejszyć ilość ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych oraz gruntu co jest działaniem niezbędnym dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia zanieczyszczenia powstałego na skutek działalności człowieka.

Oddziaływanie terenów rolniczych pozostanie na dotychczasowym poziomie. Pozostawienie terenów otwartych jest zjawiskiem korzystnym.

Oddziaływania te charakteryzowane są jako zarówno bezpośrednie jak i pośrednie, o różnym rozmieszczeniu czasowym, ale zawsze lokalnej skali.

Oddziaływanie na powietrze i klimat w przypadku wprowadzenia nowej zabudowy mieszkaniowej (zagrodowej, jednorodzinnej i wielorodzinnej), usługowo-produkcyjno-inwestycyjnej będzie niewielkie. Przewidywane jest zwiększenie rozmiarów emisji zanieczyszczeń atmosfery (gazów cieplowniczych, spalin, pyłów) wiążące się z funkcjonowaniem nowych obiektów budowlanych oraz natężeniem ruchu samochodowego. Powstanie pewna ilość (uzależniona od ilości i rodzaju powstających obiektów budowlanych) nowych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza, a zatem stan jego czystości może w bardzo niewielkim stopniu pogorszyć się w stosunku do stanu istniejącego. Dla terenów osadniczych wprowadzono obowiązek aby istniejące i projektowane zagospodarowanie terenu nie powodowało przekroczeń standardów jakości powietrza. Biorąc pod uwagę te ustalenia oraz niewielki stopień rozszerzenia terenów budowlanych nie przewiduje się znacznego zwiększenia oddziaływań niż te, które występują obecnie.

Realizacja infrastruktury technicznej związanej z zaopatrzeniem w gaz przyczyni się do zmiany źródeł zaopatrzenia w paliwa stosowane do celów grzewczych, a co za tym idzie zmniejszy emisje zanieczyszczeń z indywidualnych źródeł ciepła.

Wprowadzenie zieleni izolacyjnej i zieleni nieurządzonej może w niewielkim stopniu pozytywnie wpłynąć na topoklimat w najbliższym otoczeniu.

Budowa dróg utwardzonych może nieznacznie przyczynić się do zwiększenia natężenia ruchu

samochodowego, a to z kolei spowoduje wzmożoną emisję hałasu oraz zanieczyszczeń do atmosfery. Jednakże biorąc pod uwagę, iż w części są to drogi już istniejące, w dużej mierze obsługujące ruch lokalny zmiany będą nieznaczne. Może się wręcz poprawić jakość życia okolicznych mieszkańców ze względu na poprawę stanu drogi. Zanieczyszczenia pochodzące z silników maszyn używanych podczas prac budowlanych i przejeżdżających drogami samochodów mają zasięg bardzo ograniczony.

W rejonie inwestycji brak jest dominujących źródeł hałasu. Głównym istniejącym źródłem zanieczyszczenia akustycznego jest hałas drogowy. Rolniczy charakter gminy sprawia, że dodatkowymi źródłami hałasu są pracujące maszyny rolnicze.

Zaliczane do skumulowanych zmiany w klimacie lokalnym będą minimalne i nieodczuwalne dla człowieka oraz świata biotycznego i ograniczą się do nieznacznych zmian warunków termiczno - wilgotnościowych i anemologicznych spowodowanych zwiększeniem powierzchni sztucznych i wprowadzeniem obiektów kubaturowych. Nieznaczny wzrost poziomu hałasu można będzie prawdopodobnie zaobserwować w fazie realizacji jak i eksploatacji w obrębie ciągów komunikacji i terenów usług oraz produkcji, których działalność wymaga częstych dostaw.

Mimo rozwoju różnych funkcji terenu nie przewiduje się znaczącego wzrostu ruchu samochodowego, a nasadzenia zieleni powinny niwelować ewentualne, wymienione wyżej szkodliwe oddziaływania.

Najistotniejszym, negatywnym oddziaływaniem na gleby będzie ich bezpośrednie i stałe zajmowanie pod trwałe zainwestowanie budynkami mieszkalno-usługowo-produkcyjnymi. Najwyższą formę degradacji powierzchni ziemi stanowi zabudowa techniczna, która nie tylko redukuje powierzchnię glebową, ale również ogranicza wymianę gazową i wodną między atmosferą a pedosferą. W związku z realizacją nowego zainwestowania, oddziaływania wystąpią głównie na etapie inwestycyjnym. Dotyczyć będą: zmiany lokalnego ukształtowania terenu oraz przypowierzchniowych warstw geologicznych w wyniku prac realizacyjnych związanych z posadowieniem budynków, prowadzeniem ciągów komunikacyjnych oraz sieci uzbrojenia terenu, likwidacji i przekształcenia fizycznego pokrywy glebowej, zmianą aktualnego użytkowania gruntów i likwidacji istniejącej roślinności, głównie agrocenoz. Aby ograniczyć negatywne skutki tych prac powinno się powierzchnią warstwę gleby, zdjętą podczas prac budowlanych, powtórnie wykorzystać np. do niwelacji terenów drogowych, zagospodarowania całości terenu po zakończeniu budowy, w uprawie roślinnej, bądź przy zakładaniu zieleni urządzonej.

Część dróg wyznaczonych w planie miejscowym to drogi istniejące, które zapewniają obsługę komunikacyjną obszaru objętego zmianą planu, dlatego też ich oddziaływanie nie zmieni się względem obecnego. Nowo powstałe drogi przeznaczone są do obsługi nowych terenów. Ich oddziaływanie będzie polegało na trwałym usunięciu wierzchniej warstwy litosfery i zastąpieniu jej przez powierzchnie sztuczną.

Tereny zieleni nieurządzonej w Jakubowicach Murowanych nie powinny mieć wpływu na gleby. Z uwagi na pełne uszczelnienie kwater osadowych podwójną warstwą folii polietylenowej i warstwą ochronną z piasku możliwość infiltracji odcieków i uszkodzenia mechanicznego jest niewielka.

Zakładając zastosowanie wszystkich zasad ochrony środowiska wyznaczonych w Planie nie przewiduje się przekroczeń standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi. Nie przewiduje się wielkoskalowych przemieszczeń gruntu i istotnej zmiany ukształtowania powierzchni ziemi. Nie przewiduje się tu wytwarzania odpadów niebezpiecznych, których magazynowanie byłoby szkodliwe dla podłoża gruntowego.

Zaplanowane funkcje nie mają wpływu na budowę geologiczną, kopaliny i zasoby naturalne.

W celu ochrony walorów krajobrazowych Plan utrzymuje istnienie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemięgi” i postuluje o jego rozszerzenie. W „Zielonym Pierścieniu” wokół miasta Lublina utrzymuje szereg obostrzeń, które korzystnie będą wpływać m. in. na krajobraz.

Wprowadzenie zagospodarowania osadniczego i usługowo-przemysłowego spowoduje powstanie nowych form kubaturowych lub zmianę parametrów już istniejących. Jednakże będzie to miało niewielką skalę i będzie nawiązywać do zagospodarowania już istniejącego. Plan wprowadza wskaźniki intensywności zabudowy, maksymalną powierzchnię zabudowy oraz narzuca gabaryty

dla nowopowstających budynków dzięki czemu nie będą tworzyły się dominanty krajobrazowe. Nowa zabudowa będzie wkomponowana w już istniejące zagospodarowanie. Plan nakazuje zagospodarowanie terenów w jak najwyższych standardach architektonicznych, w nawiązaniu do lokalnej tradycji budowlanej, z poszanowaniem podstawowych zasad ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju, a w szczególności ochrony krajobrazu oraz ochrony środowiska. Zmiany funkcji terenów określone w niniejszym Planie nie mogą powodować przekroczeń standardów jakości środowiska. We wszystkich terenach przeznaczanych pod zabudowę mieszkaniową, bądź związaną z usługami i wytwórczością należy kształtować tereny zieleni wpływającej pozytywnie na krajobraz oraz klimat w otoczeniu obiektów. W celu poprawy wizerunku poszczególnych miejscowości, w stosunku do istniejącej zabudowy plan dopuszcza remonty i modernizację (unowocześnienie i poprawę stanu technicznego obiektów budowlanych) oraz rozbudowę (roboty budowlane prowadzące do powiększenia kubatury istniejących obiektów). Istniejące projektowane tereny zieleni izolacyjnej i zieleni nieurządzonej będą miały pozytywne oddziaływanie. Co prawda w niewielkim stopniu, ale będą miały wpływ na zróżnicowanie krajobrazu, nadadzą krajobrazowi cechy bardziej naturalnego, upiększą otoczenie, wpływają na jego pozytywną percepcję.

Większość dróg wyznaczonych w planie miejscowym to drogi istniejące, które zapewniają obsługę komunikacyjną obszaru objętego analizą, dlatego też ich oddziaływanie nie zmieni się względem obecnego. Nowo powstałe drogi przeznaczone są do obsługi nowych terenów. Droga jako element płaski jest słabo widoczna w krajobrazie, z kolei charakter liniowy zwiększa jej wyrazistość.

Nie przewiduje się znaczącego, negatywnego wpływu ustaleń na zabytki - Plan nie wchodzi bezpośrednio w obszary gdzie znajdują się obiekty i tereny wpisane do rejestru zabytków i ewidencji dóbr kultury. Jedynie w Bystrzycy teren 19 MN znajduje się bezpośrednio przy zespole dworsko – parkowym. Plan w tym obszarze wprowadza obostrzenia co do parametrów działki i zakłada, że charakter zabudowy winien być rozluźniony w typie „willa w ogrodzie” poprzez wzbogacenie jej zielenią ozdobną.

Wszelkie prace ziemne prowadzone w obrębie stanowiska archeologicznego wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych w formie nadzoru. Na badania te należy uzyskać pozwolenie Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wszelkie zamierzenia inwestycyjne na tych obszarach m. in. związane z realizacją nowych budynków i inwestycji liniowych (dróg, sieci, melioracji, infrastruktury technicznej) którym towarzyszą prace ziemne i przekształcanie naturalnego ukształtowania terenu - muszą być zgłaszane do wojewódzkiego konserwatora zabytków w celu uzyskania warunków, wytycznych i uzgodnienia.

Oddziaływanie związane z zagospodarowaniem osadniczym, usługowym, terenami obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz terenami infrastruktury technicznej nie będzie miało wpływu na zabytki znajdujące się na terenie gminy Wólka ponieważ plan zakłada priorytet wymagań konserwatorskich we wszystkich działaniach planistycznych, projektowych i realizacyjnych.

Oceniając dobro materialne, jako wszystkie środki, które mogą być wykorzystane, bezpośrednio lub pośrednio, do zaspokojenia potrzeb ludzkich stwierdzić należy jednoznacznie, że zapisy Planu służą ogólnemu rozwojowi gminy, a więc wzbogaceniu dóbr materialnych przez np. tereny zabudowane, mieszkaniowo-usługowe w nowym standardzie architektonicznym, tereny sportu i rekreacji itp.

Realizacja planu winna respektować prawo własności oraz prawo władania terenami, w stosunku do których plan wprowadza zmiany użytkowania.

Rozwój zagospodarowania osadniczego, usług, terenów obiektów produkcyjnych, składów i magazynów spowoduje wzrost dochodów samorządu z tytułu podatków od nieruchomości, podatków od osób fizycznych i prawnych oraz potencjalnie od opłaty planistycznej.

Budowa nowych dróg oraz rozbudowa i modernizacja już istniejących przyczynią się do poprawy ich standardów a co za tym idzie będą miały korzystny wpływ na dobra materialne.

Realizacja terenów infrastruktury technicznej związanej z zaopatrzeniem w gaz, wodę i energię elektryczną oraz budowa dróg przyczynią się z jednej strony do wzrostu wydatków budżetowych samorządu z drugiej jednak podniosą standard życia mieszkańców gminy.

Plan akceptuje istniejące formy ochrony przyrody, które zostały wprowadzone w gminie Wólka: Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemięgi” i obszar Natura 2000, co jest pozytywnym jego ustaleniem. Ponadto wprowadza szereg obostrzeń dotyczących tych form, które przyczynią się do zachowania i ochrony walorów tych obszarów.

Żaden z analizowanych terenów nie wchodzi w specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 PLH 060096 – Bystrzyca Jakubowicka. W pobliżu tego terenu w planie miejscowym uwzględniono zagospodarowanie osadnicze obejmujące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej tereny komunikacyjne oraz tereny infrastruktury technicznej związane z zaopatrzeniem w gaz, wodę, energię elektryczną i odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków. Nowa zabudowa kubaturowa wprowadzona jest głównie na zasadzie dogęszczania i kontynuacji istniejących jednostek osadniczych. Tereny te zlokalizowane są w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących ciągów. Wprowadzone są one przeważnie na wniosek osób prywatnych. Zabudowa będzie miała punktowy wpływ na otaczającą ją przestrzeń. Analizowane tereny nie spowodują fragmentacji krajobrazu ponieważ znajdują się na istniejących, już zainwestowanych ciągach, lub w terenach gdzie takie ciągi zaczynają się wytwarzać przez koncentrację zabudowy rozproszonej. Położone są one w obszarach występowania zbiorowisk segetalnych, zatem nie będą naruszać cennych walorów florystycznych i faunistycznych i nie będą miały znaczącego negatywnego wpływu na przedmiot ochrony obszarów Natura 2000. Wprowadzenie nowych terenów zainwestowanych i utrzymanie istniejącego zagospodarowania nie koliduje z przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000. Tereny te w przypadku wprowadzenia rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko zaproponowanych w Planie nie będą powodować znaczącego oddziaływania na środowisko i nie spowodują pogorszenia walorów środowiska przyrodniczego. Plan zakłada dotrzymanie standardów jakości środowiska, dopuszcza się wyłącznie lokalizowanie obiektów o uciążliwości nie wykraczającej poza granice władania terenem przez inwestora.

Zmiana przeznaczenia terenu ustanowiona w planie nie wpłynie również na zachwianie spójności i integralności obszarów Natura 2000, oraz korytarzy ekologicznych gdyż nie będzie ograniczała drożności szlaków migracji ani wpływała w ten sposób pośrednio na łączność między wyznaczonymi obszarami Natura 2000. Inwestycje znajdujące się w analizowanych terenach mogą być realizowane i nie będą wywierały istotnego negatywnego wpływu na przedmioty ochrony, spójność i integralność obszarów Natura 2000.

W pobliżu obszaru Natura 2000 nie planuje się wprowadzenia terenów obiektów produkcyjnych, składów, magazynów oraz terenów obsługi komunikacji.

Oddziaływanie związane z terenami komunikacyjnymi będzie miało charakter zbliżony do oddziaływania osadniczego, ewentualnie może wystąpić zagrożenie dla zwierząt migrujących, które będą ginęły pod kołami samochodów.

Planowane zainwestowanie nie będzie kolidować z ustaleniami obowiązującymi dla terenów położonych w „Zielonym Pierścieniu” wokół miasta Lublina, ponieważ nie ingeruje w wartości, zasoby i walory ekologiczne środowiska przyrodniczego oraz krajobraz dolin rzecznych.

Teren 1 US w Świdniku Dużym znajduje się w terenie projektowanego użytku ekologicznego. Planuje się tam lokalizację boiska sportowego wraz z trybunami i budynkiem administracyjno-socjalnym. Zabudowa będzie miała punktowy wpływ na otaczającą ją przestrzeń. Tereny te w przypadku wprowadzenia rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko zaproponowanych w Planie nie będą powodować znaczącego oddziaływania na środowisko i nie spowodują pogorszenia walorów środowiska przyrodniczego.

Rozwój zabudowy w układzie skupionym może również wpływać w sposób korzystny na tereny chronione poprzez ułatwienie obsługi infrastruktury technicznej. Jako element służący ochronie ustala rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Zapisy te pozwolą ograniczyć problem nieszczelnych szamb, z których zanieczyszczenia przedostają się do wód podziemnych oraz zmniejszą ilość ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych oraz gruntu. Rozwój sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i elektroenergetycznej przyczyni się do poprawy czystości środowiska. Dodatkowo umożliwienie korzystania z sieci gazowej może przyczynić się do zmiany sposobu ogrzewania mieszkań, co z kolei wpłynie na ograniczenie zanieczyszczeń powietrza pochodzących ze spalania.

Przeznaczenie na tereny zieleni nieurządzonej, zieleni izolacyjnej, tereny wód powierzchniowych poprzez zakaz lokalizacji obiektów kubaturowych zapewnią ochronę bioróżnorodności i będą stanowić miejsce bytowania dla zwierząt. Tereny te zapewnią łączność między obszarami cennymi przyrodniczo w tym wyznaczonymi obszarami Natura 2000.

Ustalenia Planu nie wpłyną znacząco na utratę siedlisk korytarza ekologicznego, ponieważ biegnie on dolinnymi fragmentami gminy, w części pokrywając się z wyznaczonym obszarem Natura 2000. Drożne pozostają zarówno korytarze ekologiczne, jak i elementy łącznikowe, gdyż wprowadzone zmiany lokowane są poza PSG. Plan nie ingeruje w istniejącą zielonizację (łąki, zadrzewienia) co nie wpłynie na stan istniejących łączników ekologicznych. Dla terenów położonych w obrębie korytarza ekologicznego doliny Bystrzycy plan ustala: obowiązek zachowania drożności ekologicznej - przestrzennej, zakaz tworzenia nasypów ziemnych, usytuowanych poprzecznie do osi korytarza, składowania odpadów komunalnych, przemysłowych i energetycznych, zmiany stosunków wodnych wskazuje restytucję użytków zielonych kosztem gruntów ornych, zmiany stosunków wodnych.

Ustalenia Planu w pełni sankcjonują aspekty środowiska przyrodniczego jako priorytetowych elementów kształtowania przestrzeni.

Postanowienia projektu planu nie wpłyną znacząco negatywnie na istniejące w pobliżu korytarze ekologiczne oraz na powiązania przyrodnicze pomiędzy obszarami Natura 2000.

W związku z powyższym nie prognozuje się, aby planowane funkcje mogły oddziaływać na obszary chronione w tym obszary Natura 2000.

W celu minimalizowania uciążliwości funkcji proponowanych w Planie należy stosować przy ich realizacji najnowsze dostępne technologie i wysokiej jakości urządzenia i materiały. Ogólnie wymagana jest zgodność z zasadami rozwoju zrównoważonego i przepisami odrębnymi, a zmiany funkcji terenu wprowadzane planem nie mogą powodować przekroczeń standardów jakości środowiska.

Ustalenia planu zakładają ochronę lokalnych interesów publicznych poprzez unormowanie i podporządkowanie działań inwestycyjnych wymogom zachowania ładu przestrzennego oraz ukształtowanie prawidłowego układu komunikacyjnego z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań. Zapropionowane przeznaczenie oraz zasady zagospodarowania poszczególnych terenów umożliwiają kształtowanie ładu przestrzennego w sposób zapewniający ochronę środowiska, zdrowia ludzi oraz wartości kulturowe gminy.

W celu ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego plan wprowadza szereg nakazów, zakazów i zasad mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Zastosowanie się do wszystkich ustaleń planu i propozycji zawartych w prognozie powinno znacznie ograniczyć lub nawet wykluczyć część negatywnych oddziaływań na środowisko.

Kontroli realizacji projektowanego dokumentu oraz jego wpływu na otoczenie służy prowadzenie monitoringu poszczególnych elementów środowiska.

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, jest ochrona zasobów środowiska. Gwarancją zachowania standardów jakości środowiska jest przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań, rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, istotnego zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, generalnie istotnych barier dla migracji gatunków kluczowych i chronionych, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.

Zapisy Planu generalnie są poprawne w kwestii ochrony szeroko rozumianego środowiska (m. in. gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, stref ochronnych ujęć wód) zarówno w kwestii ustaleń jak i granic obszarów funkcyjnych. W Planie uwzględnione zostały cele i zasady ochrony środowiska szczebla krajowego i międzynarodowego (w tym wspólnotowego), prognoza nie wykazała drastycznych sprzeczności wynikających z unormowań prawnych wymagających radykalnych zmian projektu dokumentu.

Gmina Wólka nie leży w bezpośrednim sąsiedztwie granicy państwa, a plan nie wprowadza funkcji oddziałujących na tak dużą skalę w związku z tym nie prognozuje się dalekosiężnych, transgranicznych oddziaływań na środowisko.

Należy zapobiegać, ograniczać lub kompensować negatywne oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu stosując wszelkie dostępne sposoby, m. in.: zastosowanie proekologicznych technologii, odpowiedni dobór lokalizacji i parametrów technicznych, dbałość stan techniczny maszyn i urządzeń itp. Dokładne środki techniczne, technologiczne i organizacyjne oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie oraz ograniczenie negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska należy przedstawić na etapie Raportu oddziaływania na środowisko.

Zaproponowane w projektowanym dokumencie funkcje i wybrane lokalizacje zapewniają możliwość ochrony trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz warunków odnawialności zasobów środowiska. Można stwierdzić, że planowane inwestycje rozmieszczone zostały w sposób eliminujący lub ograniczający do minimum zagrożenia i negatywne oddziaływania, co potwierdził szczegółowo przeanalizowany stan i cechy elementów przyrodniczych oraz określenie wielkości i zasięgów zagrożeń dla przyrody, geoekosystemu i ludzi. Po zastosowaniu wszystkich, wymienionych działań łagodzących i ograniczających niepożądany wpływ na środowisko projekt planu miejscowego nie powinien oddziaływać w sposób znacząco negatywny.

14. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Publikacje i opracowania:

- projekt Zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wólka;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wólka - Lublin 2001 z późniejszymi zmianami;
- Ekofizjografia Gminy Wólka - Lublin 2006;
- Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Wólka - 1999
- Strategii rozwoju gminy Wólka na lata 2007-2020 - Wólka 2007;
- Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wólka - Wólka 2006
- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016 – Warszawa 2008.
- Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2019 – 2012;
- Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły (MP z 2011 r., Nr 49, poz. 549);
- Dokumentacja określająca warunki hydrogeologiczne opracowana dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Niecka Lubelska” (GZWP Nr 406);
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2017 – Lublin 2012;
- Program Gospodarki Wodnej Województwa Lubelskiego cz. I identyfikacja stanu i problemów – Lublin 2003;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Lublin 2002 z późniejszymi zmianami;
- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020, przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XXXVI/530/05 z dnia 04 listopada 2005r;
- Kondracki J, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000;

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012r., Nr 0, poz. 647)
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 (Dz. U. 2008 Nr 199 poz. 1227 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. 2008, Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami).

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2009, Nr 151. poz. 1220 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2004, Nr 121, poz. 1266).
- Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. 2012, Nr 0, poz 145 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2011, Nr 12, poz.59 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze ((Dz. U. 2011 nr 163 poz. 981).
- Ustawa z 14 grudnia 2012r. o odpadach (Dz. U. 2013, Nr 0, poz.21).
- Ustawa z dnia 12 czerwca 2006r o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006r, Nr.123 poz. 858).
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2007r., Nr 75, poz.493).
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14.czerwca 2007. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2007, Nr 120, poz. 826).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Z 2010r. Nr 213 poz.1397);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – Dz. U. z 2002r., Nr 58, poz. 535 z późniejszymi zmianami).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003, Nr 192, poz. 1883).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9.11.2011r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2011, Nr 257,poz.1545).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2005r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, których wprowadzenie w ściekach przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego (Dz. U. 2005, nr 233, poz. 1988).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. 2006r. nr 137, poz. 984).
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2001, nr 112, poz. 1206).
- Rozporządzenie w Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2003 r. w sprawie substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Z 2003r. Nr 217, poz.2141).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne (Dz. U. 2004, Nr 128, poz. 1347).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012, nr 0, poz. 1031).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 1012r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2012, Nr 0, poz. 1032).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2010, Nr 16, poz.87).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U z 2004 r. Nr 168, poz. 1764).

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U z 2004 r. Nr 168, poz. 1765).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. 2002 Nr 165, poz. 1359).
- Rozporządzeniem Nr 42 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemni”
- Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu.
- Dyrektywa 2009/28/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych(...).
- Dyrektywa 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.
- Dyrektywa 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko.
- Dyrektywa Rady Europy w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków (2009/147/EW).
- Dyrektywa Rady Europy w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (92/43/EWG).
- Dyrektywa Rady w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (79/409/EWG);
- Dyrektywa powodziowa 2007/60/WE.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań – 2003 – która jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992r (Rio de Janeiro).
- Konwencji Berneńskiej o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk - Berno 1979.
- Konwencja o różnorodności biologicznej Rio de Janeiro z 1992r.
- Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt - Bonn 1979 r.
- Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – Ramsar 1971.
- Europejska Konwencja Krajobrazowa - Florencja 2000.
- Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście, transgranicznym z 1991r. (Konwencja z Espoo).

Strony internetowe:

- <http://maps.google.pl>
- <http://natura2000.gdos.gov.pl>
- <http://obszary.natura2000.pl>
- <http://obszary.natura2000.org.pl>
- www.geoportal.gov.pl
- www.mrr.gov.pl
- www.pgi.gov.pl
- www.stat.gov.pl
- <http://www.wolka.pl/>
- <http://bip.wolka.pl/>
- www.wios.lublin.pl

15. Aneks do prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wólka

Przedmiotem oceny prognostycznej niniejszej prognozy są tereny ujęte w Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wólka oraz w Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wólka – II etap.

Wszystkie tereny, które są rozpatrywane w prognozie, były wspólnie poddawane procedurze formalnoprawnej do momentu rozpatrzenia uwag przez wójta gminy Wólka.

Na etapie wyłożenia projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego do publicznego wglądu zostały wniesione uwagi do projektu. Wójt gminy Wólka uwzględnił uwagi dwóch osób i skierował je do powtórzenia procedury formalnoprawnej w zakresie niezbędnym. W związku z tym część terenów objętych niniejszą prognozą została uchwalona przez Radę gminy, a 2 tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej uwzględniono w Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wólka – II etap. Tereny 1 MN w Łuszczowie Drugim oraz 2 MN w Rudniku zostały poddane ponownej procedurze formalnoprawnej od momentu wyłożenia projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego do publicznego wglądu.

Rozdzielenie procedury spowodowane zostało wprowadzeniem nowych rozwiązań do projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego związanego z podziałem działki, którego dokonali właściciele nieruchomości w trakcie trwania procedury sporządzania zmiany planu.

Rozdzielenie procedury zmian planu zagospodarowania przestrzennego na etapy nie powoduje zmian w zawartości merytorycznej prognozy oddziaływania na środowisko i nie wymaga ponownych uzgodnień. W związku z tym w prognozie nie są wnoszone zmiany i prognoza, która była wykonana dla całości opracowania i poddana procedurze uzgodnieniowej pozostaje aktualna zarówno dla etapu I jak i II. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinne są integralną częścią prognozy, która zawiera również oddziaływania na środowisko jakie generują tereny zawarte w Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wólka – II etap.